

IGEHIRDETŐ



Az Erdélyi Református
Egyházkerület folyóirata



Stefan Lochner:
A feltámadott Jézus megjelenik Mária Magdolnának

Huszonötödik évfolyam
2014. április

Tartalom

Prédikáció a címlap témájára

Mária Magdolna: A megszállott és az apostolok apostola: Mária Magdaléna. János 20,1–18	155
--	-----

Prédikáció a böjt utolsó vasárnapjára

Kiss Dénes: Jézus átmegy Jerikón. Lukács 19,1–10	158
--	-----

Lectio continua

Id. Fazakas Sándor: A tolakodó barát. Lukács 11,5–8	160
---	-----

Virágvasárnapi prédikációk

Baczoni Sándor: Legyünk az imádság házává! Lukács 19,45–46	166
Gyenge János: Az én házam imádság háza. Máté 21,12–16	168

Prédikációk húsvét nagyhetére

Lőrincz István: Jézus szenvedésének tárgyai.	
Pilátus mosdótálja. Máté 27,24	171
A bírói szék. János 19,13	173
A kereszti felirata. János 19,19–22	174
A kocka, amivel sorsot vetettek. Máté 27,35	175
A köntös. János 19,22–24	177
A szivacs. Máté 27,48–49a	178

Nagypénteki prédikációk

Adorján Kálmán. Eltemették. Róma 6,1–11	180
Tökés Attila: Nagypénteki örömhír. Máté 27,57–61	183

Prédikációk húsvét ünnepére

Baczoni Szilárdka Kata: A feltámadott Krisztussal való találkozás áldásai.	
Lukács 24,13–35	185
Bogya Kiss Ferenc. Örömhírvivők. Máté 28	188
Bustya Dezső: Feltámadás és élet. János 11,25–26	190
Higye János-Mátyás: Félelemmel és örömmel. Máté 28,8	193
Kürti Tamás: „Mit használ nekünk Krisztus feltámadása?” Róma 6,4	195
Nagy Orsolya: Szívedben hiszed, hogy az Isten Jézust feltámasztotta a halálból...	
Róma 10,6–10	197

Prédikáció húsvét utáni első – Quasimodogeniti – vasárnapra

Visky János: Élő reménység. 1Péter 1,3–9	199
--	-----

Esketési prédikációvázlat a magyarországi homiletikai irodalomból

Dr. Boross Géza: Lásd, hited tőle mit várhat!	
13. Légy hű mindhalálig! Jelenések 2,10	203

A Genezáret partján

Gyökössy Endre: Akarsz-e meggyógyulni?	
X. Van embered!	204

Alkalmi prédikációk

<i>Esketési igehirdetés</i>	
Szilágyi Balázs: Jézussal együtt a házasságban is. Márk 4,38–41	207
<i>Temetési igehirdetés</i>	
Kovács József: Mit keresitek a holtak közt az élőt? Lukács 24,5–6	209
A címlapon Stefan Lochner (1400–1451) <i>A feltámadott Jézus megjelenik Mária Magdolnának</i> című festménye.	
A hátlapon Rónay György <i>A hét első napján, amikor még sötét volt</i> című verse. (Részletek)	
Az <i>Igehirdető</i> 2014. márciusi számában a 124–126. oldalon megjelent prédikáció szerzője Székely József, volt marosvécsi lelképásztor, egyházkerületi generális direktor.	
Az érintettek elnézését kérjük. (A szerkesztő)	

Prédikáció a címlap témájára*

Vörös Éva
Budapest

A megszállott és az apostolok apostola: Mária Magdaléna

Alapige: János 20,1–18

Nekünk ünnep a húsvét. Szépen felöltözünk, és elmegyünk a templomba, hogy a családi együttlétén túl, a kulináris élvezetek közepette egy másfajta találkozásnak is ajtót nyissunk. Hogy Igét kaphassunk, hogy valamiféle Isten-találkozásban részesülhessünk. Könnyű nekünk. Mi már a „happy end” felől tekintünk erre az eseményre, és így hallgatjuk a jánosi tudósítást a feltámadásról, arról, ami valójában megmagyarázhatatlan, irracionális, értelemfeletti történés. A hit tárgya.

Amít viszont követhetünk, amiben irigykedve gyönyörködhetünk, az egy csodálatos átváltozás. Egy halálosan megkeseredett, mindenre elszánt, összetört, magányos asszonyé, aki a szemünk előtt változik át, és lesz – nem túlzás! – apostollá. Az új időszámítást, Jézus születését az angyalok jelentették be. Az új üdvörtörténeti korszak, a jézusi új minőség megfogalmazója pedig ez a halálosan megrémült, síró asszony lesz.

A bibliai tudósításokban sokszor hangsúlyos az elsőség. Az első Ádám, az elsőszülött, az elsőnek a sírhoz érő, az első hírvívő. Több ez, mint egyszerű sorszám. Paradigma-jellegű történés. Minta. Követendő példa. Akkor is, ha magán viseli a jellegzetes nőtörténetek jegyeit.

De mi is történt valójában? Ki is volt ez az asszony? Mivel az írások csak szülővárosát jelzik: Magdala, és semmiféle családi hovatartozást vagy férfiúi rokonságot, annyit mondhatunk róla, hogy a galileai Genezáret-tóhoz közel eső Magdalából való. Vagyis valószínűleg a kezdetektől beletartozott Jézus kíséretébe, és vele vándorolt Jeruzsálembe. Azt is tudjuk, hogy amikor a többi tanítvány rémülten szétfutott, ő a keresztfánál is ott volt Jézus anyjával. Lukács evangélista úgy tudja, hogy ezt az asszonyt betegségből, megszállottságból szabadította meg Jézus (Lk 8,2). Sok szállal kötődött Jézushoz. Nemcsak az egészségét köszönhette neki, hanem a hivatását is. Hiszen ő nem tartozott azok közé a meggyógyítottak közé, akiket Jézus elküldött magától. Ő mindvégig a közelében maradhatott, és mellette tanítvánnyá érlelődhetett. Abszolút „mestercentrikus” volt. És ennyiben nőtörténet ez, mivel a nők többsége köztudottan – tisztelet a kivételnek – nem „ügyeknek” él, hanem kapcsolatokban. Ez számára olyasfajta elsődlegesség volt, amelyért elhagyta apját, anyját – már ha éltek –, szülővárosát, ismerőseit, és egy rendkívüli életformát vállalt. Számára Jézus volt az élet. A Jézus iránti szeretet képesítette arra, hogy őt követve valóban mindent egy lapra tegyen fel.

Valljuk meg, mostohán bánt vele az egyháztörténelem, mert csak Jánost nevezte meg szeretett tanítványnak – holott ugyanez volt Magdalai Mária is.

A húsvéti tudósítás azzal kezdődik, hogy Mária még a sötétben és egyedül megy a sírhoz. De hát hol vannak a többiek, és miért nem várja meg a napfelkelte világosságát? A sötétség jelzi a veszélyt. Tacitus jegyzi meg, hogy a rómaiak által keresztre feszítetteket tilos volt siratni, a közelükben tartózkodni, mert ezzel azt kockáztatták, hogy ők is hasonló

* Ez a sorozat jól használható a nőszövetségi bibliaórákon.

sorsra jutnak. Magdalai Máriának nem voltak befolyásos ismerősei, mint Arimáthiai Józsefnek.

Máriát nem a nyugtalanság hajtotta még sötétben a sírhoz, hanem a végső kétségbeesés, a halálra váltak elszántsága. Neki Jézus a mindene volt. A golgotai kereszthalál nemcsak rajta kívül történt, benne is dúlt. Kapcsolatuk megszakadása az ő életének is végét jelentette. Az tartotta még benne a lelket, hogy teendője van a holt tetemmel, a földi maradékkal.

Gondoljuk végig, hogyan tettük meg mi az utunkat a templomba, és hogyan futott agonizáló szeretetével ez a végsőkéig kétségbeesett asszony. És talán el is irigyelhetjük tőle ezt a végzetes Jézus-függőséget: hogy nem azt szorozta-osztotta, mi lesz most övele, visszamenjen-e Magdalába, és bevallja-e, hogy tévedett, hogy a gyöngy, amire rátalált, amiért mindenét eladta, mégsem volt igaz, hanem hamis. Kitől is kérhet tanácsot, hiszen a tanítványok köre széthullott – lám, most is magára maradt.

Valami olyasmi ez, mint amikor még a szocializmus idején egy négyéves kislányt azért csúfoltak, mert esténként imádkozott. Miért imádkozol, hát nem tudod, hogy nincs Isten?! Mire ő csendesesen azt válaszolta: „Nem baj, ha nincs, én akkor is szeretem őt.”

Ilyen elementáris és irracionális szeretet feszítette Magdalai Máriát. Hol is vagyunk mi ettől, hogy a Jézus-ügy ilyen mindent meghatározó központi eseménye legyen az életünknek? És még a kudarcok során is megszállottan ragaszkodjunk hozzá? Nem irigylésre méltó ez a csillapíthatatlan Isten-szomjúság, ez a végetlen Istenre-utaltság?

A sok rossz után azonban Mária egy még nagyobb nem várt tragédiát él meg. Még a holttest sincs meg. Ezt már nem tudja egyedül elhordozni, segítséget hív: a tanítványokat. Jön is futva Péter egy másikkal. Mária mégis egyedül áll sírva a nyitott sírnál. Szemben a múlttal, a folytathatatlannal, és háttal a jövőnek.

Ha valaki megkérdezné az örök húsvét aktuális üzenetét, akkor ez a nyitott sírra meredés, ez a jövőtlenség akár nemzeti szimbólumunk is lehetne. A minap láttam egy találékony zöldséges országdiagnózist. Szőlőből rakta ki a történelmi Magyarországot, és piros szőlő jelezte a jelenlegi határokat. Áruja fölé ezt írta: „Eladva!” Való igaz, mint széthullott kéve költöznek a családok nyugatabbra, mert úgy gondolják, hogy nincs már életlehetőség a szülőföldön. Valami végleg elmúlt, és aki csak a nyitott sírra mered, szükségszerűen háttal áll a valóságnak, az új történeteknek. De a nyitott sír drámája, „nincs tovább”-ja egyben titkos lehetőség. A folytathatatlan vajúdási kínokat is okozhat, és valami soha-nem-volt születhet meg belőle. Ha megszólal a csend.

Az evangélium szövegében nagyon hangsúlyos szó a megfordulás. Aki a sírra mered, annak embertelenül nehéz megfordulnia. Nem is megy egyedül. Kell hozzá a hang, az ismerős, a régi, a néven szólítás személyessége. Átváltoztató erő van benne, az örökre eljegyzés szent szava. A biblistudósok többször elmarasztalják Máriát nehéz felfogása miatt (ti. hogy kertésznek nézi Jézust), valójában kegyetlenül nehéz dolog elfordulni a sírtól, a szépséges múlttól. Mégis, amikor Mária a hangról ráismer Jézusra, a sírkert hirtelen Édenkertté változik számára. A párbeszéd már-már az Éneke éneke túlcsonduló szeretetét idézné meg (Énekek 5,1; 6,2), ha nem lenne ott Jézus közbevetése: „Ne illess engem...”

Az Újszövetségben az érintés egyben hatalomátvitel is. Gondoljunk a vérfolyásos asszony és mások meggyógyítására (Mk 5,27; 10,13). Mintha Jézus tudtára akarná adni Máriának: azzal, ami most történik, már nem vállalhatsz közösséget; nem tarthatsz magadnál.

És megtörténik a csoda. Mária megérti, hogy ez a sírkert nem Édenkert, több ez annál. Maga a megnyílt ég! Neki el kell engednie Jézust, annál is inkább, mert Jézus ezút-

tal el is küldi, de az ő élete elvehetetlenül, megmásíthatatlanul, mindörökké hozzá tartozik. Új, elvehetetlen reménység, feladattal teli jövő nyílt meg előtte.

Az Isten-találkozás szabadítástörténet és elhívástörténet is (Ézs 43,1). Jézus ezúttal nem hét ördögtől szabadította meg Máriát, hanem éppenséggel a számára olyan drágának tartott múlttól. Akármilyen szép is volt az, fogva tartotta. Lebénította. A találkozás során azonban Mária önmagában, belülről ismerte meg Isten halált legyőző hatalmát. Megnyílt előtte egy új idő, egy új korszak, egy új teológia: Jézus él! Továbbra is értünk él! Sőt, ezután még inkább. Bennünket képvisel az Atyánál.

Nem volt már benne félelem. Beteljesedett a szeretetben, mégpedig abban a szeretetben, amely kiűzi a félelmet (1Jn 4,18). Feladata lett: továbbadni mindezt. Ment hát boldogan, biztosíték kérése nélkül. Nem mondta: „Megyek, Uram, de egy kéréssel: Add meg az elérhetőségedet! Különben bolondot csinállok magamból.” Nem; ez a régi, félszeg Mária lenne. Az ő egyszemélyes átváltozásában nem voltak már feltételek. Olyan mértékű kovászerő volt az, hogy az képes volt egy egész gyülekezetet feléleszteni. Élő víznek folyamai ömlöttek belőle. Máig hatóan.

Lehet, hogy nem úgy jöttünk el a templomba, mint ahogy Mária ment a sírhoz, de úgy mehetünk haza. Részt kaphatunk a Mária Magdaléna-féle „happy end”-ből. Igaz, nekünk is meg kell dolgoznunk a húsvétért. A nyitott sír-élményektől mi sem mentesülhetünk. De adódhat hozzá hang is: átváltoztató erő a Szent Lélek titkos munkája által. És kéznél van a Mária-minta. Megíratott okulásunkra az apostolnővé választott szent története. Ámen.

Somogyi Imre

Magdolna könnyei

Halovány arcán könnyek árja
Patakzott végig két szeméből,
Amikor drágakenet ömlött
Az alabástrom szelencéből...
Amikor Jézus lábainál
Bűneit bánva haját tépte,
Akkor is könnyek közben szállott
Nyugalom s béke a lelkébe!

Sziklasír előtt nagy-nagy csendben
Fénysávos hajnalhasadáskor
– Mellette finom aromákkal –
Könnye hull most is, mint a zápor...
Leroskad, mint a letört rózsza,
Ő most a sírnak néma öre,
Hullnak könnyei, mint gyöngyszemek
A sötét, hideg sziklakőre.

Üres a sír... Ó, hol a Mester?
Vigasztalan, kietlen látvány...
De nemsokára ujjong lelke
A föltámadott Krisztus láttán!
S aki bűneit elfedezte,
Aki a szívnek mélyét látja:
A szomorú, gyöngye asszonynak
Kishitúságát megbocsátja...

Magdolna könnye Jézus lábán:
A bűnbánatnak bizonyosága –
Testvér, könnyek közt lehelj csókot
A gergoi keresztfára!
Magdolna könnye ott a sírnál:
A szeretetnek drága éke –
Testvér, sirass meg minden percet,
Amit a Jézus nélkül élsz le!

Prédikáció a böjt utolsó vasárnapjára

Kiss Dénes

Hármasfalu

Jézus átmegy Jerikón

Alapige: Lukács 19,1–10

Bibliaolvasás: Máté 19,16–30

Jézusnak nemcsak nem volt helye a vendégfogadó háznál, de nagyon sok ember számára kényelmetlenné vált személye és munkássága. Mellette nem maradhatott közbűs az ember. Döntenie kellett. Népe szellemi vezetői bár mindent tudtak róla, ismerték küldetését, mégis mindent megtettek, hogy ellehetetlenítsék. Mivel féltették addigi nyugodt életüket, amit az általuk gyűlölt Római Birodalom biztosított számukra, kelepcét állítottak Jézusnak: „Kell-e adót fizetni?” Mivel Jézus ideje még nem jött el, eredménytelen volt erőlködésük. Amikor harmadszor jelenti szenvedését, mondja, felmegyünk Jeruzsálembe és minden beteljesedik.

Útja Jerikón vezet át és mint mindig, sokan vannak mellette. Bizonyára sok emberrel találkozik, de csak két ember életében következik be gyökeres változás. Az egyik testi fogyatékkal él és nagyon szegény. A másik nagyon gazdag. Látszólag mindene megvan, de lelki gondokkal küzd. Az egyik hangosan kiált: Jézus, Dávidnak Fia, könyörülj! Próbálják belefojtani a szót, elhallgattatni, de ő annál hangosabban kiált. Milyen udvariasan tudunk hallgatni vagy elhallgattatni. Ki-ki maga tudja, miért!

A másik csak távolról akarja látni Őt. Ez a másik fontos ember, sokak által irigyelt és gyűlölt, megvetett és Jerikóban él. Fővámszedő és a Római Birodalom szolgálatában áll. Mindene megvan, ami irigyeltté teheti – állása van, ami jól jövedelmez, nagyon is jól. Háza és családja van. Bizonyos hatalommal is rendelkezik, hiszen fővámszedő – embereknek parancsol, nagyon sok hír jut el hozzá. Így hallhatott Jézusról is... Van Valaki, aki betegeket gyógyít, aki közösséget vállal a társadalom által megvetett emberekkel..., aki úgy tanít, mint senki más, mint akinek hatalma van, és aki éppen Jerikón át megy Jeruzsálembe. Nem tudhatjuk, mi zajlott le Zákeus lelkében a hírek hallatán. Mire gondolt? Miért akarta látni Jézust így, diszkrétan, távolról? Mit várt ettől a találkozástól? Talán érezte, hogy életében nincs minden rendben. Emberileg hiába van meg mindene. Egy idegen hatalom szolgálatában áll, ezért megvetik, irigylik és gyűlölik – a vámszedő külön kategória a bűnösnek nyilvánított társadalmi rétegek között. Az alacsony termet is gondot okozhatott. Vagy egyszerűen kíváncsi volt, kicsoda az, akiről annyit beszélnek, aki annyira kényelmetlen sokak számára és akit annyian szeretnek és követnek. Látni akarja csak úgy távolról, de azt nagyon. Mindent félretesz – büszkeséget, társadalmi pozíciót, mások véleményét –, hogy láthassa, ha távolról is, az arra elhaladó Jézust... Mi vajon mindent megteszünk a találkozás érdekében? Tudunk-e minden áldozatot vállalni?

Zákeus ott van a fa tetején. Mi minden kavaroghat Zákeus lelkében, amíg várja, hogy Jézus elhaladjon a fa alatt. A legmerészebb álmában sem gondolja, hogy Jézus megáll a fa alatt és név szerint megszólítja őt. És ez történik. Jézus megáll. Felnéz és megszólítja: Zákeus, gyere le, nálad fogok megszállni, a te vendéged akarok lenni. Jézus őt választja, őt szólítja meg, hozzá akar bemenni.

Ma minket szólít meg. Vissza nem térő alkalom! – Zákeus örömmel fogadja a megszólítást. Te hogyan fogadod? – Sietve megy, hogy előkészítse hajlékát a Vendég fogadására. Zákeus öröme nem lesz mindenki öröme. Ott van a „mindnyájan zúgolódának”

arctalan tömege, akiknek semmi sem jó, akik nem tudnak, vagy nem akarnak együtt örövendeni, akik csak elrontani akarnak valamit. Milyen sokszor kerülünk szembe ezzel az arctalan társasággal! Ők keserítik meg életünket, tiporják sárba legjobb dolgainkat, változtatják ürmre örömlőnket. Jézus nem kommentálja a zúgolódók morgását, mint ahogy Lukács arról sem tudósít, mit beszéltek, ha egyáltalán beszéltek Zákeus házában. Arról viszont beszámol, milyen változás megy végbe Zákeus lelkében, életében. Zákeus rádöbben egész elhibázott életére, hogy a pénz, a hatalom, mindaz, amit fontosnak tartott, semmit sem ér. Érti, helyre kell hoznia azt, ami még emberileg helyrehozható: „Uram, ímé minden vagyonomnak felét a szegényeknek adom, és ha valakitől valamit patvarkodással elvettem, négy annyit adok helyébe.” Első alkalom, amikor Jézus megszólal. Amit mond, rávilágít arra, hogy mi is a legfontosabb mindennapjainkban. Nem a gazdagság, nem a hatalom, hanem rendezett kapcsolataim Istennel, felebarátaimmal és természetesen odabent... önmagammal.

Ezt a lehetőséget kínálja fel Jézus mindenkinek. Neked is. Élsz-e vele? Ámen.

Somogyi Imre

Magdolna a sírnál

A sír sötét, a sír üres,
Egy árva, bús szív retten,
Azt keresi, aki meghalt
A durva fakeresztben...
A hajnalpír pirosra fest
Mindent a szürke tájon,
Egy kismadár énekbe kezd
A zöld olajfaágon.

Könnyzáporok folydogálnak
Egy égő asszonyszemből,
Éji árnyak tűnnek tova
A mély hajnali csendből.
A sír sötét, a sír üres.
Egy árva, bús szív reszket,
Könnyes két szem mintha látná
A véres kín-keresztet.

Kicsiny madár, halkuljon el
Ajkadon a víg ének,
Harmadnapján egy daltalan,
Szomorú temetésnek...
Ne szűnjön meg a fájó csend,
Hiszen üres a kriptá:
„Elvitték az én Uramat,
Ó, ki hozza őt vissza?”

„Asszony, mit sírsz?” – kérdi egy hang
A kerti félhomályban.
Vigasz, erő s öröm vibrál
E drága, szent csodában!
Nyíljakok csak gliciniák,
A Rabbi jár a kertben –
Feltámadott, aki meghalt
Az átkos fakeresztben!

Tavaszi-virág, olajfaág
Boruljakok az útra,
Legyen most már tövistelen
A szenvedő Hős útja...
Kicsiny madár magasra szállj,
Hirdesd a nagy világnak:
Uralma dőlt, hatalma tört
A zord, rideg halálnak!

A sír sötét – a nap ragyog
És egy boldog szív zengi:
Jézusomtól, Megváltómtól
El nem szakaszthat senki!
A sír üres, a szív tele,
Miénk az égi béke.
Hála néked, feltámadt Hős,
Bűnösök menedéke!

Lectio continua

Id. Fazakas Sándor

Derecske, Magyarország

A tolakodó barát

Alapige: Lukács 11,5–8

Az Ige megértéséhez

Példázatunk üzenetét Kálvin így foglalja össze: „...mert ha kitartó kéréssel elérhető az embereknél az, amit önként nemigen tesz meg senki sem, akkor nincs okunk kételkedni azon, hogy Istent ne tudnánk majd meglágyítani, ha kérésünkben állhatatosan kitartunk, s lelkünk a késedelemtől vagy a nehézségektől el nem lankad.” Igénk megértését segíti a 18,1–9, a hamis bíróról és az özvegyasszonyról szóló példázat is, melyben így szól a hamis bíró: „Mindazonáltal mivelhogy nekem terhemre van ez az özvegyasszony, megszabadítom őt, hogy szüntelenül reám ne járjon, ne gyötörjön engem.” (5. v.) Thurneysen szerint Jézus ezzel a történettel könyörgésre, és nem szimplán imádságra bátorít. A könyörgéssel sohasem zavarjuk Istent. Chrysosthomus szerint, ha azt akarjuk, hogy az Atya meghallgasson, helyesen kérjünk, és csak azt, amire feltétlenül szükségünk van. Példázatunk a keresztység képét vetíti elénk, melynek nincs készlete a szűkölködő világ számára, ha csak Istentől nem kér, és koldusként, feléje kinyújtott üres kezével nem kér „három kenyeret” Példázatunkban tehát egy függőségben élő keresztység helyzetét kell szemlélnünk, melynek elviselhetetlenségét Jézus szerint kell értelmeznünk.

5. v. tis eksz umón = ki az közületek. Az Újtestamentumban rendszerint kérdő mondatot vezet be, melyre empatikus válasz várható: „Lehetetlen! Soha! Magától értetődő! Mindenki!” Talán így kellene fordítani: „Hát el tudjátok képzelni, hogy valaki közületek...” (lásd Mt 6,27; 7,9; Lk 12,25) Az 5. versben feltett kérdésre a válasz: elképzelhetetlen, vagyis semmilyen körülmények között nem hagyható cserben a három kenyeret kérő barát. Keleten a vendégszeretet szent. Elképzelhetetlen, hogy a philos = barát elutasítsa a barátját, még akkor sem, ha az mesouktion = éjféltor zörget, ha az ajtónyitás nehézkes és a család éjszakai nyugalma is megzavarja. A vendéglátás ilyen késő éjszaka is becsületbeli kötelesség, jóllehet ez az időpont inkább a tolvajok és kevésbé az érkező vendégek időpontja. Ez az időpont inkább a félelem, mint az öröm, példázatunkban pedig határozottan a bátorságnak, a bizalomnak, a barátság próbájának az időpontja. Az éjszakai nyugalom és pihenés idején már nincs kedve az embernek, hogy másokért fáradozzon.

charaó = kölcsönözni. Itt baráti, azaz kamatmentes kölcsönzést jelent, ellentétben a daneidzóval, mely idegenek közötti, kamatra történő kölcsönzést jelent.

treis artous = három kenyér, egy ember étkezési adagja. Ez a kenyér pizza nagyságú lepénykenyér. Nem többet és nem kevesebbet kér a tolakodó barát, csak annyit, amennyi feltétlenül szükséges: egy ember egyszeri étkezési porcióját.

7. v. A kérés teljesítése kopos (itt többes számban)-al, azaz fáradtsággal jár. Károli „Ne bánts engem”, Luther „Mach mir keine Unruhe”, azaz ne zavarj (ne háborgass) engem fordítással adja vissza az eredeti mé moi kopous pareche (imp.)-t, szó szerint: ne okozz nekem fáradtságot. A barát tehát a legalkalmatlanabb időpontban zörget. Ezt erősíti az édé = már, immár (lásd 14,17; Jn 19,28). Ez a kifejezés is a gazda felháborodá-

sának, rossz kedvének újabb jele, hiszen gyermekei már alszanak a nagy közös ágyban, valószínű, hogy a szülők között. Ezért nem akar felkelni, ajtót nyitni, kenyeret adni, hiszen „...immár az ajtó be van zárva” A súlyos, ajtófélfákra erősített gerendaszerű tolóretesz elmozdítása körülményes, fáradtsággal és zajjal jár. „...az én gyermekeim velem vannak az ágyban...”, met emou = enyéimmal. Olyan parasztházra kell itt gondolnunk, melyben reggelig égő parányi olajlámpa gyenge fénye mellett, a ház magassabb részén található egyetlen helyiségben gyékényen alszik az egész család.

ou dunamai = nem képes, azaz képtelenség. Mint sok más esetben, itt is egyszerűen azt jelenti, hogy nem akarok (felkelni).

8. v. dia ge tén anaideian autou = de annak tolakodása miatt. Igénk megértésének ez a kulcsszava. Az anaideia jelentése tolakodás, szemérmertlenség, arcátlanság. A LXX-ban úgy igei, mint főnévi és jelzői alakja keménységre, tapintatlanságra, figyelmetlenségre, tiszteletlenségre utal. Josephus Flaviusnál a szerénység és az önértzet hiányát, félelőtlenséget, gyalázatossgot jelent. Luther így fordítja: „...um seines unverschämten Drängens willen”, azaz annak szemérmertlen tolakodása miatt, a Zürichi Bibliában pedig így áll: „...um seiner Unverschämtheit willen”, azaz annak szemérmertlensége, arcátlansága miatt. A szófordulat ezt jelenti: kérj aidós = (azaz) félénkség, szemérmesség, szégyen nélkül. Tedd félre az aidózt, azaz respekt, tapintat és az illő távolság megtartása nélkül, „tolakodó módon” kérj. Az igaz hit nem fél Istent zaklatni, nála tolakodni, ha az ő országát akarja szolgálni. Isten ponéros, azaz gonosz létünk dacára sem tagadja meg gyermekei kérését és megadja, amit kérnek. Jézus valódi helyzetünkre, ponéros létünkre hívja fel figyelmünket, de még ez sem akadályozhat meg abban, hogy az Atya gyermekeiként forduljunk hozzá.

Prédikáció

Ti az én barátaim vagytok

Ábrahám is az Isten barátja volt: „Hitt pedig Ábrahám az Istennek..., és Isten barátjának nevezetett.” (Jak 2,23) És amit a görögök olyan gyakran szoktak mondani, azt Jézus a tanítványaira alkalmazza: „Mondom pedig néktek, én barátaimnak...” (Lk 12,4) Akinek Isten a barátja, az nem hagyja magát szükség idején Ő általa eltántorítani, elzavarni, üres kézzel elengedni. Addig zörget, addig könyörög, míg célját eléri. A spanyol inkvizíció elől menekül a rabbi feleségével és egyetlen fiával egy lélekvesztőn. A viharos tenger sziklaszigetre veti őket, felesége villámcsapás áldozata lesz, fiát hatalmas hullám ragadja a mélybe. Nincstelenül, egyedül, leverten, kétségbeesetten indul a sziget belseje felé, s így szól Istenhez: „Izráel Istene, az inkvizíció elől menekültem ide, hogy ezentúl is zavartalanul szolgálhassak neked, parancsolataidat megtartsam, és a nevedet magasztaljam. Te azonban mindent megtettél, hogy ne higgyek benned és megtagadjalak téged. Gondolod, hogy sikerül neked *utamról letéríteni, ajtód elől elzavarni*? Nem, Uram, ez sohasem fog neked sikerülni! Verhetsz, üthetsz, elzavarhatsz, elveheted tőlem a legjobbat és a legdrágábbat, amim csak van ezen a világon. Halálra kínozhatsz, de én akkor is zörgetni, kiáltani fogok, én akkor is hinni fogok benned, én akkor is szolgálni fogok neked. Én nem megyek el ablakod alól üres kézzel. Addig zörgetek és kiáltok, míg terhedre nem leszek, míg meg nem unod szemérmertlen, tolakodó természetemet, és kérésemet nem teljesíted. Engem nem tudsz elhallgattatni, üres kézzel elküldeni. Te mondtad, hogy én a te barátod vagyok, ezért *nem tágitok*.” Erről van szó ebben a példázatban. Akinek Isten a barátja, azt ő, ha nem is a barátság okán, de „annak tolakodása miatt” meghallgatja, kérését teljesíti, „és ad néki, amennyi kell”

Példázatunk szerint késő éjszaka váratlan vendég érkezik a tolakodó baráthoz. Nevezzük őt következetesen így. A meglepetésszerűen érkező éhes vendéget nincs mivel megkínálja. Ezért útra indul, de nem valamelyik szomszédjához, hanem a *barátjához* fordul segítségért, akiről nem csak feltételezi, de tudja is, segíteni fog rajta. Az igaz, jó baráti viszonynak köszönheti, hogy *tudja, kinek van még kenyere* ilyen késői időpontban. Neked van ilyen barátod, és volna bátorságod első álmából felzavarni őt, hogy segítsen rajtad? Az igaz barátságnak megvannak a maga szabályai, kötelezettségei, jogosulatlan és indokolatlan előnyei. A barátság nem csak arra kötelez, hogy fogadd a késő éjszaka érkező barátodat, de arra is felhatalmaz, hogy ha nincs mivel megkínáld őt, kopogtass és zörgess egy másik barátod ablakán. A te szégyened lenne, ha nem fogadnád a váratlanul, meglepetésszerűen érkező vendéget, aki aztán később elmondaná, hogy azért kellett tovább állnia, mert te őt nem fogadtad be. Ez a tolakodó barát *nem is magának kér*, hanem váratlanul érkező barátjának. Bizony sokszor másoknak kell kérnünk. Az *együttélés* olykor zavarba hoz. Velünk is gyakran megtörtént a székelvájai parókián, hogy késő este érkezett a be nem jelentett vendég, olyankor, amikor éppen nem volt egy karéj kenyér sem, ugyanis másnap reggelre volt betervezve a kenyérsütés. Ilyenkor átszaladtunk Emma nénihez, felvertük első álmából, s kenyeret kértünk kölcsön, nem magunknak, hanem másnak, a másnap reggeli sütésig. Mi tudtuk, hogy *nála van kenyér*, hogy zörgetésünkre kijön és ad kenyeret. Nem úgy, mint a háromgyermekes, gazdag édesanya, aki a monda szerint megtagadta, hogy kenyeret adjon a szintén háromgyermekes, szegény édesanyának. „Nincs kenyérem” – utasította el az éhező gyermekeiért aggó édesanyát. De az csak egyfolytában ismételte: „Kell, hogy legyen a szekrényedben még egy kevés kenyér.” „Ha van, változzon kővé” – hazudta a gazdag édesanya. Amikor végre elment a szegény asszony, s ő magára maradt három jól táplált gyermekével, így szólt: „Na gyerekek, most vajás kenyeret eszünk vacsorára” De a szekrényben a kenyér helyén már csak egy hatalmas kő éktelenkedett. Ijedten és kétségbeesetten rohant a pékhez, onnan a szegény asszonyhoz, kosarát színiültig töltve kenyérral és minden jóval: „Asszony, bocsáss meg nekem, soha az életben többé nem fősvénykedem. Isten a kenyéremet kővé változtatta. Oh, bárcsak visszaváltoztatná azt kenyérré, hogy az én gyermekeim is ehessenek.” Mikor hazament, szekrényében a kő helyén ismét kenyér állott. Azóta is jószívú a szegények iránt. Vigyázz te is, hogy a kenyered kővé ne változzon!

Neked is van barátod. Jézus neked is mondja: „Ti az én barátaim vagytok.” Bízzál ebben a mennyei barátban, ő biztos, hogy segít. *Nála mindig van kenyér*, testi és lelki egyaránt. Tőle való függőséged és annak gyakori elviselhetetlensége annak a jele, hogy „nyomorúságban” élsz. Ebben a példázatban Jézus téged is felhatalmaz, hogy elviselhetetlennek tűnő függőséged megváltoztatása érdekében hozzá fordulj. Ha pedig tőle, ettől a mennyei baráttól kérsz, az nem jelent mást, mint hogy *hiszel és bízol benne*.

...de annak tolakodása miatt felkél és ad neki...

Ne bánts engem, azaz ne fárassz, hangzik a válasz belülről, ahol együtt alszik az egész család, egy szobában, egy gyékénymatracon. Milyen finom és udvarias formája ez az elutasításnak. Nem ismerős? Hiszen magunk is gyakoroljuk az elutasításnak ezt a kifinomult formáját. Nem mondjuk, hogy nem, de azt sem, hogy igen. Eszembe jut egy székelvájai anekdota: „Káruly sógor, itthon vagy?” – kiált be a szegény rokon késő este gazdag sógorához. Ő meg kikiált: „Itthon pagyok, itthon pagyok, mit akarsz?”; ugyanis selypít. „Kérlek, adj kölcsön egy kenyeret, mert vendégeim érkeztek.” „Nem pagyok itthon, nem pagyok itthon” – hangzik bentől a válasz. Igen, nem azt mondja a gazdag sógor a szegény rokonnak, hogy nem adok, hanem azt, hogy: „Nem pagyok itthon”. Ne-

vetséges, szinte hihetetlen, de ez is az elutasítás udvarias formájára utal. A gazda sem mondja, hogy nem, amikor kiszól, és a tolakodó barát kérése teljesíthetlenségének okaira hivatkozik. Arról beszél, hogy sok minden megnehezíti a kérés teljesítését: „Barátom, immár éjszaka van, felköltöttél első álmomból, egyébként is a bereteszelt ajtó kinyitása fáradsággal és zajjal jár, a gyermekeim is itt alszanak, képtelenség úgy felkelnem és ajtót nyitnom, hogy zajt ne csapjak, s őket fel ne ébresszem. Pihenni szeretnék, nyugton lenni, ne bántsz, ne fáraszd.”

Mert pihenni szeretne és nyugton lenni, s tudja, hogy tolakodó barátját csak úgy tudja lerázni, az „ablak” alól eltávolítani, ha kérését teljesíti, leszedi az ajtóról a nehéz reteszt „és ad néki, amennyi kell” Végül is cselekszi a jót, de nem egy tiszteletre méltó indíték okán, azaz barátságból, hanem a kérő tolakodása miatt. Első lépésben elutasítja, igaz, csak verbálisan, de végül is kötélnek áll és segít. Mintegy önmagával beszélve, tettét így kommentálja: ...annak tolakodása miatt...” Győz a vendégszeretet! Az 5. versben feltett kérdésre a válasz a 8. vers, mely egyfelől Istenre mutat, aki neked is *ad*, másfelől rád, a hívő emberre, aki *rendíthetetlenül kérsz*. Kövesd hát a tolakodó barát példáját, még akkor is, ha olykor úgy tűnik, mintha „aludna” Isten, akkor is, ha Ő elégedetlen lenne veled gonosz léted miatt. Ő téged sem utasít el. Jézus téged bátorít ebben a példázatban, téged, nincstelenséggel küzdő, de hitedben állhatatos embert. Semmivel se törődj, csak zörgess és kiálts a *jó ajtó* előtt, Isten ajtaja előtt. Isten meghallgatja könyörgésedet, miként az álmából felzavart gazda az ő tolakodó barátját, aki oly makacsul, kitartóan tudott kérni. Te sem lehetsz Isten terhére. Őt te sohasem zaklatod, mert ő „nem vágyik nyugalomra” Ő maga akarja, hogy „tolakodó” légy, hogy „terhére” légy, hogy bátran „alkalmatlankodj”, hogy ne hagyd magad „eltántorítani, megfélemlíteni” Atyai szíve nem sokat ad „jó viselkedésedre” Ő eleget tesz szeretetből fakadó isteni „kötelességének” barátaival szemben, bármennyire is gonoszok azok.

De példázatunk ennél távolabbra is mutat. A szorongatott keresztyén gyülekezet Isten országának eljöveteleért szüntelenül könyörögjön, és meghallgatásra talál. Jézus Krisztus kereszthalálával toltta el az Atyához nyíló ajtó súlyos reteszt a Golgota hegyén, mely oly sokáig elválasztotta a mennyei Atyát az ő gyermekeitől, miként a templom kárpitját is kettéhasította, hogy szabad bemenetele legyen az ő népének a szentek szentjébe, azaz Isten országába. Példázatunkban Lukács evangélista szeme előtt nem csak a magányos gyülekezeti tagok *szubjektív kérése*, hanem az üldözött első keresztyén gyülekezet *centrális kérése* áll: „Hát az Isten nem áll-e bosszút az ő *választottjain*, akik ő hozzá kiáltoznak éjjel és nappal, ha hosszútűró is irántuk?” (18,7)

A 8. vers nem a tolakodó barát ismétlődő kéréséről, hanem kizárólag a megszólított barát, a felzavart gazda adakozásának *motivációjáról* szól: „...annak tolakodása miatt...” Ez a vers még egyszer kihangsúlyozza az 5. versben feltett kérdésre adandó választ: „Lehetetlen! Elképzelhetetlen!” Mi? Az, hogy ne adjon kenyeret. Példázatunk *középpontjában* nem a tolakodó, hanem az álmából felzavart barát áll, és nem az állhatatos, kitartó kérésről szól a példázat, hanem a kérés teljesítésének bizonyosságáról. Isten téged is meghallgat, ha bajba jutottál. Ő rajtad is segít. „Mert aki kér, mind kap...” (*pas gar o aítón lambanei*) (10. v.); (Mt 7,8). Ez a *közmondásszerű*, rövid szentencia a koldulásból élők tapasztalata. A koldus nem hagyja magát elutasítani, durva és kemény szavak által elijesztetni, hiszen ajándékhoz csak így juthat. A Nyugatról Keletre utazók sokat mesélhetnének az ott élő koldusok szívósságáról. Ez a szívósság nem kapzsiság! A gyökerei sokkal mélyebbek. Egyfelől a szegény ember Isten különös oltalma alatt áll, és Istentől nyert és garantált jogigénye van adományokra. A koldus hivatása tehát nem megvetendő. Másfelől azért kér kitartóan a koldus, mert szüksége van adományokra, hogy maga is jót cselekedhessen, hiszen az alamizsnából élő szegények is gyakorolhat-

ják a jótékonytságot (Mk 12,41 skk.; Lk 8,3; 21,1 skk.; Jn 13,29). A tanítványok is jótékonykodtak, alamizsnát osztogattak, holott ők is alamizsnából éltek.

...*mennyivel inkább ád a ti mennyei Atyátok...* (13. v.)

...és ád néki, amennyi kell. Tulajdonképpen többet, mint amennyit kér. Nem csak „három kenyeret” ad neked Isten, nem csak a kért szerény mennyiséget, hanem mindent, amire szükséged van. „Mert jól tudja a ti mennyei Atyátok, hogy mind ezekre szükségetek van” (Mt 6,32). Hogy ki az igaz barát, azt egy egyszerű falusi embertől tanultam meg, aki mellettem ült a vendéglőben, és iszogatott. Sokáig hallgatott, aztán egyszer csak így szólt a cimborájához: „Mondd csak, szeretsz te engem, vagy nem szeretsz?” Erre ő így válaszolt: „Nagyon szeretlek téged.” Ő azonban nem hagyta ennyiben a dolgot, hanem tovább erőltette: „Azt mondod, hogy szeretsz engem, és mégsem tudod, hogy mire van szükségem! Ha igazán szeretnél, akkor tudnod kellene, hogy mire van szükségem, hogy miben szenvedek hiányt.” Utána egyik sem szólt egy szót sem, de én akkor megtanultam, hogy szeretni az embert azt is jelenti, hogy *tudom, hogy mire van szüksége*, hogy van-e kenyerre, hogy a szenvedésben ott állok mellette. Ha Jézus mai példázatában a barátok egymás közt ilyen szépen és jól viselkednek, *mennyivel inkább* szebben és jobban bánik Isten az ő véren megváltott gyermekeivel. Ezt nevezzük *a minori ad majus*nak, azaz *kisebbről nagyobbra* végkövetkeztetésnek, utalásnak. Ha a barát csak azért teljesíti tolaakodó barátja kérését, hogy végre neki és gyermekeinek ismét nyugalma lehessen, *mennyivel inkább* a mennyei Atya, akit azonban semmi esetre sem szabad a nyugalomra vágyó barátához hasonlítani. Ha a földi barátok és szülők ilyen humanusan cselekszenek, *mennyivel inkább* az égi Atya, *aki maga a jóság*. A Jézus személye a garancia arra, hogy Isten nem önmagára, kényelmére, a maga csendjére, hanem szükölködő, nélkülöző gyermekeire gondol, rád és rám. Ezért bátran kérj, keress és zörgess! Kérj, mert nélkülözöl, keress, mert valamit elvesztettél, és zörgess, mert bűneid miatt kizárattál, s szeretnél bemenni hozzá, a te mennyei Atyához. Ha kitartó, szívós kérésedre még a keményszívű emberek is meglágyulnak és adakoznak, *mennyivel inkább* Isten. *Mennyivel inkább* megnyílik az ő keze kitartó imádságod hallatán. Mit mond Luther? „Bizony koldusok vagyunk”. Hát kérj, és kapsz! Ámen.

Ajánlott és felhasznált irodalom

- BOVON, F.: *Das Evangelium nach Lukas*. EKK, 2 Teilband, Lk 9,51–15,34. Benzinger-Neukirchener Verlag, Zürich 1989, 144–151.
- GRUNDMANN, W.: *Das Evangelium nach Lukas*. Ev. Verlagsanstalt, Berlin 1974, 233–234.
- HOFFSÜMMER, W.: *Kurzgeschichten für Gottesdienst, Schule und Gruppe*. 1–2. M. Grünwald Verlag, Mainz 1990, 1/47; 2/81.
- JEREMIAS, J.: *Die Gleichnisse Jesu*. Vandenhoeck-Ruprecht, Göttingen 1962, 157–159.
- KÁLVIN János *Magyarázata Máté, Márk és Lukács összhangba hozott evangéliumához*. I., Székelyudvarhely 1939, 238–239.
- KÜHNER, A.: *Überlebensgeschichten für jeden Tag*. Aussaat Verlag, Neukirchen-Vluyn 1994, 239–240.
- MÜLLER-SCHWEFEL, H. R.: Rogate. In: *Göttinger Prediktmeditationen*. 23. Jahrgang, Heft 2, Vandenhoeck-Ruprecht, Göttingen 1969, 199–204.
- RENGSTORF, K. H.: *Das Evangelium nach Lukas*. NTD 3., Vandenhoeck-Ruprecht, Göttingen 1988, 147.

- RIENECKER, F.: *Das Evangelium nach Lukas*. Brockhaus Verlag, Wuppertal 1994, 285.
- SCHLATTER, A.: *Die Evangelien nach Markus und Lukas*. Calwer Verlag, Stuttgart 1995, 276.
- SCHMITHALS, W.: *Das Evangelium nach Lukas*. Zürcher Bibelkommentare, 131–132.
- STECK, K. G.: Rogate. In: Eichholz, G.: *Herr tue meine Lippen auf*. 3., E. Müller Verlag, Wuppertal/Barmen, 1964, 242–252.

Béry Gyula

Magdolna

János ev. 20,18

Gomolyogva terjeng szót a sűrű felleg,
Nyomasztó árnya messze mindent elfed,
S a láthatárra dől;
Hogy azt a bántó rémet elfedezze,
Mely szerteszáll, ijesztve, megdöbbenve
A Golgotha felől.

A zsarnokságnak is elnémult hangja;
Miként ha minden el-ki volna halva,
A tájon szerteszét...
A mindenség dicső reménye veszve,
Oh nincs balzsam, mely újra behegessze
Nehéz, gyötrő sebt.

Magdolna a kereszt előtt térdelve,
Arcát a föld porába eltemetve,
Oly némán elterül;
Zokogna még, de könyje elapadva,
Úgy dúl a kétely kínos aggodalma
Kihalt szívében belül.

A túlvilág volt egyetlen reménye,
Mely elhatott még lelke éjjelébe
S az is megsemmisült.
Mesés ábránd csak az az örök élet,
Ha már az Üdvözítő fel nem éled,
S az árnyba elmerült.

Most élte ismét pusztán, letarolva,
Kietlenül kísért, miként ha volna
Örökös kárhozat;
Kínzó, sóvárgó, bús gyötrelmek éje;
Melybe fényével elveszett reménye
Már el nem látogat.

De ím csodás hajnal dereng a tájra
S megifjodott új életnek sugára
Dicsően felragyog...
És ím hozsánna zeng a néma légbe:
Feltámadott a mindenség reménye,
Krisztus feltámadott! –

Magdolna, néz, csak néz, oh, ez nem álom?
Gyönyörrel hangzik az egész világon
Szabadság jelszava.
Oh van reménye, van reménye újra,
Előtte a feltámadt hitnek útja,
Szébb élet hajnala!

S az Üdvözítő megjelent előtte...
Szent megnyugvás száll szenvedő szívébe
S csodás vágy hatja át...
Oh, sejtí megtört lelke újra éled,
Megérti már a túlvilági létet,
A Megváltó szavát.

Virágvasárnapi prédikációk

Baczoni Sándor

Szováta

Legyünk az imádság házává!

Alapige: Lukács 19,45–46

Bibliaolvasás: Zsoltárok 90

Virágvasárnap Jézus földi életének legszebb napja, amikor beteljesedik Zakariás próféta ígérete: „Királyod érkezik hozzád, aki igaz és diadalmas, alázatos és számaron ül.” (Zak 9,9–10) A történet leírása látványos. Annyira szemléletes, hogy 2000 év távlatából is azonosulunk a Jézust ünneplő sokasággal, átérezzük a tanítványok örömét és ünnepként tartjuk számon. Ünnepe, amikor együtt mondjuk a 118. zsoltár szavaival: „Áldott, aki jön az Úrnak nevében.” (1) Hódolattal, tisztelettel ünnepeljük, hogy hozzánk is jön, érkezik az, akinek hatalom van a vállán és uralkodásának nem lesz vége.

Jézus Jeruzsálembe való bevonulásának korabeli értelmezését, jelképeket, mozdulatokat nagyon szépen értelmezi, magyarázza Ravasz László az *Újszövetség magyarázata* című könyvében (180–181. oldal). Érdemes elolvasni!

Mit jelent azonban Jézus számára ez a bevonulás? Egy igazolás? Konfirmáció? Amikor igazolja, Ő a Messiás? (2) Igen, ezt is. De ezen túl még valamit, amiről mind a négy evangélista tudósít, de mi nem szeretjük a virágvasárnapi történethez kapcsolni. Ez pedig nem más, mint a templom megtisztítása. A templom Isten népének életében, jövőjében fontos szerepet játszik. Amikor a második templom épült, Aggeus próféta nagy-szerű próféciaja arról szól, hogy ennek a templomnak nagyobb lesz a dicsősége, mert ez fogadja be a Messiást és Isten itt teremti meg az üdvöt népének. (Hag 2,9) A virágvasárnapi dicsőséges bevonulás célja tehát a templom. A templom, mely Jézus szavai szerint jelenlegi állapotában elvesztette rendeltetését. A megállapítás nem csupán a múlt igazsága, hanem a mi kérdésünk is, melyre felelni kell: templomunk betölti rendeltetését?

Mielőtt azonban válaszolnánk e kérdésre, figyelniünk kell egy „apróságra”, melyen gyakran átsiklik a tekintetünk. Az evangélisták a templom megtisztításáról beszélnek, de Jézus miközben megtisztítja a templomot, az Ő házáról beszél. „Az én házam.” Miért fontos ez? A magam meglátása alapján mondom, azért, mert itt van az a pont, ez az a pillanat, amikor református hívő életünkkel hisszük, hogy a templomközpontú élet Krisztusközpontú élet lesz. Az ószövetségi gondolkodás, vallásosság, mely a templomi áldozatra, papságra, a templom dicsőségére épül, a szentek szentjének titokzatosságára, ettől a ponttól Krisztus kijelentésére, arra a Főpapra épül, aki testének áldozatával megszerezte számunkra a bűnbocsánatot, váltságot, amikor a kárpit kettéhasadt, hirdelve, hogy Krisztus által szabad bemenetelünk van az Atya házába. Magyar nyelvünk is alátámasztja ezt, ha a „ház” szó jelentéséből indulunk ki.

Ház = épület, kövekből, téglából összerakott létesítmény. Otthon, hajlék. Tágabb értelemben a fogalom jelenti a házban lakók közösségét, amikor a „házam népe” kifejezést használjuk. A Szentírás ennek értelmében beszél Izráel házáról. Józsué hitvallása is ezt fejezi ki: „Én és az én házam az Úrnak szolgálunk.” (Józs 24,15) Jézus mondja felolvasott Igénkben: az „én házam”, és már nem az épület, nem emberi kéz alkotása a fontos, hanem a Heidelbergi Káté 54. kérdésének válasza. „Hiszem, hogy Isten Fia... Szentlelke és Igéje által... sereget gyűjt.” Ennek alapján, ha átértelmezzük a mondatot,

„az én házam az imádság háza” kijelentést így értjük: a Krisztus háza, a Krisztus közössége, az imádság közössége. Ha továbbvisszük ezt a gondolatot, megértjük azt is, hogy miért kell megtisztítani Krisztus közösségét. Azt látjuk, Lukács evangélista ezt a történetet beleszerkeszti azokba a történetekbe, melyek azt mutatják, milyen hamar szétesik, megváltozik még a Jézus közelében, szeretetében élő közösség is. (Lk 10,38–40) Mária és Márta története egy családi közösség, ahol Jézus jól érezte magát, de most hirtelen megváltozik. Feszültség, sértődés lesz, mert Márta úgy érzi, nem tisztességes, nem becsületes az, amit Mária tesz. Elkezdődik a vita nemcsak a történetben, hanem minden közösségben, családban, ahol felszínre kerül a vád – én dolgozom, én viszem a gyereket az iskolába. Gyülekezetek szomorú állapota, lelkipásztorok, presbíterek panasza, gyülekezeti tagok elvárása. Mondd meg, és már kötelességről, jogról, feladatról, mulasztásról szól közösségeink élete, azé a közösségé, melyben imádkozni kellene és kell egymásért. A másik történet, Lukács 12,13–15 arról szól, hogy Jézust megállítják az egyik faluban és azt kéri tőle: Uram, ha van, annyi időd, tegyél közöttünk törvényt. Nézd, testvérem nem akar részt adni. Kinek mennyi jár érdem szerint (én ápoltam szüleimet, én hozom a pénzt és most jössz, hogy részed van a szülői házból)? Sok ilyen történet van nemcsak a Szentírásban, hanem a mindennapi életünkben is.

Jézus virágvasárnapján bevonul közösségeinkbe és megkérdezi, mi történt családjainkkal, közösségeinkkel. Mivé tették azokat a közösségeket, melyek Isten áldásával, vágygal, annyi örömmel és boldogsággal indultak. Rablók barlangjává tették, mondja Jézus. Kemény, kegyetlen a szó. A rablók szokása volt keresni egy helyet, rejtett zugot, ahol osztozkodni lehetett, kinek mennyi jár abból, amit nem ajándékként, hálaadásból kaptunk, hanem mert erősebbek voltunk, elvettünk a másiktól. Mennyi osztozkodás, megosztás van ma is. Vigyázzunk, ne engedjük, hogy otthonaink, gyülekezeteink, ahová nemcsak virágvasárnap, hanem karácsonykor, ünnepnapokon és hétköznapi napokban egyaránt jön Jézus, hogy velünk legyen – a törvénykezés helyévé váljon. Jön Jézus alázatosan, nem tekintve, hogy Istennel egyenlő. Jön megtisztítani mindnyájunkat, hiszen testünk a Szentlélek temploma. Tanítványai megkérdezték: mi elhagytunk mindent, mit kapunk cserébe? A mai történet alapján örömmel hirdetem a választ. Mindannyian lehetőséget, az új élet lehetőségét kaptuk, hogy megtisztuljon életünk, közösségünk. Énekeskönyvünk virágvasárnapi énekében (212.) imádkozva kérjük: „Ó édes Jézus... Tégy tulajdon népeddé bennünket...” Szent akarata legyen cselekedeteink zsinórmértéke. Ma ezen az ünnepen nemcsak megtisztít, hanem példát ad, tanít, hogy az általa megtisztított közösségekbe nem szabad gögősen a magunk érdemében bízva belépni, bevinni a világ magatartását, viselkedését, hanem azzal az alázattal lépünk be, mely az imádkozás alázata. Ámen.

Az én házam imádság háza

Alapige: Máté 21,12–16
Bibliailvasás: Máté 20,17–19; 21,1–11

A mai vasárnapon – virágvasárnap – Jézusnak Jeruzsálembe való bevonulására emlékezünk. A név onnan származik, hogy a Jézust követő és az Őt fogadó sokaság többnyire virágot, zöld ágakat, pálmaágakat szórt útjára. Ezt az ünnepet a német nyelvterületen pálmák ünnepének nevezik. Több gyülekezetben minálunk is fel szokták díszíteni virágvasárnapra a templomot virággal, zöld ágakkal, különösen, ha konfirmáció is van azon a napon. A virágvasárnapnak nincs ószövetségi párhuzamos ünnepe, csak azóta ünnepelik, amióta Jézus, ünnepi kísérettel, számárháton, bevonult Jeruzsálembe.

A bibliailvasás rendjén hallottuk, hogy Jézus elindult tanítványaival Jerikóból Jeruzsálem felé. Jézus azt is megmondta tanítványainak, hogy miért kell neki Jeruzsálembe mennie: átadják a főpapoknak, írástudóknak, halálra kárhozzátják, pogányok kezébe adják, megcsúfolják, megostorozzák, keresztre feszítik, eltemetik, de harmadnap feltámad. Ezt az utat Jézus önként vállalja.

Betfagétól, az olajfák hegyétől, ünnepi menet kíséri elől és hátul. Ahogy vonulnak be Jeruzsálembe, a számárháton menetelő Jézust kísérő sokaság énekel: „Hozsánna a Dávid fiának! Áldott, aki jön az Úrnak nevében! Hozsánna a magasságban!” (Zsolt 118,25–26) A város felháborodott lakossága ezt kérdezte: Kicsoda ez? Nem ismerik Jézust. Érthetetlenül állnak a jelenség előtt. Esetleg olcsó gyerekcsínynek tekintik, amint királyosdit játszanak. Milyen király ez? Ki kente őt királlyá? A Jézust kísérő sokaság ezt válaszolja: „Ez Jézus, a galileai Názáretből való próféta.” Lehet, hogy ez sem mondott sokat a jeruzsálemieknek. A farizeusok és írástudók azt is elfelejtették már, hogy Jézus okozott már nekik fejfájást, amikor 12 éves korában vitatkozott velük ott Jeruzsálemben, a templomban. Igaz, azóta eltelt már több mint 20 esztendő. De a Jézus neve mégsem volt ismeretlen az akkori Palesztinában. Sokat beszéltek róla, hol pozitív, hol negatív értelemben. A zsidókban élt ugyan egy bizonyos reménység, várakozás egy olyan király iránt, aki felszabadíthatná az országot a római fennhatóság alól. Ilyen értelemben tekintettek a próféták által megjövendölt Messiásra is. Ezt a képességet viszont nem merték és nem vélték kiolvasni Jézusból.

Hogy mégis kicsoda Ő, kiderül a következőkben. Jézus nem áll le az utcán, tisztázni kilétét, nem magyarázkodik, hanem bemegy a templomba. Figyelemre méltó, hogy Jézus első útja Jeruzsálemben a templomba vezet.

A jeruzsálemi templom a zsidók vallásos és kultikus életének központja volt. A történelem folyamán sok viszontagságon átesett templom – többszöri lerombolás, megsemmisítés, újjáépítés, megtisztítás után – Jézus korában teljes pompával ragyogott. Nagy Heródes Kr. e. 20-ban kezdte el annak felújítását és bővítését. A munkálatok csaknem 10 évig tartottak. Jézus nem becsülte alá sem a jeruzsálemi templomot, sem a vidéken, a babiloni fogság ideje alatt és után felépített zsinagógákat. Szombat napokon szokása szerint gyakran betért azokba és olykor aktívan részt vett a szertartásokon, felolvasott, tanított, kérdésekre válaszolt.

Mi fogadja Jézust a templomban? A remélt békecsendes, áhítatos légkör helyett nagy zaj, lárma. Közönséges zsidó. Bizonyára tudomása volt Jézusnak arról, hogy mi minden zajlik a templomban és annak előcsarnokában. Nagy Heródes már eleve úgy bővítette a templomcsarnokot, hogy ott a vidékről érkező, áldozni akaró zsidók be-

szerezhessék, megvásárolhassák az áldozathoz szükséges állatokat. Ezért bátran mondhatták a kereskedők, hogy szent üzletet, szent kereskedelmet folytatnak és szent nyereskedésnek a részesei. Tettükkel Isten nevének szereznek dicsőséget, és embertársaik javát szolgálják, hiszen megkímélik őket attól, hogy nagy távolságokról magukkal hozzák az áldozati állatot. Micsoda önfeláldozó magatartás! Így lett a templom egyfelől az áldozatok bemutatásának szent helyévé, másfelől piaccsarnokká, az „alkudozások szent helyévé”. Igen, a törvény előírta a különböző áldozati formák bemutatásának kötelező voltát. Az ebben való „önzetlen, szent nyereséges” segítségnyújtás pedig szent kötelesség. Ezt így, könnyen ki lehet magyarázni.

A vásárló, kereskedő emberek hangoskodásának, az állatok bégetésének zenei aláfestését biztosította a pénzváltók asztalain csörrenő érmék „harmóniája”. Ezt a műveletet is lehet „szent cselekedetnek” nevezni, hiszen a templomadót mindenkinek ki kellett fizetnie. Ezt viszont csak régi pénznemben, tíruszi érmében fogadták el. Ilyen pénzzel viszont már nem sokan rendelkeztek. Ezért a görög, a római és a zsidó pénznemet be kellett váltani.

A látvány, amely Jézust fogadta a templomban, őt is felháborította. Haragra gerjedt és kiűzte az árusokat, vásárlókat, a pénzváltók asztalait és a galambárusok székeit pedig felforgatta. Szent haragjában megfogalmazza a templom rendeltetésének a célját, felhasználva az Ézsaiás 56,7-ben megfogalmazottakat: „Az én házam imádság házának mondatik. Ti pedig azt latroknak barlangjává tettétek.” (13. v.) Kicsoda tehát Ő? Az, akire vonatkozik és illik a Zsolt 69,10: „A te házadhoz való féltő szeretet emészt engem, a te gyalázóidnak gyalázásai hullanak reám.”

Jézus haragra gerjed Isten dolgai miatt, ha úgy tetszik, a törvény be nem tartása miatt. A meghitt, belső imádságos lelkiület helyét átvette a lélekre ártalmas, hangos külső cselekvés. A kegyesség olyan könnyen átcsap álkegyességbe, a szent érzések pedig hagyományos vallásos és profán cselekvésekbe. A törvény és hagyomány leple alá beférkőzik a nyereségvágy. Az Írás (törvény) szavai, betűi közé befészkei magát az egyéni érdek s így az isteni akarat helyét elfoglalja az önző, burkolt emberi akarat és szándék. Ugye, mennyire ismerős ez a kép?

Mindaz, ami ott zajlott a templomban, az ószövetségi törvényes előírásoknak megfelelően történt, csak éppen a helyszín és az alkalom nem volt megfelelő.

Jézus azzal a szándékkal ment fel a templomba, hogy azt megtisztítsa. A templom megtisztítása mindig belülről kezdődik, de úgy is mondhatnánk, hogy felülről. Jézus, a mennyei Atya elküldött Fia megy be a templomba, és belső takarítást végez. A templom, abban az időben, Isten lakozásának helye volt. A benne zajló napi tevékenység viszont nem ezt igazolta. A templomnak nemcsak külső pompája kell legyen, hanem belső csendje, díszje is, amelyben az emberi lélek megpihenhet. A templom az imádság háza, az Istennel való találkozás és beszélgetés helye. Annak kell hogy legyen egy különleges, meghitt, bizalomgerjesztő belső hangulata, melyben megnyílik a lélek és ráhangolódik a mennyei üzenetre. Ezt akarja Jézus is elérni a jeruzsálemi templomban. De tetteivel már azt is jelzi, hogy ez a fajta templomi szertartás, áldozás rövidesen megszűnik. Nem lesz többet szükség az előcsarnokra sem, mert az égő áldozatok bemutatásának időszaka lezárul. Ő az, Aki rövidesen bemutatja a nagy engesztelő áldozatot, Ő az Isten Báránya, Aki elveszi a világ bűneit.

Vajon, a mi templomunk tiszta-e? Érezzük-e benne azt a meghitt, bensőséges hangulatot, amelyben a mi lelkünk is megnyílik? Tudunk-e igazán és komolyan vigyázni templomunk külső-belső tisztaságára, szépségére? Értékes-e, drága-e számunkra a templom? Vagy engedjük, hogy felferje környékét a gaz, hogy leessenek a fedélről a cserepek, hogy beázzon, hogy belepje a padokat a por. Vajon a mi személyes belső templomunk

tiszta-e? Pál apostol mondja: „Avagy nem tudjátok, hogy ti a Szentlélek templomai vagytok?” A templom az a hely, ahol a mi lelki templomunk is megtisztulhat a Szentlélek munkája által. Isten Szentlelke tudja igazán letörölni a port lelkünkéről, tudja leszedni az életünket keserítő csüngő pókhálókat, tudja kitörölni lelkünkől az önző, hamis és káros nyereszkes vágyat, hogy igazi, Istennek tetsző közösség legyen az istentiszteleti gyülekezet. Bátran mondhatjuk, hogy amilyen a belső templomunk, olyan a külső is. Jöjj, Jézusunk, tisztíts meg minket is!

Akkor, ott Jeruzsálemben, a templomi közösség megoszlott. Egyesek, akik Jézus kíséretében érkeztek, imádták Istent, mások meg felháborodtak. Egyesek himnuszot énekeltek: „Hozsánna a Dávid fiának!”, a főpapok és írástudók meg ezt kérdezték: „Hallod, mit mondanak ezek?”

A hozsánna szó magyarul azt jelenti: segíts most, szabadíts meg most! Ez része volt az ószövetségi liturgiának, máskor is, de a lombsátor ünnepének 7. napján mindig énekeltek: Segítség csak az Úrtól jön! Dávid Fiát segítsd! Ez a hozsánna később örömműjongást kifejező felkiáltássá változott. Mai szóhasználatban, aki hozsannázik, az Istent magasztaló éneket énekel. Tegyük ezt mi is minél gyakrabban! Dicsőítsük Istent hozsánnákkal.

Egyesek megéreztek Jézus gyógyító erejét is ott a templomban. Mentek hozzá vakok és sánták, és meggyógyította őket. Ahol Jézus megjelenik, ott van megtisztulás, és ott van gyógyulás.

A farizeusokat és írástudókat bosszantotta az, hogy a gyerekek hozsánnát énekelnek Jézusnak, a Dávid Fiának, meg az, hogy Jézus ismét megmutatta isteni erejét és hatalmát, amikor meggyógyította a betegeket. Szinte szemrehányóan kérdezik Jézustól: Hallod, mit mondanak ezek? Ők megalázónak tekintik azt, hogy Jézust a gyerekek imádják és magasztalják. Abban az időben a gyerekek véleményére nem sokat adtak, sőt nem is vették számításba. Szinte lenézően mutatnak a gyerekekre és Jézusra. Hát ide jutott, ennyire lesüllyedt, hogy a gyerekek szájára bízta magát? Micsoda szégyen! Jézus válasza erre: „Sosem olvastátok-e: A gyermekek és csecsemők szája által szerezteél dicsőséget?” (Mt 21,16) Jézus az Ószövetséget idézi, amit minden farizeusnak és írástudónak illene ismerni. Jézust mindenkinek ilyen gyermeki hittel és tisztasággal kell követnie.

Jézus gyakran állította példaképül a gyermekeket a farizeusok elé, mondván, hogy az ilyeneké a mennyek országa. Bizonyára ez sem tetszett a farizeusoknak!

Kapcsolódjunk be most mi is, mindannyian a jeruzsálemi virágvasárnapi gyermekkórusba és élő hittel együtt zengjünk hozsánnát a Dávid Fiának, aki megtisztított minket minden bűntől és megszabadított a kárhózzattól. Áldott, aki jön az Úrnak nevében. Hozsánna a magasságban! Ámen.

Prédikációk húsvét nagyhetére

Lőrincz István
Marosvásárhely-Alsóváros

Jézus szenvedésének tárgyai

Pilátus mosdótálja

Alapige: Máté 27,24

Isten kegyelméből folytatjuk azt az igehirdetési sorozatot, amit már negyedik éve elkezdtünk Jézus szenvedésének tárgyairól. Megpróbáljuk ebben az évben is meghallani azokon tárgyak „prédikációját”, bizonyoságtételét, amelyek Jézus szenvedésével kapcsolatban vannak. Már eddig is sok áldott üzenetben volt részünk. Imádkozzunk azért, hogy Isten nyissa meg ebben az évben is az Ige ajtaját, hogy Szentlelke segítségével érthessük az Igét és gazdagodhassunk általa.

Megint azzal kezdem, hogy próbáljuk lelki szemeink előtt elképzelni ezt a drámai jelenetet. A római helytartó székhelye előtt egy nagy tér volt, amit Gabbatának hívtak. Ez egyfajta terasz volt, ahol egy díszes székben ott ült a római helytartó, Pontius Pilátus. A ruha rajta az egyetlen szép és ékes dolog. Hisz, ami a ruha alatt van, az csupa zűrzavar, zavarodottság, bizonytalanság. Pilátust is nagyon megviselte ez a kihallgatás. Nagyon kínos ez az egész dolog számára. Már alig várja, hogy az egésznek vége legyen. Elkínzott tekintetével most Jézusra néz, aki csodálatos lelki nyugalommal áll előtte. Mit tudjak tenni vele, ez Pilátus gyötrő kérdése. Körülötte is minden csupa nyugtalanság. A téren ott a tomboló, magából kikelt, ordító tömeg, akik folyamatosan skandálják: feszítsd meg! A háttérben néhány katona épp Barabást vezeti elő, s oldja meg bilincseit. Ekkor Pilátus füléhez odahajol feleségének egyik szolgája, aki arra kéri, hogy ne avatkozzon ennek az igaz embernek a dolgába. Pilátus fáradtan int, s lehanyatlak keze. Nagy dilemma előtt áll, hisz szíve, lelkiismerete s felesége is azt mondja, hogy ezt az embert fel kell mentenie, de előtte ott a tömeg, élén a főpapokkal, akik már azzal is fenyegetik, hogy ha el találja engedni Jézust, akkor a császárnál is bevádolják, hogy már nem a barátja. S ekkor Pilátus hirtelen int egyik szolgájának s egy rövid parancsot ad. Egy ezüst mosdótálat hoznak oda. A téren mély csend lesz, mindenki feszülten figyeli az eseményeket: mi akar ez lenni. Hallani lehet a víz csobbanását, amint Pilátus kezét a tálba mártja. S csak ennyit mond: ártatlan vagyok ez igaz embernek véréből, ti lássátok!

Ezen az estén mi is megpróbálunk erre a tálra figyelni és meghallgatni annak üzenetét. Mit is akar ez nekünk elmondani? Mielőtt erre rátérnénk, csak emlékeztetlek, hogy pár évvel ezelőtt Magyarországon egy sokáig elhúzódó per volt, egy asszisztensnőnek a pere, aki állítólag sok embert ölt meg, aki azonban mindvégig ártatlannak vallotta magát s azt állította, hogy ő csak segíteni akart a súlyos betegeknek, meg akarván rövidíteni azok szenvedését. Mi, akik csak a tévé képernyőjén láttuk ezt a pert, úgy gondoltuk, hogy semmi közünk nincs ehhez az eseményhez. Ebben az esetben lehetett ez igaz. De nem érvényes a Jézus perére, itt senki sem mondhatja, hogy ő ebben semleges, őt ez nem érinti. Pilátus pedig ezt akarja megjátszani. Ő eddig érintett volt a perben, belerángatták a főpapok, a nép előjárói. De most már legyen elég. Én most kilépek ebből az egész dologból – mondja Pilátus. Nekem ehhez a perhez tulajdonképpen semmi közöm nincsen. De a nagy kérdés: mondhatja-e ezt Pilátus?

Izráelben volt az Ószövetség idején egy érdekes rendelkezés. Ha valahol az ország területén egy meggyilkolt ember holttestére bukkantak, akkor a szomszédos települések vénei összegyűltek, s egy tálban megmosták kezüket s kijelentették: a mi kezeinknek semmi köze ehhez a gyilkossághoz, a mi kezeink ártatlanok ebben a dologban. Valószínű, hogy Pilátus ismerte ezt a rendelkezést. Ő Jézust már meggyilkoltnak látja, hisz tudja, hogy előbb-utóbb ez fog következni. Ezért ő is megmossa kezét s azt mondja, hogy ez az ügy őt nem érinti, ő ártatlan ebben a dologban. De mi tegyük fel újra a kérdést: kijelentheti-e ő ezt, lehet-e ebben a perben bárkinek is kívülálló szemlélődőnek maradni? Pilátus azt mondja, hogy lehet. Vélt ártatlanságában mossa a kezét. De igaza van-e Pilátusnak? Mondhatja-e Pilátus, mondhatod te, mondhatom én, mondhatja bárki: ehhez a dologhoz nekem semmi közöm? Erre a kérdésre válaszol ez a mosdótál.

Mert az, amit itt Pilátus tesz és mond, nagy hazugság. Hisz ő mondja ki a halálos ítéletet. Még a hitvallás is őrzi örök időkre a tényt: szenvedett és megfeszítettett Poncius Pilátus alatt. Amíg ezt a hitvallást a keresztyének mondani fogják, addig az is nyilvánvaló, hogy Pilátus nem ártatlan ebben az ügyben. Ez a mosdótál csalás és ámtítás. Pilátus ott benn nagyon is jól érzi ezt. Mert miért is mossa kezét? Hát azért, mert le akarja mosni lelkiismeretének szennyét, amely így vádolja: megölted az Isten ártatlan Fiát!

Pilátus tehát nem tudta magát kivonni ebből a perből. De kinek sikerülhet ez? A Biblia világos és egyértelmű válasza ez: senkinek. A Jézus perében senki se kívülálló, hanem mindenki érintett. S még ha millióan vannak is azok, akik azt harsogják: mi nem feszítettük meg Jézust, mi ártatlanságban moshatjuk kezünket, akkor ők vegyék tudomásul a kemény igazságot, hogy ez egy hazugság, és önmaguk becsapása. Mi mindnyájan részt vettünk ebben a perben. Mert közülünk mindenki – bizonyos helyzetekben – eltaszította Jézust. Nem kérdeztük, hogy mi az Ő akarata, nem hallgattunk rá. Mi mind vádlottak vagyunk, mert Jézusnak nem a saját bűneiért kellett szenvednie, hanem a mi bűneinkért. A tulajdonképpeni vádlottak mi vagyunk és nem Ő. Mi mindnyájan Jézus gyilkosai vagyunk, bármennyire is keményen hangzik a mi fülünkben. Mert minden egyes bűnünk egy-egy kalapácsütés, egy-egy szeg az Ő testében. Minden hitetlenség, széthúzás, gyűlölet, veszekedés, minden áthágása a parancsolatoknak, minden szeretetlenség, hazugság, tisztátalanság kalapácsütés és szeg a Jézus testén. Hagyjuk hát abba a színjátékot, hogy mi ártatlanok vagyunk, és valljuk be alázattal és bűnbánattal: én is odaszegeztem Jézust a keresztfára.

Még egyszer képzeljük magunk elé a jelenetet. Ott ül Pilátus és vele szemben ott áll Jézus. Közöttük ott van a mosdótál, amiben Pilátus mossa a kezét. Ebben a pillanatban belénk hasít a gondolat: ez a tál egy határvonal, ami két világot választ el egymástól. A kegyelem, a kegyelemben részesültek, s a hitetlenek, a kárhozottak világát választja el egymástól. Ott áll Jézus, aki a kegyelem országának Királya. Most, itt be lehet lépni az Ő országába. Hogyan? Hát úgy, ahogy azt a tékozló fiú tette, aki azt mondta: elmegyek atyámhoz és megvallom neki: vétkeztem teellened. S akkor az Atya azt mondja neki: ne félj, gyermekem! Mert a Fiam megfizetett érted a golgotai kereszten. Maradj itt és tanulj meg a kegyelemből élni!

De a másik oldalon ott van a hitetlenek világa, akiknek nem kell a kegyelem. Ott van e sereg élén Pilátus, aki mossa a kezét és azt állítja: én ártatlan vagyok. S Pilátus mögött ott vannak milliók, akik vele együtt mossák kezüket és vele együtt állítják: ártatlanok vagyunk. Mi jó emberek vagyunk, értünk nem kell meghaljon Jézus, mi nem vagyunk bűnösök.

Testvérem, ha te ezen az oldalon állsz, akkor most, a mai estén jöjj át a Jézus és a bűnbánó bűnösök oldalára, hogy kegyelmet nyerhess! Siess, ne késs egy percet se! Ámen.

A bírói szék

Alapige: János 19,13

Ha valaki egy munkahelyre akar jelentkezni, akkor a legtöbb helyen kérnek egy hivatalos iratot, amit mi inkább román nevén ismerünk („cazier”), amiben az áll, hogy büntetlen vagy büntetett előéletű az illető személy. Sokan tudják rólam, hogy én tizenkét évig szolgáltam a marosvásárhelyi börtönben, s a legtöbbször, amikor a szabadulás előtt álló rabokkal beszéltem, ők elmondták, hogy nagyon nagy bennük a félelem, a szorongás, hisz akárhová fognak ezután menni, mindig ott lesz rajtuk a bélyeg, s ott lesz az irataikon, hogy ők büntetett előéletűek. S ez bizony nem kis dolog számukra.

De most azt kell mondanunk, hogy a mi Megváltónk papírjaiban is az áll, hogy büntetett előéletű. Szinte beleborzong a lelkünk: nemcsak a börtönben ült emberek, hanem maga az Isten Fia is büntetett előéletű. Hiszen a mai Igénk egy bírói székről beszél, ami elé Jézust nagypéntek reggelén odaállították, s elkezdtek vádolni. Pilátus pedig felvette a bírói palástját és halálra ítélte Jézust. Így Jézus büntetett előéletű ember lett. Pedig mi nagyon jól tudjuk, hogy Jézus volt az egyetlen ember a világon, akinek egyetlen bűne se volt, Ő az egyetlen, akire úgy lehet felnézni, hogy az Ő életét egyetlen bűn se rontotta meg, nem mocskolta be, és most azt kell látnunk, hogy Őt szörnyű bűnökkel vádolják, és el is ítélik. Mit jelentsen ez? Ahhoz, hogy ezt megértsük, közelebből meg kell néznünk azt a bírói széket, amelyben tilve Pilátus elítélte Jézust, hogy mit is üzen számunkra ez a szék.

Az első dolog, amit ez a szék üzen, hogy e székekkel nincs minden rendben. Ez a szék tulajdonképpen nem is hivatalos, nem is lenne itt helye. Ez a szék az igazságtalanság széke. Hisz ez egy római szék, de hol áll? Izráel földjén, egy idegen ország földjén. Pilátusnak fel kellett volna tennie a kérdést: „Hogy jövök én ahhoz, római polgár létemre, hogy zsidó embereket ítélek el?” Nyilván, ha Pilátus egyáltalán erre gondolt, akkor azonnal kivágta magát és azt mondta: engem Róma helyezett ide, nekem itt feladatom, küldetésem van. Ha jól belegondolunk, akkor azt látjuk, hogy ez nem egyedülálló ebben a világban. Hisz hányszor megtörtént már a történelem folyamán, hogy egyik nép meghódított egy másik népet, és úgy gondolta, hogy most ott ő az úr, s neki van joga ott ítéletet mondani. Csak gondoljunk például arra, hogy a Szovjetunió elfoglalta egész Kelet-Európát és ott felállította a maga szörnyű rendszerét, s bíraskodott azok felett, akik ellettek volna mondani, akik megkérdőjelezték hatalmukat, vagy megpróbáltak valamit tenni ennek az idegen hatalomnak az eltávolításáért. Gondoljunk itt az 56-os magyar forradalomra és arra, hogy mennyi embert ítélték ezután halálra, évekig tartó ártatlan szenvedésre börtönökben, büntető táborokban.

De lássuk csak ezt a Pilátust. Neki azt mondták a főpapok: ha te, Pilátus, nem ítéled el ezt a Jézus, akkor mi feljelentünk a főnöködnél, a római császárnál, s így kiderül, hogy te nem is vagy igazából az ő barátja, így nagyon kellemetlen helyzetbe kerülhetsz, s a helytartói széked is veszélyben forog. Ez a ravasz érvelés eléri célját, s Pilátus beül a bírói székbe és kimondja az igazságtalan ítéletet. Nem ő az első, s sajnos nem is az utolsó igazságtalan és igazságtalanul bíraskodó bíró. Ez a világ tele van igazságtalansággal. Mi ezért várjuk az új eget és új földet, amiben igazságosság lakozik. Ennek az országnak a Királya itt áll előttünk, aki nem más, mint Jézus Krisztus. Róla azt mondja az Ige, hogy Ő igazságosan ítél. Jézus ebben a jelenetben is harcol az igazságosságért. Mintha azt mondaná itt Jézus: ti, emberek, igazságtalanok vagytok, az Isten igaz ítéletét magatok felett nem akarjátok elfogadni. Ti a bűneiteket jónak gondoljátok és igazoljátok azokat. Most én épp ezért magamra veszem a ti büntetéseket és elhordozom azt. Jézus így az Ő igazságával betör ebbe az igazságtalan világba és meggyógyítja azt.

De ez a bírói szék azt is megmutatja, hogy mennyire megromlott, kifecamodott ez a világ. Az Apostoli Hitvallásban valljuk: onnan jön el ítélni élőket és holtakat. Mindnyájan ismerjük Michelangelónak híres festményét a Sixtus-kápolnában, amely azt a pillanatot ábrázolja, amikor Krisztus majd ítéletet tart mindenki felett, egyeseket a mennybe, másokat pedig a pokolba küld. Most azonban azt látjuk, hogy az igazságtalan, korrupt, erőszakos Pilátus ül a bírói székben és az igaz, büntetlen Jézus ott áll vádlottként előtte. Mennyire feje tetejére állt ez a világ! S ez mindenben meglátszik. Hisz sajnos, nagy világvallások is épp az ellenkezőjét tanítják az igazságnak. Az embercsinálta vallások azt tanítják, hogy az ember keresi Istent. A Szentírás azonban azt tanítja, hogy Isten keresi az embert. Keresi Jézusban, a Jó Pásztorban az elveszett juhát. Az embercsinálta vallásban az ember kér valamit Istentől, a Biblia azonban azt tanítja, hogy Isten kér valamit az embertől. Ő hív minket magához: „Jöjjetek énhozzám mindnyájan, akik megfáradtatok és megterhelgettetek és én megnyugosztalak titeket.” Minden pogány vallás azt tanítja, hogy az ember kell hordozza bűnének büntetését, következményét. De az Igében azt tanuljuk, hogy Jézus elhordozta a mi büntetésünket, s így mi bűnbocsánatot nyerhetünk. A legtöbb vallásban az ember kell áldozzon Istennek, a mi hitünk az, hogy Isten mutatta be értünk a nagy áldozatot, áldozta oda Fiát érettünk.

Végül ez a bírói szék előremutat Isten bírói székére. Minden földi ítélet és bíraskodás arra mutat, hogy lesz egy végső, utolsó ítélet, amelyben Isten lesz a Bíró. A Szentírás nagyon sokszor és nagyon egyértelműen beszél arról, hogy a történelem végén Isten meg fogja ítélni ezt az egész világot, s személy szerint minden embert. Vajon tudatában vagyunk-e mi ennek? Feltettük-e már komolyan a kérdést: mi lesz ott velünk? A Szentírás megmutatja annak az útját is, hogy hogyan lehet ez az ítélet örvendeztető a mi számunkra. Úgy, ha most odaállunk Isten ítélő széke elé, s ott megvalljuk bűneinket, s odamenekülünk Jézus keresztségéhez, ahol Ő elhordozta a mi bűneink büntetését. Aki hisz a Fiúban, az nem megy az ítéletre, mondja az Ige. A bűnbánat és a hit, ezek szabadítanak meg minket, s ha ezek megvannak bennünk, akkor felmentő ítéletet kapunk majd az utolsó ítéletben.

A bírói szék ma ezt a kérdést intézi hozzánk: van-e bennünk hit és bűnbánat? Ha erre igennel tudunk válaszolni, akkor a bírói szék üzenete elvégezte bennünk a maga áldott munkáját. Ámen.

A keresztfelirata

Alapige: János 19,19–22

Ma rengeteg plakátot, hirdetést látunk. Millió reklám van már nemcsak a falon, hanem az óriásképernyőkön is szerte a városokban. Ma már a Jézus nevével is lehet találkozni különböző plakátokon, hirdetéseken, ahol evangelizációkat, rendezvényeket hirdetnek, ahol Jézusról lesz szó, ahol róla fognak bizonyosságot tenni. Az első ilyen plakát, felirat, ahol a Jézus neve állott, az épp a golgotai keresztfelirat volt. Pilátus helyezte el azon. A mai estén erről a feliratról fogunk beszélni, hogy mit is üzen az számunkra.

Ez a felirat először is egy vád volt Jézus ellen. Tudjuk, hogy a zsidók épp e napokban ülték a páska ünnepét. Erre az alkalomra nagyon sokan eljöttek a külföldre telepedett, elszármazott zsidók közül is. Ezért volt az, hogy Pilátus három nyelven íratta meg a feliratot, hogy azok is érthessék, akik már a zsidó nyelvet nem értették. A felirat magyarra fordítva ez volt: a Názáreti Jézus, a zsidók királya. A feszületeken ma is ott áll ennek a feliratnak a rövidítése: I.N.R.I. Ez a latin szöveg rövidítésének a kezdőbetűit jelzi. Jesus Nasarenus Rex Iudeorum. A Márk evangéliuma azt is megjegyzi, hogy ez az ő elítéltetésének oka. Ez a plakát, ez a táblácska, s rajta a felirat egy vádirat volt Jézus

ellen, ami azt jelentette, hogy Jézus egy politikai bűnöző. Mennyire igaz, amit A prédikátor könyve mond, hogy semmi új sincs a nap alatt, hisz a keresztyéneket mind a mai napig a legtöbbször úgy ítélik el, mint politikai bűnözőket, holott semmi közülük sincs a politikához. Ez egy teljességgel hamis vádirat. A világ vádolja a Megváltóját, pedig őt semmivel se lehet vádolni. Viszont van mivel vádolni minket, embereket. Ellenünk igenis össze lehetne gyűjteni egy vádiratcsomót, méghozzá jó vastagot. De most ezt a feliratot Jézus ellen írták, s az Ő keresztyéne szegítették. Mennyire beteljesedett, amit Ézsaiás már évszázadokkal azelőtt megjövendölt: az Úr mindnyájunk bűnét Őreá veté, békességünknek büntetése rajta van. És ez most minket örvendezőkké és boldogokká tehet. A bűn súlya és büntetése már nem minket terhel, nem ránk nehezedik.

Aztán azt is el lehet mondani erről a feliratról, hogy ez nagyon felületes írás volt. Mindnyájan visszaemlékszünk diákkorunkra, amikor a tanárok sok dolgozatunkra ezt írták: felületes, összecsapott, nem kielégítő. Nos, erről az írásról is azt lehet elmondani, hogy hiányos és felületes volt. Pilátust figyelmeztették is a zsidók arra, hogy ez az írás pontatlan. Mert Jézus nem király a zsidók szerint, csak ő mondta magáról ezt. Pilátus azonban kerek-perec kijelenti, hogy ezen már nem lehet változtatni, amit megírtam, azt megírtam. Pilátus ezzel a kijelentésével csúfolkodik is a zsidók felett: ilyen Messiásokatok van nektek, aki azt állította magáról, hogy ő király, s most íme, mégis ott függ a kereszten. De más pontatlanság is volt ebben a feliratban. Názáretinek írják, holott ő betlehemi, ott született, csak Názáretben nőtt fel. A „názáreti” jelző Jézusból embert akart csinálni, azt akarták ezzel elmondani, hogy ő is pont egy olyan ember, mint akárki más. A Jézus név helyes, hisz ezt a nevet maga Isten adta neki, ez a név minden név felett való, ettől a névtől reszketnek az ördögök. Az se teljesen helyes, hogy ő a zsidók királya, hisz ő minden nép királya, nem csak a zsidóké. A kereszten az a név se igen állja meg a helyét, hogy ő király, hisz a kereszten sokkal inkább Főpap, aki az egész világ bűnéért bűnhődik, aki az egész világért bemutatja az áldozatot. Nekünk erre az áldozatra szükségünk van, fogadjuk el ezt az érettünk hozott hatalmas áldozatot!

Végül is ez a felirat egy kifejezett csúfolkodás volt. Pilátus elsődleges célja az volt, hogy gúnyt űzzön Jézusból, s ugyanakkor a zsidókból is, hisz ez a felirat valami ilyesmit akart kifejezni: ilyen Messiásokatok van nektek, akiben ti reménykedtek. Íme, ennyire vitte a ti Királyotok és Messiásokatok, a kereszting. De miközben Pilátus és a világ gúnyolódik, a mennyben is történik valami. Az történik, amiről a második zsoltár így ír: a mennyben üllő neveti őket. S ezt jól véssék emlékezetükbe Jézus mindenkori gúnyolói. Mert miközben itt a földön gúnyolódnak Jézussal, addig Isten őt a világ Urának kiáltja ki a mennyben, aki előtt egyszer minden térd meg fog hajolni.

Ez a felirat, amit Pilátus kifüggesztett, már réges-rég nincs. De Jézus Király, aki uralkodik az ő gyermekei szívében és életében. S egykor majd az egész világ felett is uralkodni fog. Jöjjetek hát, hódoljunk Előtte! Ámen.

A kocka, amivel sorsot vetettek

Alapige: Máté 27,35

Jézus keresztyé alatt katonák álltak, hisz a római törvények előírása szerint az ilyen kivégzetteket őrizni kellett. Ez is hozzá tartozik a büntetett ember megalázásához. Egyszer beszélgettem egy asszonnyal, aki tulajdonképpen a férje bűnét vállalta magára s ezért néhány évet börtönben töltött. Elmesélte, hogy a legmegalázóbb az volt, amikor vakbélműtétet hajtottak végre ez idő alatt rajta. Tehetetlenül feküdt a kórházi ágyán, de a lábát odabilincselték az ágyhoz, és egy őr akkor is ott volt szüntelen az ágya mellett.

Mozdulni se tudott, de a megaláztatás ekkor volt a legnagyobb. Így volt ez Jézussal is. Már tulajdonképpen semmi szükség sem volt katonákra, hisz Jézus oda van szegezve, már haldoklik, de a katonák mégis ott kell legyenek. A katonák valamivel agyon kellett üssék az időt, általában kedvenc játékokat, a kockavetést gyakorolták. Az ókorban erre kocka alakú köveket használtak, ez tulajdonképpen a mi dobókockánk őse. Érdekes az, hogy ezt már a 22. zsoltár megjövendölte és ez most be is teljesedik. Lássuk a mai estén, hogy mit üzen nekünk ez a kő?

Hát először is azt, hogy az ember szíve olyan kemény lehet, mint a kő. Ezeket a kockákat általában a legkeményebb kőből, kovakőből faragták, s pont ilyen kemény lehet az ember szíve is. Képzeljük csak el magunk előtt ezt a jelenetet. Ott függ a kereszten három ember, akik szörnyű kínok között haláltusájukat vívják. De ez a katonák szívét egy cseppet sem indítja meg, ők csak a kötelességüket végzik. A másik ember rettenetesen szenved, ők közben jól szórakoznak. Ne gondoljuk, testvéreim, hogy ma a helyzet valamivel is jobb. Holland barátaink mesélték néhány évvel ezelőtt, hogy Hágában a nemzetközi bíróságon folyt a jugoszláviai háborús bűnösök pere, olyan emberek pere, akik a 90-es évek elején szörnyűségeket hajtottak végre. Ilyeneket meséltek el a holland barátok: szerb csetnyikek (félkatonai alakulat tagjai) találkoztak egy horvát esküvői menettel, s fogták a vőlegényt és a menyasszonyt, s a násznép előtt kettőbe fűrészelték. Egy másik esetben ugyancsak ilyen csetnyikek egy horvát családnál végeztek rajtaütést, akik épp disznót vágtak, s erre fogták a gazdát s pont úgy leszúrták, mint a disznót, s utána meg is perzselték a család szeme láttára. Ezzel nem akarunk népeket minősíteni, hanem az embert akarom ezzel minősíteni. Minden nép között megtörténhetnek ilyen események. A tévében minden nap látunk szörnyűségesebbnél szörnyűségesebb gyilkosságokat. Igen, ne áltassuk magunkat, az ember szíve ma is olyan kemény tud lenni, mint a kő. S itt azt is meg kell gondolni, hogy a középen nem akármilyen ember függött, hanem az élő Istennek Fia. És a katonák láthatták azt a megfeszítéskor, hogy Jézus egészen másképp viselkedett, nem átkozódott, nem szitkozódott, hanem imádkozott, pont érettük, akik őt megfeszítették. Halották azt a párbeszédet is, ami lezajlott a jobb és bal felől megfeszített gonosztevővel, s még annyi mindent, ami nincs is lejegyezve az evangéliumokban. Ez a sok minden csak meg kellett volna érintse őket. De szó sincs ilyesmiről, ők játszanak, nagyokat röhögnek, őket a kereszten levők nem érdeklik, őket semmi se hatja meg.

Igen, testvéreim, ennyire kemény tud lenni a mi szívünk! Mert ma hány embert mozgat meg vajon Jézus halála? Hány ember van, akit meghat ez a rendkívüli szenvedés? Hát ha érdekelné az embereket Jézus szenvedése, akkor itt lennének a templomban, akkor jönnének az Igét hallgatni. De nem jönnek, mert az ember szíve ma is hitetlen és kemény. És ezen mi, emberek, nem tudunk változtatni. Sokszor úgymond a szívünket is kitesszük, és mégsem történik semmi változás. Amikor egyszer a börtönben nagy tüzzel hirdettem az Igét, s hívtam őket Krisztushoz megtérésre, hogy nyerjék el az örök életet, a végén egy rab jelentkezett, s azt mondta, hogy ő is örökké szeretne élni. Nagy volt az öröm a szívemben, remélvén, hogy valami megmozdult benne, de hamar jött a hideg zuhany, mert amikor rákérdeztem, hogy miért szeretne örökké élni, akkor jött a csúfolódó válasz: hát, hogy örökké lophassak. Igen, ez a történet is mutatja, hogy milyen az ember szíve, hogy mi azt nem tudjuk meglágyítani. De milyen jó, hogy Isten Szentlelke képes erre. Már Ezékiel próféta által üzenté Isten, hogy Ő a kőszív helyett hússzívet tud adni. Bárcsak megkaphattuk volna ezt már mi is!

Másodszor: ezek a kövek azt is kérdezik, hogy miért kell a katonának sorsot vetni, hol vannak a Jézus rokonai, jog szerinti örökösei? Igen ám, csak hogy a kivégzettekre más törvények vonatkoztak. Az ő esetükben minden vagyontárgy az államra szállt, az állam lett az örökös. S mivel itt az államot a katonák képviselik, ezért a kivégzett va-

gyona őket illeti meg. Ennek a Jézusnak nincs más vagyona, csak a ruhája, ezért ez őket illeti meg. De ebben tévednek a katonák. Az ő állításukat, hogy a ruhák őket illetik meg, megcáfolja azoknak a hangja, akik hittek és hisznek Jézusban, és ők odakiáltják a katonáknak: Jézus hagyott ránk egy más ruhát is, az Ő igazságának ruháját, az Ő békességének, váltságának ruháját. S ez az örökség a miénk lehet! Ebben az örökségben ott van a bűnbocsánat, az igazi öröm, az örök élet. Fogadjuk el ezt a drága örökséget.

A harmadik üzenete ennek kőnek tulajdonképpen egy kérdés: mit kívánunk mi Jézustól? A katonák csak a ruháját, cipőjét, s most ezt a köntösöt kívánták. Kaphattak volna sokkal többet is, kaphattak volna örök életet, üdvösséget, új életet, de nekik csak ennyi kellett, ők többet nem kívántak. Mit kívánunk mi Jézustól? Ma is a legtöbb ember csak földi dolgokat kíván Tőle: erőt, egészséget és sok pénzt. Persze ezekre is szükség van, de Ő sokkal többet akar adni. Az előbbi dolgokat általában ráadásképpen szokta megadni az óvéinek. Hogy mondja Jézus? Keressétek először az Istennek országát és az ő igazságát, s a többiek majd ráadásképpen megadatok néktek. Merjük hát kérni, kívánni a legnagyobb és legszentebb ajándékokat Jézustól! Ámen.

A köntös

Alapige: János 19,22–24

Hadd szóljon az ígehirdetés a mai estén a köntösről, Jézusnak arról a köntöséről, amire a katonák sorsot vetettek, ahogy azt már a tegnap este is hallottuk. Próbáljuk újra magunk elé képzelni a jelenetet. A katonák ott ülnek a három megfeszített kereszti alatt. A Jézus alsóruháit, cipőjét már elosztották. Valószínű, hogy a másik két gonosztevő dolgait is elosztották már, de erről semmit se ír a Szentírás. Most a Jézus felsőruháján, a köntösön a sor. Tudjuk azt is, hogy ez a ruhadarab egy igazi mestermű volt. Nem úgy készítették, mint manapság, hogy először kiszabják az ujjakat, majd zsebeket, gallért, s utána pedig összevarrják, hanem ez egyetlen szövással készült el. Nem sokan tudták ezt elkészíteni, csak nagy szabómesterek értettek ehhez, s ezért is igen értékes volt. Nem csoda, hogy a katonák nem tudtak megegyezni, hogy kié legyen, mert mindegyik szerette volna azt megkaparintani.

Tudjuk azt, hogy a Szentírásban a ruhának nem csak szó szerinti, hanem átvitt értelme is van. Ézsaiás próféta például azt mondja, hogy minden mi igazságunk olyan, mint a megfertőztetett ruha. Jézusnak van egy szép példázata a királyi menyegzőről, ahova csak azok mehettek be, akiknek a király előzőleg egy menyegzői ruhát adományozott. Mikor a király a menyegzőn szemlét tart, akkor talál egy embert, akinek nincs menyegzői ruhája, s azt azonnal kidobítja a külső sötétségre. A laodiceai gyülekezetnek is azt írja: végy tőlem fehér ruhát, s öltözz fel abba, hogy ki ne láttassék a te mezítelenségnek rútsága. Mi, gondolom értjük, nem úgy, mint ezek a katonák, hogy a kereszten ruha nélkül meghaló Jézus Krisztus ránk hagyta az Ő igazságának, megigazításának szép fehér ruháját. Ahogy a katonák meg akarták kapni a Jézus köntösét, úgy kell mi akarjunk az Ő megigazító, megszentelő kegyelmének a ruháját, mert mi majd az utolsó ítéletkor csak abban állhatunk meg Isten színe előtt. A Krisztus váltságáhalála, az Ő számunkra megszerzett igazsága a mi legszebb öltözetünk.

A második üzenet az, hogy ezt a ruhát nem lehet szétszaggatni, de egyben meg lehet kapni. A katonák legalább annyival jobbak, hogy ők akarják ezt a ruhát, és egyik közülük végül meg is fogja kapni. De hány olyan ember van, aki semmit se akar Jézustól. Még földi javakat sem kér, nemhogy lelki javakat kívánna. Az ilyen emberek teljesen közömbösek Jézussal szemben. Nem is kapnak tőle semmit, marad üres és szegény az

életük. Mi kívánjuk-e ezt a ruhát? Ezt egészében Ő adja. Nem úgy van, hogy ennek a ruhának egy része a miénk, a másik pedig az övé. Nem úgy van, hogy mi is teszünk valamit és Ő is tesz valamit. Az üdvösség kérdésében úgy van, hogy azt nem lehet szét-szaggatni. Nem úgy van, hogy 50% a miénk, a mi érdemünk, a mi jó cselekedeteink, és 50% pedig az övé. Üdvösségünk 100%-ban azáltal van, hogy Jézus meghalt értünk a golgotai kereszten. De a mi üdvösségünk tőlünk is teljes erőbedobást, teljes odaszánást kíván. Szívünk nem lehet félig Istené, félig pedig a világé. Egészen Istené kell hogy legyen, egészen neki kell azt adni!

Ez a köntös tökéletes. A Jézus köntöséről azt olvassuk, hogy varrás nélküli volt. Én nem értek sokat a szövéshez, hogy hogyan is szőtték meg ezt így, de egyet tudok: az a köntös csodálatos és hibátlan volt. Azt már elmondtuk, hogy a ruha a Szentírásban a mi igazságunknak a képe, mégpedig az Isten előtti igazságnak a szimbóluma. Ezt Isten a bűnbánó bűnösnek ajándékozza. Aki ezt az igazságot megkapta, az tökéletes, hibátlan igazságot kapott. Erről olyan szépen mondja a Káté, hogy még akkor is, ha lelkiismeretem vádol, hogy Isten minden parancsolata ellen súlyosan vétkeztem, azoknak csak egyikét is meg nem tartottam, sőt még most is hajlandó vagyok minden gonoszra, mégis Isten nekem tulajdonítja Krisztus tökéletes elégtételét, igazságát és szentségét, mintha én semmi bűnt nem tettem volna, és semmi bűnöm nem lett volna, sőt mintha én tanúsítottam volna mindazt az engedelmességet, amit Krisztus érettem tanúsított. Igen, ez a Krisztus által nekünk ajándékozott ruha, ezt fogadjuk el most is hívó szívvel. S ha elfogadtuk, vigyázzunk rá, mint nagy értékre! Ne szennyezzük be azt! Mindnyáján visszaemlékszünk, hogy amikor édesanyánk szépen felöltöztetett, lelkünkre kötötte: aztán gyermekem, nagyon vigyázz rá, mert nekünk ez sokba került. Sokat kellett dolgoznunk érte. Hát Jézusnak ez sokba, az életébe, a kereszthalálba került. Vigyázzunk hát rá, mint leginkább féltett, drága kincsünkre! Ámen.

A szivacs

Alapige: Máté 27,48–49a

Az ecettel átitatott szivacs nem kevés fejtörést okoz nekünk. Mert, hogy például egy fürdőszobában szivacs van, azon nem csodálkozunk. Azon sem, ha az iskolában a táblánál törlőszivacs van. De mit keres a szivacs a Golgotán? Ki hozhatta azt magával? Vagy még kíváncsiabbak vagyunk arra, hogy mi célból hozhatta ide azt valaki? Ezekre a kérdésekre nemigen lehet válaszolni. Talán véletlenül maradt valamelyik katonának a zsebében. Vagy ilyenkor használták azt valamire. De ez a szivacs egy rejtély marad a számunkra. De a tény az, hogy ez a szivacs ott volt és az egyik báméskodó ember tett vele valamit. Ez azért nagyszerű, mert talán ez az egyetlen eszköz, amivel a Jézus szenvedésében találkozunk, ami nem szenvedést, hanem enyhülést jelentett volna számára. És még valami: az egész golgotai eseménysor arról beszél, hogy mit tett Jézus értünk, de itt most arról hallunk, hogy egy ember is tett valamit Jézusért. Most, ezen az áldott estén ezzel foglalkozunk.

Ez a szivacs egy jellé lett. Most képzeljük el magunk előtt azt a borzalmas jelenetet. Az ég is elsötétedik, egy sötét felhő takarja el a Napot. Jézus a haláltusáját vívja, egy olyan haláltusát, aminek a mélységét mi felfogni sem tudjuk. És ebben a sötétségben és mélységben felhangzik egy kiáltás: szomjúhozom! Az egyik ott álló ember meghallja ezt a kiáltást és megszánja Jézust. De hogy segítsen rajta, hogy enyhítse rettentő szomjúságát? Ekkor látja meg azt a szivacsdarabot, gyorsan tölt rá az ecetes borból, amivel a kivégzés előtt megittatták az elítélteket. Ez egyfajta fájdalomcsillapító volt, hisz az ecetes

bőr elzsibbasztja az idegeket és nagymértékben tompítja a fájdalmakat. Feltűzi egy nádszárra és felnyújtja, hogy Jézus érintse azt meg nyelvével. Ez egy nagyon szép jelenet. Mert a Golgota hegyén eddig csak izzó gyűlöletet láttunk, vagy legfeljebb teljes közömbösséget, cinizmust a katonáknál, akik szórakoznak Jézus keresztye alatt. Vagy gúnyt, csúfolódást, kemény szíveket látunk, amiket ez a fájdalom se tud meghatni. De ez az ember mégis más. Ő az egyetlen ebben a pillanatban, aki kivétel, aki nem üvölt együtt a farkasokkal, ahogy egy német közmondás mondja. És ez egy csodálatos jellé válik, annak az embernek a jelképévé, aki nem vállal közösséget a gyűlölködőkkel, a közömbösökkel. Hogy jutott oda ez az ember, hogy ezt megtegye? Hogy a Megváltó szomjúságát enyhítse? Mi mehetett végbe ennek az embernek a szívében? Mert hogy valaminek történnie kellett, az biztos. Ez az ember csak nyitott szemmel, de még inkább nyitott szívvel figyelte az eseményeket. És miközben Jézus szavait hallotta, megmozdult a lelkiismerete. Most pedig ő meri azt vállalni, hogy miközben mindenki más gúnyolódik, átkozódik, addig ő segít Jézuson. Ez az ember tulajdonképpen már a második gyümölcs, az első volt a jobb kéz felől megfeszített gonosztevő, a harmadik lesz a százados, aki vallást fog tenni.

A második üzenet az, hogy ez a gesztus nagyon értékes volt a Jézus szemében. Mert mit mondott Jézus az utolsó ítéletről szóló példázatában a jobb keze felől állóknak: gyertek én Atyámnak áldottai és örököljétek az országot, mert én szomjaztam és innom adtatok. Hát nem csodálatosan talál ez az Ige erre az emberre? Hiszen ő megittatta a szomjazó Jézust. Szinte irigyeljük ezt az embert és azt mondjuk: milyen jó is volt neki, hogy ő ezt megtehetette. Mi már sajnos nem tehetjük meg. De mit mond Jézus ebben a példázatban? Ha megcselekedtétek eggyel az én legkisebb atyámfiái közül, én velem cselekedtétek meg. Jézus ezzel az irgalmasságot nagy becsbe állítja. Akinek nincs irgalmas szíve, az nem mehet be az Isten országába, de az irgalmas szívűek öröklik az Isten országát. Ez a világ egyre inkább irgalmatlanná válik. És ezen mi tudunk változtatni, mégpedig úgy, hogy irgalmasságot cselekszünk. Erre naponta lehetőség adódik. Az irgalmasság jeleit naponta fel lehet mutatni ebben a világban.

Végül azt kell meglátnunk, hogy a szivacs mégis csak egy piciny dolog amellelt, amit Jézus cselekedett. Hisz Ő hány embernek adott kenyeret és bort, gondoljunk csak a kánai menyegzőre vagy az ötezrek megvendégelésére, és most ő csak ennyit kap vissza halálakor, hogy a nyelve hegyét meghúsiítheti pár csepp ecetes borral? Ő az élet vizének gazdag forrását fakasztotta fel, s mi csak pár cseppel tudjuk meghálálni. De azt mégis meg kell tegyük. Ezzel mégis örömet szerzünk neki. Ezt a néhány cseppet, azt a keveset, amit meg tudunk tenni, Ő mégis sokra értékeli. És azt mondja, hogy ez az ítéletkor nem veszítheti el jutalmát. Legyünk hát irgalmas szívű emberek! Drága testvéreim, ezen a héten hat tárgy prédikált nekünk: Pilátus mosdótálja, a bírói szék, a keresztre szegzett felirat, a kocka, a köntös és a szivacs. Bárcsak megértettük volna e hat tárgy bizonyosságtételét és látszана meg az életünkön. Ha Isten életünket megtartja, a jövő esztendőben be fogjuk fejezni ezt a sorozatot! Ámen.

(Ezen igehirdetési sorozatot Wilhelm Busch gondolatainak felhasználásával írtam.)

Nagypénteki prédikációk

Adorján Kálmán

Harangláb

Eltemették

Alapige: Róma 6,1–11

Bibliavetítés: Lukács 23,50–56

A mi megváltásunk eseményeinek nagypénteki mozzanatai közül érthető módon Krisztus halálát szoktuk leginkább emlegetni. Joggal, hiszen ez szenvedéseinek, érettségünk hozott áldozatának mintegy csúcspontja: Isten bűn elleni haragjának, a bűn elutasításának és megítélésének kiteljesedése és egyben e harag kiengesztelése. Megtörtént a teljes megfizetés, amiért Isten immár nem mint adósokra tekint ránk, és megbocsátja bűneinket.

1. Nagypéntek végén

Nagypéntek délutánján még semmit sem láttak a megváltásból azok, akik végig követték Jézust elfogatásától a keresztségig. Csak azt látták, hogy vége van valaminek, ami visszatekintve most már csak egy szép álomnak tűnik: minden ígéretnek, csodának és bizakodásnak. Jézus minden követője, tanítványa, családtagja csak a nagy veszteséget éli át, a tanítványoknak pedig eszükbe sem jut, hogy valahányszor bekövetkezendő haláláról szólt Mesterük, nem mulasztotta el, hogy feltámadását is előre jelezze. A halál beállta után sebtében történő temetés arról szól, hogy Jézust mint egyszerű embert temették el, különösebb szertartás nélkül, amihez hozzájárult az a tény is, hogy a hivatalosságok szemében egyáltalán nem tisztelt személy volt, sőt: istenkáromló, lázító, rendbontó. A közeledő szombat és ünnep is indokolta a sietséget és a temetésen észlelhető ideglenességet: a balzsamozást már csak szombat utánra tervezték.

Jézust nem a családja és nem a szoros tanítványi kör temette el, aminek okát csak találgathatjuk, hanem egy József nevű, Arimáthiából való férfi, aki tagja volt a Jézust elítélő nagytanácsnak, de nem értett azokkal egyet. Titkon Jézus tanítványa volt, most pedig tettével bátran színt vall: elkéri Pilátustól Jézus holttestét.

Mind a négy evangélista leírja Jézus temetését. Mindannyian Arimáthiai Józsefről jegyzik fel, hogy elkérte a holttestet. Lukács jellemzi őt legteljesebben, mint derék és igaz férfiút, aki maga is várta az Isten országát, és nem értett egyet a nagytanács döntésével. Máté tulajdonítja egyedül Józsefnek a sírt, míg a többi evangélista csak egy sírről ír, ami János szerint csupán egy történetesen közeli, üres sír, ahova a szombat beálltának közelsége miatt helyezték el Jézus holttestét. János nem említi az asszonyokat, viszont feljegyzi Nikodémus részvételét és gazdag kenet-adományát. Lukács galileai asszonyokat említ, Máté és Márk viszont két Máriáról, a magdalairól és a József anyjáról tud.

Ezek a mozzanatok mind fontosak, beszélnek a kötelező végtisztességtételről, hallgatólagosan vagy szó szerint jellemzik a résztvevőket. De végső soron – az ideglenesség dacára – mind ugyanazon kemény és számukra megváltoztathatatlan valóságot húzzák alá: vége!

Az evangélium tömör összefoglalásában Pál apostol erről a mozzanatról is egy szóban számol be, ugyanúgy az Apostoli Hitvallás is: „Eltemették.” (1Kor 15,4a) A Heidelbergi Káté nem hagyja ki, hogy rákérdezzen erre az egyszavas híradásra. Ha felületesen nézzük, szinte nevetséges ez a rákérdezés, hiszen mi sem természetesebb, mint

az, hogy egy halottat eltemetnek. A válasz ugyancsak fölösleges adatszolgáltatásnak tűnik: „Hogy megbizonyítsa, hogy valósággal meghalt.” Nem tetszhalott, nem ájulás. Halál. A halál ténye tény, amin nem változtat semmi. Ami viszont a Jézust szeretőknek olyan tény volt, amire csak a szeretet- és kegyeletteljes emlékezéssel kívántak tovább gondolni, Jézus gyanakvó ellenségei szemében egy manipulálható tény volt, a feltámadás álhíre terjesztésének lehetősége: eltemetik, ellopják és majd azt állítják, hogy tényleg feltámadt. Jézus szerettei balzsamozásra készültek, a halál tényének véglegesítésére, ellenségei a tanítványok feltételezett csalásának megelőzésére. Innen az intézkedés: Jézus sírját katonákkal őriztették.

2. Jézus temetésének értelme

Jézus eltemetésének mélyebb értelme felől tudakozódni csak a feltámadás után értelmes dolog. A feltámadás valóságos ténye nélkül az ő temetéséről, annak értelméről való gondolkodásunk nem lehet más, mint egy amolyan „emléke szívünkben örökké élni fog”-szerű szellemi balzsamozás, konzerválás. Ennek megfelelően aztán a feltámadás is emberi vágyaink és törekvéseink pusztá kivetítése, vagy mindenféle, a lehetséges dolgok tartományába tartozó elképzelés: Jézus emlékeinkben, eszméiben, követőiben stb. él tovább. Erről ír Pál apostol Korinthusi gyülekezetéhez írt első levele 15. részében: „ha Krisztus nem támadt fel, hiábavaló a mi igehirdetésünk” (14. v.) – azaz hiába értelmezzük akár a Jézus halálát és eltemetését is. Jézus eltemetésének jelentőségét a Római levél 6. részében fejt ki. (Ez a levél keletkezése tekintetében is későbbi az első Korinthusi levélhez képest. 1Korinthus: Kr. u. 54-ből, Római levél: Kr. u. 56–59-ből származik.)

Jézus eltemetése értelmének kifejtésére gyakorlati okok készítették Pál apostolt. Az előző részben (Róm 5) ugyanis arról írt, hogy Jézus áldozata által megbékéltetett Istennel (1. v.), a törvénynek bennünket kárhóztató erejét elvette (befogta a vádló száját!), ugyanis minél nagyobbnak mutatja fel a törvény a mi bűnünket (ez a törvény dolga – 20a. v.), annál bőségesebben árad ránk Isten kegyelme (20b. v.).

A kegyelemnek ezt a fajta hirdetését hallva, némelyek azt mondták: de hát ez visszaélésre ad lehetőséget! Meg is fogalmazták, és valószínűleg az ő kérdéseiket idézi az apostol a 6. rész 1., ill. 15. verseiben: „Maradjunk a bűnben, hogy megnövekedjék a kegyelem?” „Vétkezzünk, mert nem a törvény, hanem a kegyelem uralma alatt élünk?” Hazudhatok nyugodtan, mert Isten úgymint megbocsát? Tarthatok haragot, lophatok, csálhatok, lehetek tisztetlenségű, parázna, szeretetlen, mert Krisztus úgymint megváltott? A vesztély, amit ezek a kérdések megfogalmaznak, nem elméletek, hanem nagyon valóságos és gyakorlati kérdések: bűnös természetünkől adódóan meg van bennünk a hajlandóság a kegyelemmel való visszaélésre, hogy engedékenyek és könnyelműek legyünk a bűnnel szemben.

Pál apostol válasza határozott: „Szó sincs róla! Akik meghaltunk a bűnnek, hogyan élhetnénk még benne?” (2. v.) Durván így fogalmazhatnánk át ezt a kérdést: Miért vennénk ki a hullát a sírból? Miért éltetnénk tovább azt, amit Isten elítélt, Krisztus a kereszten megölt és a sírba magával vitt? A bűn nem kevésbé utálatos dolog Isten előtt, mint a hulla-éltetés!

Itt ezen a ponton Pál apostol a keresztséget mint Krisztus halálának és eltemetésének jelképét, „hasonlatosságát” említi. Levelét megkeresztelt embereknek írja: „Vagy nem tudjátok, hogy akik a Krisztus Jézusba kereszteltetünk, az ő halálába kereszteltetünk? A keresztség által ugyanis eltemettünk vele a halálba...” (3–4. v.) A keresztség: halál és temetés! Ó, mennyire másról szól sok keresztelés és az azt követő, lakodalomnak beillő mulatság! Minden a kisgyermek körül forog, ami nem is lenne baj, ha nem a megszületése pusztá ténye, „jaj, de édes a baba”, az ajándékok, a mulatozás, eszem-iszom,

„az élettel való kérkedés” (1Jn 2,16) lenne a fontos. Más lenne az öröm, ha tudomásul vennénk: a keresztség halál és temetés! Viszont nem olyan, ami a születéssel és kereszttel áll szembe a földi élet másik végén, hanem egy ígéretes halál és temetés: Jézus magával vitte a sírba bűnös természetünket és bűneinket, hogy ne azok vigyenek sírba bennünket!

Nagy különbség van e kettő között: mert ha a bűn visz sírba, azaz úgy halok meg, hogy nem bánom meg, nem kérem és fogadom el Isten bocsánatát, amit Jézus szerzett meg halálával, kárhozatra jutok. Ha viszont Jézus visz engem és bűneimet a sírba, akkor ott marad a bűn, mert Ő megfizetett. Bűnöm el van temetve és meg van bocsátva, mert a temetés elengedés, átadás az enyészetnek, Isten pedig Krisztusban elengedte, enyészni engedte bűneinket, hogy Krisztussal együtt feltámadhassunk. „Én, én vagyok, aki eltöröm álnokságodat önmagamért, és vétkeidre többé nem emlékezem!” (Ézs 43,25)

Hogyan válik ez valósággá számunkra? Az evangéliumokkal együtt Pál apostol azt mondja, hogy Krisztus halála és eltemetése tény. Tény az is, hogy Ő magával vitte a keresztre és a sírba bűneinket. Nem a keresztség maga teszi automatikusan valósággá ezt számunkra, még ha így is írja Pál, hogy „a keresztség által eltemettünk vele együtt a halálba” A keresztség nem más, mint ennek a valóságnak kiábrázolása, hirdetése és megpecsételése, eljegyeztetésünk arra, hogy a bűnt, mint megítélt és eltemetett, megbocsátott ténny szemléljük. Isten Szentlelkének bennünk való munkája, azaz e valóságnak hittel való elfogadása teszi igazán miénkké, számunkra pedig áldássá Krisztus halálát és eltemetését.

„Vele együtt” – írja Pál apostol. A bűnt nem elrejteni, hanem eltemetni kell. Ha valakit eltemetnek, általában sírján felirat is szerepel, aminek elengedhetetlen része az elhunyt neve. Mi olvasható a Jézus sírján? Aki nem hiszi a feltámadást, úgy véli, hogy a Jézus neve. Aki hisz Jézusban, az ezt olvassa – minthogy a sírfelirat a sír megüresedése után kerülhetett csak oda: „Itt nyugodott Jézus, aki a temetése utáni harmadik napon feltámadt.” Ámde a hívő tovább véli a sírfeliratot: „Itt nyugszik bűnös természetem, hitetlenségem, lázadásom, engedetlenségem, csalásom, hazugságom, félelmem, tagadásom és minden bűnöm.”

Pál apostol biztat, és aki hisz, meghallja: „Hisszük, hogy vele együtt (Krisztussal) élni is fogunk” (8. v.) A biztatás mellé intést is fűz: „Azt tartjátok magatokról, hogy meghaltatok a bűnnek, de éltek az Istennek” (11. v.), mert a Krisztus halálában és feltámadásában való hit cselekvő hit: amit Krisztus a sírba vitt, azt a hívő maga is eltemeti a bűnbánatban, megvallásban és a bűn elhagyásában.

Ezért lehet számunkra Krisztus eltemetésének rövid híradása az evangélium, a jó hír része. Legyünk hálásak és bizakodók, hiessük és hiessék mások is: bűneinket már korábban eltemették. Máshová. A Krisztus sírjába! Ámen.

Nagypénteki örömhír

Alapige: Máté 27,57–61
Bibliaolvasás: Máté 27,27–56

1.

Keresztyén testvéreim, hadd tegyünk meg együtt ezen az istentiszteleten egy képzeletbeli időutazást. Utazzunk vissza az időbe mintegy két évezredet. Ahová megérkezünk, az az időszámításunk szerinti harmadik évtized. A helyszín egy Jeruzsálemtől északnyugatra levő sziklával borított hegy, melynek neve Golgota, azaz a Koponyák helye.

Késő délután van. A lemenő Nap mielőtt átengedi végleg az uralmat az est sötétjének, három keresztfát világít meg haldokló fényével. A középső kereszten egy harminc év körüli férfi. Keze-lába átszegezve, oldalát dárda szúrta át.

Ki ez az ember?

A hazafelé induló tömeg befejezte a köpdösést, arculütést, gyalázást, megkapta, amit akart: az istenkáromló vérért, s a keresztre feszítés látványosságát. Számukra a keresztre feszített nem más, mint egy lebukott istenkáromló, álmissiás lator.

Ki ez az ember?

János, a tanítvány is hazaindul. Még mindig nem érti, hogy mindez hogyan történhetett meg. Számára túlságosan felpörögtek az események. A történesek meghaladták értelmét s talán még a hitét is. Ő, aki csodákat tett, gyógyított, embereket támasztott fel, halott. Három nap múlva másképp válaszolna János erre a kérdésre, de most számára a keresztre feszített nem más, mint egy szépen indult sikertörténet főszereplője, akinek azonban lám, csúfos vége lett.

Ki ez az ember?

Három nap, ötven nap, sokaknak egy egész élet nem elég, hogy feleletet tudjon adni erre a kérdésre.

Ki ez az ember?

A kereszten a feje fölött egy írást világít meg utolsó erőfeszítésével a lemenő Nap sugara: EZ JÉZUS, A ZSIDÓK KIRÁLYA.

A Jézus név szabadtót jelent.

2.

Mire besötétedett, minden elcsendesült. Elnémultak a kalapácsütések, lecsitult s elvonult a tömeg, a katonák is elvégezték, ami rájuk volt bízva. A holttestek élettelenül csüngnek a kereszten.

Elcsendesedett a Golgota. Besötétedett a világ.

De nemcsak az est sötétje lepte be a tájat. A gyász sötétje is aratott. Gyászolt a tanítványi sereg, gyászolt az édesanya, a mellette kitaró asszonyok, s gyászolt Isten. Jézus halálával kialudt a Világ Világossága.

Ott és akkor besötétedett.

Ekkor Arimátiai József Pilátushoz járul és Jézus **testét** elkéri a helytartótól. Az megengedi, hogy vigye el a **testet** –, ahogy az írások fogalmaznak. Saját sírkertjébe temeti, tanúi a vele levő asszonyok. Pilátus, Arimátiai József s az asszonyok csak az élettelen

testet látják. Odahengerítik a követ a sír szájához, s szívüket átjárja a fájdalom: Jézus nincs többé, meghalt, mindennek vége, besötétedett.

3.

Szomorú története ez az evangéliumoknak. Az evangélium szó azonban örömhírt jelent, de hol itt az evangélium, az örömhír?

Az örömhír az, hogy ez a temetés az élet bizonyítéka. Temetni csak azt lehet, aki élt valamikor. Aki nem élt soha, azt nem lehet eltemetni sem. Jézus temetése bizonyítás arra nézve, hogy Ő valóban élt és meghalt bűneinkért. Bizonyítás arra nézve, hogy Ő testbe öltözött, és végbevitte a bűntől és a haláltól való szabadításunkat. Ahhoz, hogy egykor majd szabadok lehessünk bűntől és haláltól, szükség volt Neki, a Szabadítónak odaáldoznia életét.

Beesteledett, pillanatnyilag győzött a halál sötétje, de még három nap s kiderül, hogy a Világ Világosságát végleg eloltani nem lehet.

A nagypénteki történet beesteledéssel fejeződik ugyan be, de a húsvéti virradattal kezdődik.

Visszatérve időutazásunkból, most már tudjuk, hogy a sötét után virradat, a nagypéntek után húsvét, s a halál után élet következik. Erről tegyünk bizonyosságot szóval és tettel! Ámen.

Ady Endre

A szép húsvét

Odukat és kriptákat pattant
S bús árkokig leér a szava:
Ilyen a Húsvét szent tavasza
S ilyen marad.

Miért tudjon Ő az embervérről,
Mikor künn, a Tavaszban,
Minden csoda csodát csinál
S minden drága fizetség megtérül?

Óh, Tavasz, óh, Húsvét,
Emberek ősi biztatója,
Csak azt szórd szét köztünk:
Állandó a tavaszi óra
S ilyen marad.

Krisztus támad és eszmél,
Odukat és kriptákat pattant.
Van-e gyönyörűbb ennél?

Prédikációk húsvét ünnepére

Baczoni Szilárdka Kata
Szováta–Szakadát

A feltámadott Krisztussal való találkozás áldásai

Alapige: Lukács 24,13–35
Bibliaolvasás: 1Korinthus 15,1.14

Miközben olvassuk ezt a történetet, csodálkozva ismerünk rá a saját életünk történetére. Életünk – egészében is, részleteiben is – az emmausi tanítványok élete. Igaz, hogy a mi emmausi járásunk még folyamatban van, de imádságos lélekkel reméljük, hogy egyszer majd úgy végződik, ahogyan azt az evangéliumban olvassuk. A történet megvilágítja számunkra a Feltámadott látására vezető utat és annak áldásait. Emmaus a megcsillanó remény otthona!

Ez a két tanítvány – egyiknek tudjuk a nevét, Kleofás – távolodik Jeruzsálemtől, a szent várostól, ahol hitük szerint jelen van az Isten a templomban, a Szentek Szentjében, ahol lényegében minden történik, ahol a történeteket ők várták, sőt elvárták. De most a szent városban, a szent templom körül nem az történt meg, amit vártak, amit elvártak a „prófétától”, akit Messiásnak, megváltónak vártak. Csalódottak, „szomorúak” voltak. Úgy döntöttek, otthagyják a fővárost, Jeruzsálemet. Ez a lemondás, a remény-vesztettség kifejezése. „El innen!” El a szent városból, ahol az, akiben bíztak, azt keresztre feszítették, meghalt és eltemették – tehát vége mindennek. Nem tudják, nem értik, miért történt mindaz, amit Jeruzsálemben átéltek, s miért került egyáltalán útjukba Krisztus. Miért tette őket tanítványokká? Mit várt tőlük? Óriási békétlenség volt a szívükben, hisz életük álma omlott össze.

Útjaink az életben és az egyházban gyakran ilyen emmausi utak, kérdéseink emmausi fáradt, lemondó kifakadások. *Miért találoztam éppen Krisztussal? Mit várt és vár tőlem? Honnan jövök és merre tartok? Hol tartok az utamon és mit cipelek magammal? Milyen az életem?* A válaszok az Igében, a feltámadott Krisztussal való találkozásunk áldásaiban vannak.

1. A szomorúságot közösen hordozó tanítványok kölcsönösen vigasztalták egymást az úton, beszélgettek egymással az átélt eseményekről. Ha utat engedünk a szomorúságnak, ha újra megbeszéljük azt, s többet beszélünk róla, megkönnyebbülünk, valóságos orvosságot jelentenek a ránk telepedő keserűség ellen. Életünk vándorút Isten Országá felé. Ezt az utat nem egyedül, hanem másokkal való testvéri közösségben akarjuk megtenni. A testvéri szeretet szellemében megosszuk egymással gondjainkat, szomorúságainkat és örömeinket is. Felelősséget érzünk egymás életének alakulásáért. Arra tanítottunk ezáltal, hogy **együtt érzők** legyünk. Segítsük egymást jó tanácsokkal, bátorítással, imával. *Örüljetek az örülőkkel és sírjatok a sírókkal.* (Róm 12,15)

2. Jézus hozzájuk szegődik, és velük együtt megy az úton. Akkor, amikor nagyon elcsesettek, nagyon szomorúak vagyunk, amikor már nagyon emmausi módon, hajótörötten távolodunk, amikor mi már nem keressük Istent, akkor *Isten kezd keresni bennünket!* Egy Ige által, egy testvér által, egy igehirdetés által. Gondoljon mindenki a maga nagy megkeresésére. A Krisztust kereső közösség nem marad magára, mert ő láthatatlanul kíséri és vezeti övét. Együtt halad övéivel, még ha ezek nem is veszik észre őt. Ő velünk van, ahogyan megígérte: *Én ti veletek vagyok minden napon a világ végezetéig* (Mt

28,20) Amit Jézus megígért, azt meg is tartja, legfeljebb mi nem vesszük észre, nem tudjuk, nem ismerjük fel, mint ahogy nem ismerték meg Őt az emmausi tanítványok se.

3. Van egy magyar szólásunk: *nem látunk a szemünktől*. Miért nem lát valaki a szemétől? Mert egy csomó előítélet és utógondolat él a lelke mélyén, és nem a szemével néz, hanem kivetíti valamit magából és csak azt látja. Amit szeretnénk látni, akivel szeretnénk találkozni, azt várjuk, és ha más módon jelentkezik, mint ahogy a mi elvárásunkban él, akkor nem ismerjük fel, hogy Ő az. A tanítványok is azt a Jézust várják, akit ők elvártak volna messiásként: a főlzabadítót, a rómaiakat kiűzőt, a győztest. Volt egy váradalmuk, az ült a szemükben, az ült a lelkükben, s azt vetítik rá a melléjük szegődő vándorra. Elkeseredett kicsinyhitőségükben nem volt Jézus számukra felismerhető.

Aki csak magával van elfoglalva, s akinek reménytelen a szíve, annak a szívében és lelkében igen kevés hely marad mások számára, mások meglátására. Bármennyit is beszéltünk már Róla, és bármennyire is áttüzesedett a szívünk az Ő szavára, mégis sokszor ismeretlenül jön mellöttünk az Úr. A számtalan úton-módon hozzánk eljövő Jézust mi sem vesszük mindig észre. „Jézus néha úgy jön, mint egy nagy megpróbáltatás és később derül ki, hogy az volt a nagy gyógyító műtét. Néha majd belereccsen az életünk, és kiderül, hogy akkor egyenesítette ki a gerincünket vagy akkor gyógyította meg a szívünket.” (Gyökössy Endre) *Ne feledjük, Krisztus mindig jelen van az életünkben és az egyházban, de csak az egyszerűek, az egyenes lelkűek, a „tisztá szívűek” látják őt.*

4. Veszélyes idők jártak most Krisztus tanítványaira. Kleofás mégsem volt gyanakvó ez idegen iránt, hogy őket beárulhatja. *A szeretet nem gondol rosszra*, még az idegenek iránt sem! Ő maga gondolataiban tele van Krisztus szenvedéseivel és halálával, és csodálkozik, hogy más nincs így. Szemrehányás van a kérdésében, de készségesen beszél Krisztusról az idegennek, kiönti neki egész szívét. Jézus egész lényével rájuk figyel. Nem annyira az érdekli, hogy miről beszélgettek, azt Ő nagyon jól tudta. Jézust a két tanítvány érdekli. És ez nagy különbség. *Nem az információ a fontos, hanem az ember.* Úgy van ott, mint egy villámhárító, aki hallgatásával minden indulatukat, keserűségüket levezette a két-háromórás úton. A jézusi teljes odafigyelésből született meg két emberben a béke. *Jézus arra adott példát, hogy sokszor azzal tesszük embertársunknak a legnagyobb jót, ha beszélni segítjük, beszélni hagyjuk.* Így tapasztalja meg, hogy embere van. Azt, hogy ő is ember, és hogy van értelme még annak a zúrzavarnak is, ami a lelkében van. Így lesz az úton lévő ismét önbecsüléssel rendelkező emberré. Ha Jézushoz hasonló segítők akarunk lenni, akkor teljesen mindegynek kell lennie, hogy mi van a másikban, harag vagy düh. Csendességünk és higgadságunk segít a leginkább a zaklatott lelkű embernek békességet adni.

5. Nem tudják, ki ez az ember, de jó vele beszélgetni, s jó hallgatni, ahogy megmagyarázza az írásokat, még akkor is, ha megfeddi őket. Nem azért feddi meg őket, mert restek voltak elhinni az asszonyok és az angyalok bizonyágtételét, hanem azért, *mert restek voltak elhinni a próféták írásait*. Ha megadták volna az ótestamentumi prófétáknak az őket megillető figyelmet és tekintélyt, akkor azon a reggelen bizonyosak lettek volna Krisztus feltámadása felől is. Jézus megmagyarázza nekik a Messiásról szóló ótestamentumi írásokat, s feltárja előttük, hogyan teljesedtek be ezek a názáreti Jézusban, hogyan világítják meg szenvedésének értelmét és jelentését. Az Írások megértetésével az a célja, hogy a tanítványok hitét erősítse, és eljuttassa őket a feltámadásba vetett hitre! Szavai nemcsak megvigasztalják őket, hanem olyan csodás erővel hatnak rájuk, olyan tűzzel tölti el őket, *hogy szívük gerjedezni kezd* – ahogyan később visszaemlékeznek rá. Krisztus szavai soha nem üres szavak, hanem *lélek és élet*, és csodálatos dolgok történnek általa. A Jézussal való beszélgetés (imádság) lángra gyújtja a szívünket, jelenléte örömet vált ki az emberben.

Milyen az áldásos igehallgatás? Az, ami a *szívet gerjedezteti. Amikor mélyen megérintenek minket Isten szavai, és különösen Krisztus szeretete, s ez által hozzá emeljük szívünket teljes odaszánásban, akkor a mi szívünk is gerjedezik bennünk.* Jézus bárhol, bármikor, bárki által beszélhet hozzánk. Ezért fontos a Biblia naponkénti olvasása, az imádság és a különféle igealkalmak látogatása.

6. Jézus szavai jót hoznak elő minden szenvedésből és megpróbáltatásból. A tanítványok ismét képesek remélni és hinni. Szavai felkeltették bennük a vágyat, hogy Vele maradhassanak. Ezért marasztalják: *Maradj velünk.* Gondoskodnak az „idegen” éjszakájáról, aki szívük éjét fénylővé tette. Miközben a zarándok testvért látják benne, saját útjaik célját és Urát hívják meg vendégül. A zarándoknak adnak szállást és ők maguk érkeznek haza!

Akik megtapasztalták a Krisztussal való közösség örömét és áldásait, azok még inkább kívánják az Ő társaságát és kérik őt, hogy ne csak *járjon velük egész nap*, hanem *maradjon velük éjszakára* is.

Jézus, ha nem hívják a vacsorára, nem erőltette volna a maradást. A hit nem automatikusan alakul ki az emberben, a hitért imádkozni kell, majd hűségesen ápolni. Isten sohasem erőlteti magát reánk, nem akar kényszeríteni. *Megadta nekünk a szabadságot, hogy elfogadjuk, vagy megtagadjuk Őt. Ebben van az emberi élet legnagyobb méltósága.*

7. Az emberi szeretetből fakadó vendéglátás sokkal többé vált, mint egy esti vacsora. Jézus az istenélménnyel ajándékozta meg őket. *A szeretet jutalma az Istennel való találkozás!* Istent a nagylelkűségben nem lehet felülmúlni. A kenyértörésben elkövetkezett az a kegyelmi pillanat, amikor láthatóvá tette önmagát. *Krisztust mindig arról ismerjük meg, amit cselekszik!* Abban a pillanatban megismerték Őt. Goethe írja: „életünk örök érkezés és távozás, a találkozás egy pillanat” De ez a találkozás életre szólóvá válhat. A teljes kételkedésből a mindent felülmúló örömbe estek.

Az a tény, hogy a tanítványok a kenyértöréskor ismerik fel Jézust, azt jelenti, hogy *az istentisztelet az úrvacsora ünnepségében folytatódik.* Az úrvacsora a keresztyén ember értékpróbájának az alkalma.

Ne kerüljük el az úrasztalát! Lehetek vallásos, lehetek egyháztag, lehetek református, lehetek kegyes, minden lehetek, csak tanítvány nem lehetek, ha két dolog hiányzik az életemből:

a) Ha ez a két tanítvány nem hívja be Jézust és Jézus nem töri meg a kenyeret nekik, sose tudják meg, hogy Jézus járt velük. Amikor a kenyér megtöretik, akkor Krisztus érinti meg a lelkünket, és nyitja meg a szemünket, teszi *látóvá* a szívünket. Magyarázni ezt nem lehet. Ez az Isten titka. De ha az emmausiak nem részesülnek ebben a titokban, „érvénytelen” a Jézussal megtett egész útjuk. Ne fordítsunk hátat az úrasztalának, mert a csodák itt történnek! Itt lehet letenni a bűneinket, itt történik meg az igazi találkozás a feltámadott Krisztussal, itt élem át, hogy Jézus él, innen lehet Vele együtt visszamenni a világba. Ma bármilyen bizonyítékot mondhatunk a fásult lelkűeknek, hivatkozhatunk a jelenésekre, az üres sírra, a jövődölések beteljesülésére, az Élő egyházra, ez mindaddig hidegen hagyja az embereket, amíg a kegyelem el nem éri a lelküket. De ezért fáradozni is kell.

b) A lángoló szívű tanítványok visszasiettek a közösségbe, gyülekezetbe, a jeruzsálemi tanítványokhoz, és elbeszélték a Krisztussal való találkozásukat. A húsvéti esemény a közösségi élet központját alkotja. Gyülekezet nélkül senki sem lehet tanítvány! „Az emmausi egyház tapasztalata a jeruzsálemi egyház tapasztalatával fejeződik be.” Magánkeresztyének nincsenek. Egymás hite által erősödünk. Akinek Krisztus kijelentette magát, kötelessége, hogy másokkal is tudassa, mit cselekedett Jézus a lelkével.

A feltámadás üzenetét egyik ember, egyik egyház hittel és örömmel adja át a másiknak. A Krisztussal való találkozás örömét és áldásait, az új élet örömét közölni kell másokkal. Így leszünk tanúságtevő keresztyének, így válunk misszionáriusokká!

Pierre Emmanuel francia költő *Emmausz* című verse befejező sorait idézem:

Ünnepi istentisztelet bármily parányi beszéd / Ahol Te töröd meg a csend kenyerét. / A Te Igéd legyen áldott / Ki új Emmauszt teremt / Minden találkozással.

Keresztyén testvéreim! Az emmausi történet naponta megvalósul. Minden személyes találkozásban, párbeszédben Vele találkozunk, aki a Velünk lakó Isten, aki Útitársunk lett.

Adjunk hálát a megváltásért! Ámen.

Bogya Kiss Ferenc

Szatmár-Szamosnegyed

Örömhírvivők

Alapige: Máté 28

Bibliolvasás: Máté 28, 1–9

Az istentisztelet elején felolvasott Ige azzal kezdődik, hogy a hét első napja reggelén asszonyok sietnek Jézus sírjához, hogy a temetési szertartásból elmaradt szolgálatot elvégezzék. Ők voltak azok a nőtanítványok, akik Galileától kezdve elkísérték az Úr Jézust vándorútja során, és közben szolgáltak neki. Szolgálatukkal köszönetüket és hálájukat kívánták kifejezni azért a nagy kegyelemért, hogy az Úr megbocsátotta bűneiket, vétkeiket eltörölte, és így egy örömteli, új élet kezdődhetett el számukra. Tudták, érezték, ezért az új életért örök adósok maradnak Jézusnak, és most húsvét reggelén is csak azért sietnek a sírhoz, hogy valamit viszonzozzanak abból a nagy szeretetből, amit oly sokszor átéltek és megtapasztaltak.

Amikor megérkeztek Jézus sírjához, több meglepetésben is volt részük. Ezek a nem várt események előbb félelmet, majd pedig nagy örömet keltettek szívükben. Az első esemény az volt, hogy egy angyal hirtelen megjelent és erős, határozott mozdulattal szabaddá tette a sziklásir bejáratát, elgördítette onnan a zárókövet. Az angyal pusztá megjelenése már önmagában is félelmet keltett, hiszen ragyogó, sugárzó tekintete és fényes ruhája jelezte, hogy ő nem egy földi, halandó lény, hanem Isten rejtett, de valóságos világából való követ. A másik esemény, amitől félelmük csak fokozódott, az volt, hogy a zárókö úgy mozdult el a sír szájáról, hogy közben hatalmas földrengés alapjaiban rázta meg, rengette meg az egész sírkertet.

Nagypénteken is rengett a föld a Golgota hegyén, és olyan erős volt a földmozgás, hogy sziklák hasadoztak meg az erejétől. Az asszonyok szívében akkor is félelem támadt, hiszen ott voltak, oda is elkísérték az Urat. Mindezt látták és átérték. De míg ott, akkor a Golgotán, az Úr Jézus haláltusájától rendült meg a föld, most az élet halál feletti győzelme miatt rengett meg a sírkert. Hogy ez a húsvét reggelén történt földmozgás érezhető volt-e egész Jeruzsálemben is, nem tudjuk. De egyet biztosan tudunk, a népi vezetők – Jézus bírái – az egész peres ügy ideje alatt, és még azt követően is nagyon nyugtalanok voltak, nem tudták igazán önfeledten ünnepelni a páskát. Nyugtalanóságuk és bizonytalanságuk jele volt például, hogy a templomörségből katonákat állítottak Jézus sírjához, hogy őrizték azt, nehogy valamilyen kellemetlen meglepetés érje őket. Azonban az angyal megjelenését, az erőteljes földrengést és az élet halál feletti győzelmét semmilyen földi hatalom nem tudta feltartóztatni. Nagy változás ment végbe akkor ott a sírkertben. Ezt a változást valaki nagyon találóan így fogalmazta meg: *Húsvét reggelén*

megtörtént a történelem legnagyobb örváltása! És valóban, örváltás történt, mert a halál kötelei megoldódtak, s aki halott volt – Jézus –, most feltámadott, azt őrt álló katonák pedig elkezdtek remegni, mert úrrá lett rajtuk a halálfélelem. Nem voltak ők valami gyáva, félénk emberek, hiszen számos csatában egészen közelről látták már a halált. Most mégis nagyon megrettentek, mert világos volt előttük, hogy nincs az a bátor harcos, aki szembe merne szállni egy angyallal, és nincs az az erős hadsereg, amely meg tudná állítani a hatalmas földrengést. A feltámadás csodájának ők lehettek volna első hiteles tanúi.

Napjainkban, amikor azt tapasztaljuk, hogy a bűn egyre jobban elhatalmasodik a világban, hajlamosak vagyunk azt gondolni, hogy az emberi élet teljesen ki van szolgáltatva a gonosznak, és mivel nincs senki, aki megálljt parancsoljon neki, az mindent el fog pusztítani. Azonban a 46. zsoltárban arról olvashatunk, hogy az Úr a történelemnek is Ura: *Nemzetek zajognak, országok mozognak, kiereszti hangját, megszeppen a föld. A Seregek Ura velünk van.* (7–8a. v.) A gonosz zajong, csörtet, szervezkedik és lázad az Úr ellen. Azonban uralma csak ideig-óráig tart, mert amikor az Úr beleszól a történesek és események menetébe, akkor nem csak a teremtet világ, de még az emberszív is megremeg, kénytelen elismerni az Ő hatalmát és meghódolni előtte.

Az angyal, látva az asszonyok félelmét, így szólt hozzájuk: *Ti ne féljetek; mert tudom, hogy a megfeszített Jézust keresitek. Nincsen itt, mert feltámadott, amint megmondotta volt!* (5–6a. v.) Ebben a bátorításban benne van a biztatás is. Ha valaki az érettség szenvedett és megfeszített Jézust keresi, nincs mitől félnie, mert Ő feltámadott és él. Még a halál sem tarthatta vissza attól, hogy fölkeresse, átölelje és megáldja azokat, akik szeretik őt. Az angyal, miközben bátorította őket, azt kérte tőlük, hogy tekintsék meg az üres sírt, aztán menjenek gyorsan és mondják meg tanítványainak is, hogy az Úr feltámadott. Hadd örvendezzenek a tanítványok is az élet halál feletti győzelmének. Az asszonyok e szó hallatán, és az üres sír láttán elhitték, hogy az Úr Jézus valóban feltámadott. Megtelt a szívük kimondhatatlan örömmel.

Jézus nem akar senkit sem bizonytalanságban és kételyek közt tartani afelől, hogy ő feltámadott. Gondja van félelmes szívű tanítványaira is, hisz tudja, hogy mit éltek át az utóbbi időben. A tanítványok egyszerűen nem tudták feldolgozni mindazt, ami Mesterükkel történt a passió hetében. Még elevenen élt szívükben virágvasárnap élménye. Jó volt látni, hogy Jézus mint győztes király vonul végig Jeruzsálem főutcáján, a sokaság pedig ujjongva köszönti és ünnepli őt, s közben ők boldogan vallották magukat e nagy Király katonáinak. Azonban virágvasárnaptól kezdve, az utolsó hét történései annyira felgyorsultak, hogy a tanítványok azt érezték, már nem is ők, hanem talán a vak sors, a végzet vagy valami titokzatos erő irányítja az életüket. Azt tapasztalták, hogy ők egyszerűen csak sodródnak az eseményekkel. Mesterük elvesztése miatti fájdalomban és szomorúságukban, most az új hét első reggelén, csak remélni tudták, hogy nem kerülnek a Jézus sorsára. Az Úr Jézus mindezt nagyon jól tudta. Ő azonban szereti őket, megbocsátott nekik, továbbra is úgy gondol rájuk, mint tanítványaira, hiszen azok maradtak számára nagypéntek után is. Most azt akarja, hogy ők is értesüljenek erről a megbocsátásról, kegyelembe fogadásról, mert neki szüksége lesz a jövőben is szolgálatukra.

Az angyal kérésének engedve sietnek az asszonyok, hogy mielőbb értesítsék a tanítványokat a nagy csodáról, hogy az Úr feltámadott. A hit útján haladnak tovább, nem késlekednek, nem kérnek egy újabb megerősítő jelt arról, hogy tényleg feltámadott az Úr, hanem mennek és viszik az örömhírt. És ekkor történt az, hogy szembe jött velük Jézus és köszöntötte őket: *Legyetek üdvözölve!* Legyetek áldottak, mert elindultatok a hit és az engedelmisség útján!

A hitnek mindig nagy próbája az Úr szavának való engedelmisség. Ez az igazi hit, amikor nem tudom megmagyarázni a történeteket, nem várok újabb megerősítő jelt, de

azt tudom, ha az Úr üzent, akkor azt én igaznak fogadom el. Nem késlekedem tovább, hanem rábízom magam az ő vezetésére. Ő ma is szól hozzánk, üzen nekünk Igéje és Szentlelke által. El tudom-e hinni, hogy az írott vagy hirdetett Ige az Ő szava, mint ahogy az asszonyok is igaznak fogadták el az angyal híradását! Igaz, hogy a hirdetett Ige csupán emberi szó, de e szavak által az Úr üzenete, akarata, szándéka és áldása érkezik hozzám! Látom a megterített úrasztalán a kenyeret és a bort. De el tudom-e hinni azt, hogy ezek az Úr Jézus testének, vérének és értem elhordozott szenvedésének jegyei, mert ő ezt így ígérte meg! Ha igen, akkor az ő áldásaiban fogok részesülni, szomorúságom örömmé változik és szívem megtelik reménységgel, mint húsvét első reggelén az asszonyok szíve is megtelt örömmel. Ha viszont az ünnep hangulatában nem az érettem megfeszített, meghalt és feltámadott Jézus üzenetét keresem, akkor tudnom kell, hogy a félelem, az aggodalom és a kétely örök útitársaim maradnak.

Tapasztalatból is tudjuk, hogy a félelem nem jó tanácsadó. Ettől akar minket is megszabadítani az Úr, hogy lehessünk örömhírvivő tanúi e világban. Lehet, hogy közvetlen közeledben is élnek sokan olyanok, akiknek kétely van szívében és még nem bizonyosodtak meg arról, hogy Jézus valóban él, arról, hogy valóban szereti-e őket, hogy megbocsátott nekik, hogy tud és akar segíteni rajtuk! Ezért az Úrnak ma is szüksége van szolgálatodra, hogy szeretteid, embertársaid szomorúságát örömmé változtassa. Szemed legyen a Jézus szeme és szíved legyen a Jézus szíve, hogy örömet, áldást vihess világba, mégpedig az Ő szeretetének és az Ő jóságának az áldását, hogy húsvét ünnepe ne csupán néhány napig, de egy életen át elkísérjen téged és azokat, akiknek szolgálatsz. Jézus itt van minden szenvedőben, minden nélkülözőben. Indulj el a hit és az engedelmeség útján, keresd az Urat és meg fogod Őt látni, szembejön, eléd jön majd, mert ezt neked is megígérte. Ámen.

Bustya Dezső

Marosvásárhely

Feltámadás és élet

Alapige: János 11,25–26

Bibliailovlás: Márk 16,1–7

1. Jézus felolvasott szavait egy temetőkertben *mondotta*, így azok jelentősége abban áll, hogy *holtakról* és *élőkről* egyaránt szó van bennük. Most egy kis ideig gondoljunk arra, hogy nem templomban vagyunk, hanem egy temetőben. Körülöttünk sírhalmok, azok mellett állunk mi, könnyes szemmel, csüggedten, vagy néma beletörődéssel, és arra gondolunk, hogy amiképpen a sírban pihenők meghaltak, ugyanúgy nekünk is meg kell halnunk. Nos, hadd szólaljon meg Krisztus Urunk, mint egykor régen, hogy igazi vigasztalást vehessünk hazatért szeretteinkre és önmagunkra nézve egyaránt.

Kedves testvérek, *nagy temetőkert a világ*, amiben élünk. Sajnos, nemcsak azokat kell halottaknak tekintenünk, akik a sírokban nyugsznak, nem! Sokkal több a *halott lélek* körülöttünk. Úgy is lehet valaki halott, hogy azt gondolja: él. Pedig a halálban van. Példákat sorolhatok. Borzasztó az a halál, amely egy idült alkoholistá zavaros tekintetén tükröződik, vagy egy kábítószerrel élő, szabadulni nem tudó fiatalnak a kifejezéstelen arcán! Rettentő az a halál, amely szimpatikusnak látszó, valójában parázna szenvedélytől fűtött férfiak és nők indulatából árad szét. Ezeknek az embereknek mind feltámadásra volna szükségük. Sok csírájában meghalt boldogságnak, kihűlt szívnek, halott hitnek, reménynek, szeretetnek, céltalan vegetáló életnek, halott egyháznak lenne szüksége feltámadásra!

Itt jön segítségünkre a halálból feltámadott, örökké élő Krisztusnak a szava: *Én vagyok a feltámadás és az élet...* Nemcsak a sírban fekvőknek, akiket mi *halottak*nak nevezünk, hanem az előbb említett látszat-életet élőknek is! Nem azt mondja csupán, hogy a halál állapota nem végleges, hiszen íme, most én kihívom a halott Lázárt a sírból és újra élni fog. Nekünk mondja, akik tudunk már arról, hogy Lázárt ugyan csak a mulandóságba hívta vissza az Úr, de Ő maga úgy támadt fel, hogy többé nincs hatalma rajta a halálnak. Nem arról szól, hogy *van feltámadás*, ennél sokkal többet mond. *Én* vagyok a feltámadás: ez azt jelenti, hogy egész keresztyén hitünk nem egy múltbeli eseményen, hanem egy élő személyen alapszik. Nem egy történeti tényre emlékezünk a feltámadás ünnepén, hanem magára a feltámadott, élő személyre, Jézusra, aki a Krisztus, a Megváltó, aki ma is itt van közöttünk.

Senki se mondja, hogy Jézus feltámadása szép, szép; de ő, ez a nagy esemény olyan régen volt. Testvérek, az, Aki egykor a halálból feltámadott, átlép az évszázadokon, s ma éppoly frissen szól, mint egykor Máriához és Mártához, a meghalt Lázár nőtestvére-éhez: *Én vagyok a feltámadás*. A halálból való feltámadás nem fejeződött be azon a nagypéntek utáni harmadik napon, mondja Urunk. Sőt, épp csak elkezdődött. Elindult vele egy folyamat: a halál legyőzése a feltámadás által. S most épp neked mondom, meg mindenkinek, aki valamiképpen a halál állapotában van, mert bűnben, hitetlenségben, csüggedésben, halálfélelemben él: *Én* legyőztem a halál hatalmát.

Szükségünk van nekünk erre a hitre? De mennyire! A feltámadás hite nélkül minden csupa zűrzavar. Akinek nincs az örökkévalóságra tekintő hite, vagy ezt a hitét elveszítette, az elveszítette ebben a mulandó életben való hitét is! Annak egészen céltalanná, értelmetlenné lett az élete. De Krisztus *a feltámadás*: van reménye az alkoholistának, a káros szenvedély rabjának, az elrontott életűnek is: Krisztus ereje mindeniküket új életre támaszthatja.

Ő nemcsak a feltámadás, de *az Élet* is. Be sokan nem tudják, mi az élet! Élni ugyanis nem azt jelenti, hogy adatott egy kiszabott tartamú földi lét, ezt igyekszem lehetőleg kellemesen tölteni. Élni nem azt jelenti, hogy habzsolom a földi élvezetet, kéjt, örömet; megszerzek minden megszerezhető: kényelmet, pénzt, címet és rangot, s közben rettegek mindattól, ami ebben a nagy küzdelemben akadályoz. Nem, ez még nem az Élet. A feltámadás a teljes Életet jelenti, az igazi Élet sokkal több, mint amit ez a földi lét nyújthat. Csak a feltámadás hite ad igazi távlatot a létezésemnek. Istentől indultam, Ő velem jár, azt akarja, hogy teljes életem legyen, Hozzá érkezzem el. Ha ez megtörténik, úgy Jézus szavának a folytatása is igaz lesz rám nézve.

2. Ez a folytatás ugyanis így hangzik: *Aki hisz én bennem, ha meghal is, él*. Testvéreim, revideálnunk kell az életéről és a halálról való ismereteinket. A gyakorlatias emberi értelem úgy tudja, hogy miután megszületünk, előbb élünk, aztán egyszer majd meghalunk. A Szentírás tanítása ezzel ellentétben az, hogy testi születésünknel fogva mindannyian a halálban vagyunk. Még akkor is, ha valaki erről nem tudva, éli a testi életet, táplálkozik, mozog, alkot, gazdagszik és „karriert csinál” Azért csak a halálban marad. *Az a neved, hogy élsz, pedig halott vagy* (Jel 3,1), mondja a Biblia. Ahhoz hogy valaki éljen, át kell mennie a hit lépcsőfokain; ezek pedig a következők: bűnös voltának elismerése, bűneinek megbánása, őszinte megtérés, meghalás a bűnnek, hogy Krisztusban új életre támadjon. Az igazi élet itt kezdődik el, s *ennek az életnek nem árt a halál*.

Lázár bizonyára ilyen hívő életet élt. Ha testileg meg is szűnt létezni – Krisztus igaz vigasztalást ad! –, ha negyednapos halott is, valójában él. Csak elő kell hívni a sírból. Mert aki igazán hisz Őbenne, ha meghal is, él. Ezért válaszolta annak idején Mártának, ma pedig nekünk kimondott, vagy ki sem mondott kérdésünkre: „Én vagyok a feltáma-

dás és az élet!” Van-e különbség a között, ha azt mondom: én *hiszem a feltámadást*, vagy ezt: *hiszem a Jézus feltámadását*? De mennyire! Nem egy bizonyos életelvet vallok, nem valami filozófiai fogalomban hiszek, hanem egy *örökké élő szent személyben*: Jézusban, Isten egyszülött Fiában. Abban, aki Isten lévén emberré lett érettem és minden emberért. Aki minden bűnösnek minden szennyes bűnéért meghalt kínok közt a keresztfán. Ez a Jézus maga is valóságos halott volt, és a halálból valóságosan feltámadott. Nem úgy, ahogyan megelőzően Lázárt feltámasztotta. Hiszen Lázár csak némi haladékot kapott; egykor aztán végképpen elhagyta ezt a földi világot. Amint már mondtuk, Jézus Lázárt a mulandóságba hívta vissza; Ő maga azonban az örökkévalóságra támadott fel a halálból; vagyis a halál soha többé nem diadalmaskodhat felette. Ő maga a feltámadás és Ő maga az Élet, a nem kimért esztendőkre szabott, hanem a *soha véget nem érő élet, az üdvösség, az örök élet*. Azért van húsvéti ünnepünk, hogy ezért adjunk hálát, ennek örvendezzünk.

Jézus szavaiból választ kapunk erre a gyötrő kérdésre is: hol vannak azok, akiket úgy említünk, mint „halottakat” Nos, *hol vannak a mi halottaink*? Ha igazán hittek Krisztusban, Nála vannak. Kemény szó, de ki kell mondanom, hogy valótlanságot takar minden ilyen síremlékfelirat, amely így szól: *Itt nyugszik...* Ott, a sírkő alatt, a szomorúfűz árnyékában? Semmiképpen sem! Ott csak a levetett porsátor nyugszik. Mint amikor a kígyó vedlik, s régi bőrért ott hagyja valahol. Arra már nincs szüksége, van megújult külső formája. Szeretteidet ne ott keresd hát a hantok alatt. Jézusnál vannak, az örök életben, mert Ő a feltámadás és az élet. Számunkra is feltámadás és élet! *Jézus a feltámadás és az élet*. Testvérek, magunk felé fordulva ez azt is jelenti, *van értelme* ennek a kiszabott idejű *földi életnek* is: életre és szeretetre ébreszteni a lelkileg halottakat, a kétségkedőket és hitetleneket. Erről mondja káténk ezt az igazságot: Az ő feltámadásának ereje valóban új életre támaszt (HK 45.).

Kiknek ígéri Krisztus az Életet, az örök, a halált és a sírt legyőző örök létet? Annak, *aki hisz*.

Nem azé az örök élet, aki megérti, vagy valami logikai módon megoldotta a feltámadás csodáját. Krisztus csak hitet kér. Nem azt a hitet, amivel a gyermek hisz az óriásokban meg a tündérekben. Azt a hitet kéri Urunk, ami *szívbeli bizodalom*. Olyan, amellyel a menyasszony hisz vőlegényében és rábízza az életét. Vagy ahogyan a gyermek bízik az édesapjában, például egy kiránduláson: bármi történhet, édesapja nem fogja cserbenhagyni. Van-e nekünk ilyen hitünk Jézusban, Aki maga a feltámadás és az élet? Ez a hit megőriz a halálfélelemtől, mert tudjuk, aki Benne hisz, ha meghal is, él.

3. De ez már átvezet a Feltámadott Krisztus következő kijelentéséhez: *és aki csak él, és hisz énbenem, soha meg nem hal*. Hogyan értsük ezt? Hiszen egyetlen olyan valakit sem ismerünk, aki ezen a földön halhatatlansággal bírna! Akkor hát nincs senki, aki Jézus Krisztusban, a halálból feltámadottban igazán hitt volna? Hiszen minden ember, aki meghalt, tudomásunk szerint a halálban maradt, nem jött onnan vissza! Vajon mit jelent az, hogy aki Jézusban igazán hisz, az soha meg nem hal?

Azt mondtuk az elején, hogy Jézus egy temetőkertben szólotta ezeket az Igéket, ahol halottak és még élők voltak. Nos, a két világ határán, Urunk mindenkihez szól. Aki- ket mi halottaknak nevezünk, azoknak mondja: Aki hisz énbenem, ha meghal is, él. Nekünk, akik még élőknek, a halálon innenieknek mondjuk magunkat, mondja a folytatást: Aki csak él és hisz énbenem, soha meg nem hal. Hogyan értsük, hiszen tudjuk, nekünk is át kell mennünk előbb vagy utóbb a halál alagútján. Ez igaz, de úgy, ahogyan hitvallásunk, a Heidelbergi Káté (42. kérd.) magyarázza a különbséget: „A mi halálunk

már nem bűneinkért való megfizetés, hanem csak meghalás a bűnre nézve és átalmenetel az örök életre.” Ez történik velünk a halálban.

Elvégzett dolog, hogy az emberek egyszer meghaljanak, utána pedig ítélet lesz, tanít a Zsidókhöz írt levél (9,27) bizonyágtétele. Ebben az ítéletben mondatik ki mindenkinek örök sorsa: üdvösség, vagy kárhozat. Aki hisz, annak ettől már nem kell félnie. Ugyanez a feltámadott Jézus mondja ezeket a szavakat is: *Aki az én beszédemet hallja és hisz annak, aki engem elbocsátott, örök élete van; és nem megy a kárhozatra, hanem átalment a halálból az életre.* (Jn 5,24) Halljátok, testvérek? Nem azt mondja Urunk, hogy majd, valamikor, a világ végén *át fogunk menni* a halálból az életre, hanem mint ami már megtörtént: átalmentünk. Aki hisz a feltámadott Krisztus Igéjében, az már meghalt a bűnnek, és Krisztusnak él. Pál apostollal vallja: „Élek többé nem én, hanem él bennem a Krisztus” A bennünk élő Krisztus nem enged minket örök halálra menni. Mi már most tudjuk, hogy átmertünk a halálból az életre.

4. Krisztus, a feltámadás és az Élet, egy kérdéssel fejezte be ott a bethániai temető-kertben adott drága ígéretet. Ma tőlünk is ezt kérdi: *Hiszed-e ezt?* A felelettől nemcsak a feltámadás ünneplése függ, hanem egész ezutáni életed, sőt az örök életed. Ahhoz, hogy igazi ünneped legyen, legalább ennyit tudj te is elmondani az egykori halálosan beteg gyermek édesapjának a hitével: *Hiszek, Uram, légy segítségül az én hitetlenségemnek.* (Mk 9,24) Ámen.

(Joó Sándor gondolatainak felhasználásával.)

Higgyed János-Mátyás

Szatmár-Kültelek

Félelemmel és örömmel

Alapige: Máté 28,8

Bibliaalvasás: Máté 28,1–15

Két alapvető érzést kifejező szóval találkozunk a hallott tágabb és szűkebb igeszakaszban.

Ezek az érzések bennünk vannak és néha valami a felszínre hozza őket. Kiül arcunkra mindkettő, érzékeli a szívdobogásunk, méri a vérnyomásunk, könnyeink fölbuzoghatnak és van olyan is, hogy az ember bele is halhat. Kifejeződnek. Megnyilvánulnak. Színt vallanak.

A legtöbbben szeretik uralni érzéseiket. Az önkontroll a kiegyensúlyozottság látszatát kelti, pedig csak elnyomja, mélyre nyeli az ember azt, aminek természetesen ki kell fejeződnie.

Az arcokat lehet ideig-óráig álcázni, szellemi-sminkeket alkalmazni, de vannak helyzetek, amikor akarva-akaratlanul felszínre törnek a mélybe fojtott indulatok és magunkra sem ismervé fejezzük ki azokat. Zokogva, hahotázva és sajnos, néha másként is.

Szorítkozzunk az Igében található érzésekre.

A hét első napjára virradólag a húsvéti történetben mi táplálja a félelmet és honnan fakad az öröm?

A *Félelem*. Így nagybetűvel, mert nagy úr ám. Forrása a bűn. Következménye a halál. Ebben a húsvéti történetben bőven van mindkettőből. Bűnből és halálból is.

Az **asszonyok** félelmét a bűnösök közé számílt és megfeszített Mester halálának ténye táplálja. Félelmük a rémület tetőfokára hág, amikor az üres sírt látták. Nem jó egy

temetés után üres sírt látni. Nem ehhez van szokva az ember. Ha mégis megtörténik, csak rosszra gondolhatunk. A földindulás csak ráerősít erre az érzésre. Az angyal pedig végképp szokatlan jelenség, s mint ilyen, ijesztő.

Az őrizők. Olyanokká lőnek, mint a holtak. Érdekes észrevenni, hogy azok, akik a halál tényét őrzik, állandósítják, propagálják, mint válnak halálra.

A két félelem közt a közös vonás a halál. Ma is ez váltja ki az emberekből a legfurcsább megnyilvánulásokat.

A húsvéti feltámadás 21. századi divatja szerint retusált történetből először, ha tesszük, ha nem, a félelmet kiváltó halállal kell szembesülnünk újra. Mondom ezt nem ijesztgető, hanem vigasztaló szándékkal.

Milyen furcsa hát, hogy a hét első napjának hajnali eseményei először ezt az érzést hozzák felszínre.

Mégis természetes ez a folyamat, hisz csak a mélységben járt ember tud örülni a derengő világosságnak, csak a fuldokló tudja megbecsülni a lélegzetvétel biztonságát, csak a halálba szorongatott ember vágyik a biztonságot adó ölelésre. Sok ilyen ember van. Talán te is ezek közé tartozol, testvérem.

Bűntudatunk van.

Van-e élettudatunk?

„Gyorsan eltávozván a sírtól...” – hallhattuk. Az asszonyok elfordulnak a halált állandósító helyzettől. A halál gravitációja ellen cselekednek. El innen! Ezt azonban nem a „hiába futsz, a halál úgyis utolér”, „velem ez nem eshet meg” önámítása jegyében tesszik, hanem egy előjelváltással, ami a félelmet illeti.

Félelemmel... – de micsoda minőségi indítéka van ennek az érzésnek! Nem lehangol, hanem örömmel hangol az angyali szó.

Az őrizők sem nem látnak, sem nem hallanak. Az asszonyok azonban már mindent értenek.

Nem a húsvét hajnali megmagyarázhatatlanok a változás kiváltói, azok félelmet gerjesztenek azóta is, tanítványokban és ellenségekben egyaránt; hanem az üzenetnek, a jó hírnek, az evangéliumnak ezekhez a tényekhez való emberi viszonyulásaink megváltoztathatósága a lehetőség az örömmel.

Félelemmel és örömmel. Ez a félelem azonban már nem halálfélelem, hanem a nagy titkot felfedező, a kincset megtaláló, a megmenekült ember értéket féltő, mentő, továbbmondani akaró érzése. Hogy Te is megmenekülj, hogy te is meggyógyulj, hogy te is ne csak meghalj, hanem feltámadj és élj örökké!

Nézőpont kérdése: „Háttal a halálnak, arccal az életnek” Nem a halál ér utol, hanem előttük megy Jézus Galileába. Hol a te Galileád, testvérem? Előttük megy a halálból a feltámadásban a mennyek országába.

Ezt kell elmondani az asszonyoknak. Ezt üzeni Jézus tanítványainak.

„...**gyorsan** eltávozván a sírtól félelemmel és nagy örömmel **futnak** vala, **hogy megmondják...**”

Gyorsan futnak, hogy megmondják. Nem tarthatom magamban! Cselekedni kell! „Elmenvén azért tegyetek tanítványokká minden népeket...” „És Jézus szembe jöve övelők.” Micsoda találkozás, micsoda viszontlátás, micsoda öröm!

Öröm. Milyen kevés van belőle, milyen kiapadóak a forrásai, mennyire kevés a félelemmel szemben.

Az üres sír fölött vitatkozók pénzelt hazugságai. A halálfélelem kultuszát gyakorlók uralmi tébolya a félelemgerjesztés mesteri propagandáját felülírja évezredek óta és győz a „Galileai” egyetlen mondata: „Ne féljetek!”

Nézzünk tükörbe, kedves testvéreim. Vizsgáljuk meg, mit rögzítenek ráncaink. Van ott félelem bőven. Már-már alig sejthető az öröm. De ha húsvétkor, mikor még oly közel a nagypénteki bánat, lelked tükrén megcsillan a fény s egy könnycsepp, melyben a félelem és öröm arányát Isten tudja s vegyíti érzéseidből, kibuggyan, s földre hull, te is meghallod a szíved mélyén: „Ne félj!” Te ne késlekedj gyorsan futni és elmondani a csodát, hogy találkozhass Jézussal, aki szembejön, és hogy a többiek is örülhessenek! Ámen.

Kürti Tamás

Szatmárgörbe–Aranyosmeggyes.

„Mit használ nekünk Krisztus feltámadása?”

Alapige: Róma 6,4

Bibliaviasítás: Róma 6,1–11

Minden húsvétkor sok szó esik Krisztus feltámadásáról és annak hatásáról úgy a tanítványok, mint a mi életünkre nézve. De hadd essen néhány szó annak hasznáról is. Hiszen az, hogy Jézus feltámadt a halálból, nem csupán önmagában vett csoda, hanem egy nagyobb célt szolgál. Erről beszél a Heidelbergi Káté 45. kérdése is. Megérthetjük belőle, hogy Krisztus Urunk feltámadása nekünk legalább három tekintetben hasznunkra van.

1. *Legyőzte a halált.* Ez az, ami minden koporsó mellett elhangzik, és amit olyan nehéz minden kétséget kizáróan elmondani, megvallani. Nem értjük, mint ahogyan az első tanítványok sem értették, mert nem voltak a csoda mikéntjének szemtanúi, csupán tényének elfogadói. Nekünk sem feladatunk tehát a kérdésre válaszolni: *hogyan* is történt mindez? Sokkal fontosabb hittel elfogadni. Amíg az ember csak a csodát akarja kimagyarázni, addig szem elől téveszti a célt, és nem veszi észre, hogy maga a feltámadás céllal történt, és ez a cél: részesévé tenni minket az ő halálával szerzett igazságnak.

Hogyan mi ez az igazság? Induljunk ki abból, hogy van isteni igazságszolgáltatás. Ez működött rendesen az Ószövetségben, és jelen van az Újszövetségben is. A nagy különbség azonban, hogy ameddig Jézus előtt minden ember a maga életviteléért maga volt felelős és hordozta annak büntetését vagy jutalmát, addig Jézus után mindez már közvetve érint csak bennünket. Életünk büntetése Jézust érinti úgy, hogy Ő hordozza el miattunk, helyettünk, érettünk a büntetést. Így érvényesül egyszerre Isten igazsága és kegyelme. Jézus halál felett aratott győzelme által részesülünk Isten bűnbocsátó kegyelmében, mert már nem a bűn és a halál uralma alatt vagyunk. Az, hogy Jézus az Ő halálával szerzett igazságban részesít, ebben az értelemben tehát azt jelenti, hogy Isten büntetése nem minket sújt, sőt legyőzte a bűn legnagyobb következményét, magát a halált. Ez a második haszon.

2. Második dolog, amit a káté a feltámadás hasznáról kijelent az, hogy Krisztus *feltámadásának ereje minket is új életre támaszt.* Ez az, amit a Rómaiakhoz írt levélben Pál apostol úgy fogalmaz meg, hogy eltemettünk övele a keresztség által a halálba. A keresztség ugyanis annak kezdetekor gyakorolt külső formájában (alámerítkezés) a meghalást és feltámadást szimbolizálta. Meghalunk Krisztussal együtt a régi, bűnös életünkre nézve, és feltámadunk egy új, Krisztusnak szentelt életre. Az elsőt pecsételi meg a vízkeresztség, a másodikat a Szentlélekkel való megkereszteltetés.

Azt mondja Jézusról a Szentírás, hogy „Krisztus feltámadt a halálból, első zsengeként a halottak közül” (1Kor 15,20) Az Ő feltámadása tehát csak a kezdet. Nagyon érdekes azonban a feltámadás kérdése ebben a vonatkozásban, már ami az új életet jelenti.

Volt már az Ószövetségben is feltámadás, feltámasztás. Azonban ez azt jelentette, hogy a megholt ismét élővé vált, és folytatódott földi élete, azaz ismét meghalt valamikor. Ilyen volt a római százados leánya vagy Lázár is. Jézus halálakor is „sok elhunyt szentnek feltámadt a teste. Ezek kijöttek a sírokból, és Jézus feltámadása után bementek a szent városba, és sokaknak megjelentek.” (Mt 27,52–53)

Azonban Jézus feltámadása nyitotta meg az új élet kapuját, hiszen Ő már dicsőséges testtel támadt fel, amely fölött már nem uralkodik a halál. Aki ebben a feltámadásban részesül, annak már nem kell a halál keserűségét megtapasztalnia, mert ez már a Krisztus által megújított, örök életre (vagy éppen örök kárhozatra) megújított élet. Mégis a káté éppen úgy, mint ahogyan a Szentírás is, lelki értelemben beszél a megújított életéről. Jézus feltámadása egy új kezdetet, újrakezdési lehetőséget jelent számunkra. Ha a keresztségben lelki értelemben haltunk meg Krisztussal a bűnre nézve, akkor Jézus feltámadásában lelki értelemben támadunk fel egy új, Szentlélek által Neki szentelt életre. Újjászületünk egy megszentelt életre. Ezt pecsételi majd meg a Szentlélek kitöltetése.

Ettől függetlenül azonban mindkét megállapítás érvényes. Pusztán az idő tekintetében van különbség: Krisztus feltámadásának második haszna tehát az, hogy általa, amíg még e földön élünk, megújult életet élhetünk, ugyanakkor majd halálunk után egy új, örök életre támadhatunk fel. Ezt hangsúlyozza a feltámadás harmadik haszna is.

Krisztus feltámadása a mi dicsőséges feltámadásunk biztos záloga. A zálog biztosíték, garancia. Megerősít valamit. A mai Ige a feltámadás kérdését tekintve pedig arra utal, hogy mi is feltámadunk. Érdekes, hogy amikor a káté az egyházról beszél, akkor azt még a pünkösdi csoda előtt is megteszi.

Gondoljunk csak a 49. katekérdés szép leírására, Krisztus és földi teste, az egyház kapcsolatára. A Szentlélek kitöltetése csak beteljesíti Krisztus ígérését, és pusztán megerősíti azt, ami Krisztusban már földi szolgálata idején kezd megvalósulni: Krisztus megszólít embereket, elhív, kihív és lelki sereget gyűjt. Ezért amikor a 45. kérdésre adott felelet utolsó részét vizsgáljuk, akkor az a bizonyos *mi* nemcsak általában jelent minket, hanem az egyházra is vonatkozik.

Akár személyes, akár kollektív (egyház) értelemben is tekintjük, Jézus Krisztus feltámadása a példa arra, hogy nekünk is lesz feltámadásunk. Nem is akármilyen. Azt mondja a káté, hogy dicsőséges feltámadás. Ezt a dicsőséget pedig Krisztusból meríti, tőle kapja, hiszen Ő a feltámadás és az élet. Egyedül ő képes arra, hogy életét letegye és ismét fölvegye azt. (Jn 10,17–18)

Amikor tehát a feltámadásról gondolkodunk, akkor ezt sohasem szabad Jézus Krisztus nélkül tenni. Van élet a halál után? Van! Lesz-e feltámadás? Lesz! De nem Jézus nélkül. Mert örök életünk is, éppen úgy, mint feltámadásunk, Rajta múlik, hiszen ő adja azt számunkra: *Az pedig az Atyának akarata, aki elküldött engem, hogy amit nékem adott, abból semmit el ne veszítsek, hanem feltámasszam azt az utolsó napon. Az pedig annak az akarata, aki elküldött engem, hogy mindaz, aki látja a Fiút és hisz ő benne, örök élete legyen; és én feltámasszam azt az utolsó napon.* (Jn 6,39–40)

Nagy vigasztalás ez az Ige, hiszen benne megfogalmazódik az, ahogyan Isten mellettünk volt anyánk méhétől fogva, ahogyan e világra segített minket, ahogy jelen van e világból való távozásunknál is, úgy van jelen amaz új élet kezdetén is, hiszen Ő maga támaszt fel az örök életre. Csodálatos reménység, nagy biztatás ez mindannyiunknak! Kérdemelni nem tudjuk, de megpróbálhatunk aszerint élni.

Addig, amíg a kátében tárgyalt első és harmadik haszonhoz az ember semmit sem tehet hozzá, addig a másodikban szerepet vállalhat. Noha mindhárom esetben Jézus Krisztus hatalmas munkája a változás és feltámadás, de a megújított élet, a megszentelt élet jelenti azt is, hogy megpróbálunk aszerint élni. Ahogyan fogalmaz az alapigénk is: *mi is*

új életben járjunk. Azaz nem elég csak húsvétkor kicsit gondolkodni és megérteni valamit a feltámadásról, hanem meg kell próbálnunk aszerint élni. Ha valaki jegyben jár, meglátszik rajta, mert megpróbál hűséges maradni jegyeséhez. Ha valaki családos, látszik rajta, hogy családjával foglalkozik. Éppen így, ha valakit Krisztus új életre támaszt, meglátszik már e földi életben a megújult életvitelben, és majd halálunk után a dicsőséges testben megtapasztalt feltámadásban és örök életben. Ámen.

Nagy Orsolya
Dányán

Szívedben hiszed, hogy az Isten Jézust feltámasztotta a halálból...

Alapige: Róma 10,6–10
Bibliaalvasás: Máté 16,13–23

Az Emmaus felé igyekvő tanítványok, miután Jézus eltűnt a szemük elől, ezt a kérdést teszik fel maguknak: „Avagy nem gerjedezett-e a mi szívünk mibennünk?” Húsvét ünnepén mi is erre kérdezzünk rá: gerjedezett-e a mi szívünk, éreztük-e a húsvéti hit hatását életünkben, történt-e bennünk valami, amire azt merjük mondani, hogy ünnep?

A felolvasott Ige segít nekünk abban, hogy ez a kérdés ne csak általános maradjon, hanem legyen konkrét. Hiszen az Igében a hitből való igazságról, a feltámadás igazságáról van szó. Nézzük meg ennek hatásait és ellenőrizzük, hogy jelen vannak-e életünkben.

Azt hallottuk az Igében, hogy a húsvéti hit, a feltámadás igazsága **elnémít kétségeket**. A kétség az, amikor nem tudom és nem hiszem valaminek az igazságát. Az Igében ez a kétség két kérdés formájában fogalmazódik meg: kicsoda megy föl a mennybe, hogy Krisztust aláhozza, és kicsoda száll le a mélységbe, hogy Krisztust a halálból felhozza. S azt mondja Pál apostol, hogy ilyen kérdéseket ne mondj. Ezek a kérdések elnémulnak.

Ma sem tévedünk, ha azt mondjuk, hogy a húsvét, a feltámadás hitünknek egyik legvitatottabb pontja. Sok kétség fogalmazódik meg az emberekben akár Jézus feltámadásával, akár saját feltámadásukkal kapcsolatban. Ma az első dolgunk megvizsgálni azt, hogy ott vannak-e ezek a kétségek, kérdések a szívünkben, vagy esetleg még jobban felerősödtek bennünk? Ha ott vannak, akkor valami még nincs rendben, még nem talált célba a húsvéti üzenet az életünkben. Hiszen a feltámadás igazsága elnémítja a kérdéseket. Elnémultak-e kétségeid?

Aztán az is kiderül az Igéből, hogy a hit igazsága sok mindenre **rádöbrent bennünket**. Rádöbrent például arra, hogy nem jó a kérdésünk. Rádöbrent arra, hogy itt tőlünk függetlenül történtek az események. Rádöbrent arra, hogy Krisztus nélkülünk, magától tette meg ezeket az utakat. A húsvét rádöbrent bennünket arra, hogy nem Krisztusért kell ezeket az utakat megtenni, hogy Őt lehozza vagy felhozza valaki, hanem ezt Ő kellett megtegye értünk. Értünk kellett leszállnia a pokolba, és értünk kellett felmennie a mennybe. Ezek az események tőlünk függetlenül, de mindenképpen értünk történtek. Rádöbrent-e erre bennünket a feltámadás evangéliuma? Végig lehet ülni az egész ünnepi istentiszteletet úgy, hogy nem érzem át, hogy rólam, értem, nekem szól. Ott van-e ez a szent döbbenet szívedben ezen az ünnepen?

Az Ige szerint a feltámadás igazságának a hatása a mi életünkre az kellene legyen, hogy **megszólalunk**. A húsvéti hit nem néma, hanem megszólaltat, kimondat velünk dolgokat. Sokszor azt gondoljuk a hitről, hogy be kell, be lehet rekeszteni a szívbe. A

szív lehet a hit börtöne. Bezárom oda, az én magánügyem. Önáltatás ez, de ugyanakkor kísértés is, amivel próbálja az ember becsapni magát. A húsvéti hit megszólaltat, szót, éneket, mosolyt, Igét ad az ajkainkra. Milyen a hited? Be van jól zárva a szíved mélyére, vagy bátran szólsz, énekelsz, áldasz? Szívedben ott van, de nincs a szádon? A másik lehetőség az, hogy ott a szádon, de nincs a szívedben. Péter milyen bátran tesz vallást: Te vagy a Krisztus, az élő Isten Fia, s aztán azt is kimondja: „Mentsen Isten, Uram, nem történhetik ez meg veled!”

Ma nagyon aktuális a szájaló keresztyénségről beszélni. Nagy a veszélye annak, hogy ott a szánkban, de nincs a szívében.

Van azonban még egy típus, amiről beszélni kell: az erőlködve hitvallást tenni akaró keresztyén emberről. Azokról, akik kényszerként élik meg a hitet, a keresztyénséget: nekem beszélnem kell a hitről, arról, amit ma olvastam a Bibliában, arról, amit rám bízott Isten, és én ma még nem tettem semmi jót, nem adtam ma még tovább az evangéliumot. Ott van a szívében, ott van a szájon, mert ott kell lennie, mert kénytelen vagyok megszólalni, teljesítenem kell. Milyen nagy baj, ha valaki így gondol a húsvéti hitre.

Miről beszél mindezek helyett Pál apostol az Igében? Száddal teszel vallást az Úr Jézusról és szívében hiszed, hogy Isten feltámasztotta a halálból... szívvel hiszünk az igazságra, szájjal teszünk vallást az üdvösségre. Ez a természetes keresztyénség. Amikor valóban közel van hozzám a beszéd, amikor összhang van a szív és a száj között. Szép példa erre Péter pünkösdi prédikációja. A vallástétel nem idegen dolog, nem formáság, hanem természetes dolog. Nem egy plusz elfoglaltság, feladat, hanem benne van dolgaiban, beszédében, a gyermekemmel való játszásban, a családommal való viselkedésben, a munkahelyi kapcsolataimban. Természetes része életemnek! S akkor terjed az evangélium szájról szívbe, és szívből szájra.

Legyen ez a beszéd, amit hallasz, a szádban és a szívedben, személyesen közel hozzád. Miért fontos ez? A megtartatásodért, az üdvösségedért! Törődsz-e magaddal ennyire, hogy fontos legyen életed számára? Törődsz-e másokkal, a szeretteiddel ennyire, mert az, ami a te szádban és szívedben van, fontossá válhat másnak is – gyermeked, unokád, társad, barátod üdvösségére szolgálhat.

Gerjedezt-e a te szíved? Hadd legyen láng, hadd legyen meleg, hadd legyen tűz, hogy melegedjenek az emberek. Ámen.

Prédikáció húsvét utáni első – Quasimodogeniti – vasárnapra

Visky János

Kolozsvár–Bulgária-telep

Élő reménység

Alapige: 1Péter 1,3–9

Bibliavolasás: 1Péter 1,1–16

Húsvét után természetesen fogalmazódik meg bennünk a kérdés: mi a haszna számunkra a húsvétnek? Egyáltalán mi a haszna a Jézus Krisztus feltámadásának? Évről évre felelevenítjük a feltámadás történetét, aztán eltelnek a piros betűs húsvéti napok, s megint ránk szakadnak a szürke hétköznapiak a maguk gondjaival, terheivel, fájdalmaival, csalódásaival, kihívásaival, próbáival. S bizony, újra kiderül, hogy a mi hitünk még mindig nem bírja elhordozni a súlyos megterheléseket. Vagy talán éppen azért válunk újra és újra erőtlenné, reménytelené, mert a húsvét csodája történelmi eseményként valójában a hátunk mögött van, időben és térben tőlünk messze. Mi pedig itt vagyunk, élő reménység hiányában, sokszor olyan hit birtokában, ami nem bírta ki az idő próbáját a kísértések között.

Ezeknek meg kell lenniük – mondja itt Péter apostol a kis-ázsiai keresztyéneknek, az I. század második felében, amikor már küszöbön állt a nagy keresztyénülődés. Ez Rómában indult a Néró császár idejében, majd kiterjedt a birodalom különböző pontjaira is. A Pontuszban, Kappadóciában, Galáciában, Ázsiában, Bithiniában elszéledt keresztyén kis közösségeknek a tagjai nem egyszer azt érezték, hogy a kísértések túl nagyok, a Jézus feltámadásába vetett hit még mindig nem elég aktív, nem elég teherbíró, és az élő reménység helyett az emberek újra belezuhanak a reménytelenség mélységébe.

Testvérek, ha mi most nem is szenvedünk a mi tájainkon keresztyénülődéseket, mégis az élet sűrűjében, a hétköznapi próbátételei alatt rengeteg ember nyög, sóhajtozik és kesereg. Az derül ki, hogy noha sokan ünnepeltek már húsvétot, akár nagy, tömeges templomi felvonulás keretében is, de a húsvét utáni hétköznapi harcmezéjén az élő reménység még mindig nem működik igazán, és nem válik be.

Péter apostol a Jézus Krisztus feltámadásából eredezteti annak életünkre nézve vonatkozó személyes következményét, és azt mondja: „Újonnan szült minket élő reménységre Jézus feltámadása által.” Romolhatatlan, hervadhatatlan reménységre, üdvösségre szült minket újjá. Kibeszélhetetlen örömről szült minket újjá, hogy kipróbált hitünk révén elérkezzünk hitünk céljához, a lélek üdvösségéhez. Így lehetne sűrítve, logikus rendbe szedni ennek a felolvasott néhány versnek a mai mondanivalóját. Élő reménységgel kezdődik tehát.

Emlékszünk, káténk 21. kérdése így hangzik: Mi az igaz hit? A válasz sűrítve így fogalmazható meg: nemcsak biztos ismeret, hanem szívbeli bizalom is. Azaz szívből fakadó, élő reménység is, annak az élő személynek az irányába, akit már ismerhetünk, mert megjelent nekünk is. Minket is megszólított, már hozzánk szegődött, mint egykor a szomorú szívű emmausi tanítványokhoz az úton. Hétköznapi életünk poros útjain, mikor lógó orral bandukolunk, lehangolt lélekkel, ránk kérdez, hogy tisztázza szomorúságunk okát. Ilyenkor őszintén azt válaszolhatjuk, hogy a reménységünk odaveszett, hitünk nem működik, valami rövidzárlat keletkezett. Megszakadt az élő kapcsolat a mennyben lévő Fővel, s ezért mi, földi tagjai lebénulunk, szeretetben elhidegülünk, megtorpanunk, a

reménység nem él és nem működik bennünk. Különösen akkor nem, amikor túl nagyra érezzük a terhet és túl soknak a próbát és a kísértést.

Nos, testvérek, nagy kérdés az, hogy a mi hitünk milyen? Valaki úgy fogalmazott, hogy a hit olyan, mint a villanyáram a huzalban. Tudjuk, hogy nem elég egy épületet felépítve beszerezni a falakba a villanyhuzalokat. Amikor kész van a belső szerelés, következik a döntő mozzanat: rákapcsolják az új épületbe beszerelt huzalokat az áramforrásra. Így lesz az épületben fény és meleg. Testvérek, ilyen a kipróbált hit. Ilyen az élő reménység. Oda van kötve a mennyei forráshoz, ahhoz a Főhöz, aki feltámadott Úrként van a mennyei dicsőségben, de személyes közvetlen kapcsolatban kíván lenni velünk, földi tagjaival. Azért, hogy a reménység bennünk keringjen, mint áram a huzalban, és az éltesen minket. Így nem lesz elhidegült a szeretetünk, energiaforrás nélküli a húsvét utáni hétköznapi keresztyénségünk. Legyen olyan hajtóerő a mennyei élő Fővel való kapcsolat révén, mint amilyen hajtóerő működteti a gépeket akkor, ha rá vannak kapcsolva az energiát szolgáltatató áramforrásra.

Testvérek, sokan azt mondják manapság, hogy a keresztyénség krízisben van. Való igaz, rengeteg fájdalmas jel mutat erre, és hogyha különösen a nyugat európai keresztyén egyházak életét vizsgáljuk meg közelebbről, kiderül, hogy nagyon szomorú a templomlátogatási statisztika. De van olyan vélemény is, hogy Krisztus kell ugyan, de az egyház nem. Talán éppen azt akarják ezzel kifejezni, hogy éppen az egyházak hivatalosított, sokszor megmerevedett és megüresedett gyakorlata közben elveszett a Fővel való élő kapcsolat. S ez a hit nem kipróbált hit többé, ez nincs már igazán hasznunkra. Ez nem árad olyan mértékben az egyházi kereteken belül, ahogyan a hétköznapi élet harcezején megpróbált emberek sokasága kívánná és óhajtáná.

Egy anekdota szerint egy szappangyáros találkozott egy pappal, aki előtt hetykén kritizálta az egyházat. Azt mondta, hogy a keresztyén hitnek nincs semmi haszna, mert 2000 év óta a világ nem változott semmit. Ma is ugyanannyi bűn hemzseg az emberek életében, mint 2000 évvel ezelőtt. Sétálás közben elhaladnak egy olyan gyermek mellett, aki az utcán a porban mocskosan játszadozik. Erre azt mondja a pap a gyárosnak: – Nézze csak, uram, ezt a gyermeket! Milyen mocskos, milyen maszatos. Semmi haszna a szappannak. Erre a szappangyártó így válaszolt: – A szappan akkor jó, ha használják azt. – Nos, ugyanígy vagyunk a keresztyénséggel és az élő hittel is – mondja a lelkész. Azt használni kell!

Igen, a hitet be kell iktatni a mindennapi életünkbe, hogy élő reménységgé váljon bennünk a feltámadt Krisztus iránt. Ő kezébe veszi szennyes életünket, megtisztítja azt. Átöltöztet minket, ahogy a tékozló fiút az atyja, amikor hazaérkezett a bűnbánat és a megalázkodás útján. Az a fiú az atyjába, a megbocsátásba vetett bizalom alapján jött haza. Kiderült, hogy ez az élő reménység nem csapta be őt. Valóban működött.

Testvérek, feltehetnénk a kérdést: Jézus feltámadásának a haszna miért nem látszik mégis igazán átütő erővel, meggyőző hatalommal a mindennapok életében?

Egyiptomban, a kairói kémiai egyetem bejárata fölött ez a felirat van: „A kémia fontos. Allah fontosabb!” Testvéreim, sokszor megszégyenítő az, hogy más vallások hívői komolyabban veszik a maguk hitét, mint a mai elkényelmesedett, különösen nyugati, de ide is beszűrődő laza és a következményeket fel nem vállaló keresztyénség.

A napokban olvastam egy nagyon érdekes könyvet. Több olyan zsidóból keresztyén hitre jutott embernek a beszámolója ez, akik komoly következményekkel számoltak akkor, amikor a zsidó hitgyakorlatukból kilépve elfogadták Jézus Krisztust Messiásnak. Egy amerikai fiatal orvosnő írja le, milyen harcába került, hogy áttérjen a felszínesen gyakorolt ószövetségi vallásáról a keresztyén hitre. Így fogalmaz: „Fő kifogásaim nem az igazság, hanem a következmények ellen voltak. Tele voltam félelemmel. Félttem,

hogyan életemet meg kell változtatnom, mert tudtam, hogy bűn van az életemben, és nem folytathatom így tovább az Istennel való kapcsolatomat, komolyan akarom azt venni.”

Nem azzal van a baj, hogy a keresztyén tanítás nem igaz, vagy nem időszerű. Azzal van a gond, hogy ezen igazság elfogadásának a következményét nem akarja sok ember felvállalni. Mert amikor szembesülök a feltámadott Krisztusban a megtestesült isteni igazsággal, menthetetlenül eszembe jutnak a bűneim. Összehasonlítva az Ő tiszta és szent életével az én nyomorult, bűnös, megkísérhető és elbukó életemet, ez a különbség irritál. Emiatt kerül sok ember az igazsággal való szembenézést. Azért nem kell sok embernek templom, Biblia, isteni élet, mert az a szentség, aminek igényét Isten felénk támasztja, adott pillanatban perzselő a maga tisztaságával. S ezt nem bírja elviselni a szennyből és bűnből terhelt emberi lélek.

Sok ember inkább elbújik a maga istentagadása mögé, nevetségessé teszi magát azzal, hogy elfogad különböző ezoterikus, keleti, misztikus gyakorlatokat, ideológiákat vagy vallási tanokat. Ezeket normális gondolkodás alapján sokkal nehezebb lenne elfogadni és elhinni, mint a keresztyén igazságnak az egyenes és tiszta vonalvezetését. Úgy jár az ilyen ember, aki a maga kreálta tanok mögé akar rejtőzni, akár az ateizmusa, istentagadása mögé is, mint Weiss, aki szombaton találkozik a zsinagógába igyekvő rabbival. Megkérdezi tőle a rabbi: – Hova igyekszel, Weiss? – Hát a zsinagógába, uram. – Te a zsinagógába? Hát te ateista vagy. Erre Weiss így válaszol: – Igen, Uram, afelől biztos vagyok, hogy nincs isten. De hogy igaz-e az én bizonyosságom, afelől nagyon bizonytalan vagyok.

Nos, az Istent tagadó ember magatartása gyakran ilyen nevetségesen bizonytalan lesz. Különösen akkor, ha szembesül a kipróbált keresztyén hitünk igazságával, ami élő reménységet hoz az életbe. Amelyik nem száraz, elvont fogalmi szinten működik, hanem egy személyes, élő kapcsolat révén. Ami megállja a helyét akkor, amikor jön a próba, ha kiderül, hogy halálos beteg vagyok. Akkor is tudom, hogy ha elfogyatkozok is testem és szívem, megmarad egy örökségem, s ez te vagy, ó, Isten, mindörökké (Zsolt 73,26).

Ilyen örökségről beszél Péter apostol is alapigénken. Romolhatatlan, szeplőtlen és hervadhatatlan örökségre szült minket újjá Isten. Egy örökséget készít azoknak, akiknek hitük kipróbált hit. Értékesebb, becsebb a veszendő, de tűzben megpróbált arany. „Nem segíti az arany és az ezüst ezt a népet (ti. Izrael népet), mikor rázúdul a veszedelem” – mondta Ezékiel próféta a babiloni fogság előtt. Mert az arany és az ezüst nem segít, amikor rászakad az emberre a végveszedelem, és amikor szembe kell nézni földi létének mulandóságával. Akkor csak a Krisztus vére segít, amelyik eltörli a bűnt, amelyik megszünteti a válaszfalat, áthidalja a szakadékot köztem és a szent Isten között. Az a nagy kérdés, hogy tudok-e örvezenni most, földi életem idejében ennek a mennyi örökségnek, ami fenn van tartva számomra? Reális lehetőségként kezel-e ezt?

Itt akár hosszasan is beszélni kellene az üdvbizonyosság kérdéséről. Ez, sajnos egy elhanyagolt területe a sokszor felszínes vallásos életünknek. Ha ma éjjel hazaszólitana téged az Úr, tudod-e, hogy hova mész? Üdvösséged van-e? Örök életed van-e? Bizony, erre a kérdésre sok ember elbizonytalanodik. S hallunk ilyen tapogatózó, bizonytalan válaszokat, hogy hát, ha megérdemljük... de ugye nem nagyon érdemljük meg. Hát, ha a jó cselekedeteink alapján talán-talán... de hát a mi jócselekedeteink megint nagyon kevesek. S akkor érezzük, hogy nagyon sok ember életében teljes a bizonytalanság ezen a téren. Én nem tudom, drága testvérem, aki a húsvéti ünneplésen túl vagy, te erre a kérdésre mit válaszolsz?

Péter apostol azt mondja a Kis-Ázsiában akkor élt keresztyéneknek: hisztek Krisztusban, a Feltámadottnak. Noha nem látjátok, mégis hisztek benne, és kibeszélhetetlen, dicsőült örömmel örveztek, mert elértétek hitetek célját, a lélek üdvösségét. Igen,

testvérek, a Krisztusba vetett hitünk, a hozzá kapcsolódó élő reménységünk éppen abban mutatkozik meg, hogy kibeszélhetetlen dicsőült öröm ragyog a megváltottak életében. Tudják, hogy elérték hitük célját, a lélek üdvösségét.

Testvérek, jól tudjuk, hogy csak akkor kapja meg valaki a sportolók közül a jutalmat, az érmet, ha idejében elérte a célt. Ha cél előtt két méterrel egy futó elbukik, vagy leáll, nem ő kapja meg az aranyat. A mi hitünk a maga hétköznapi gyakorlatában olyan élő reménység kell legyen, ami végigvisz minket ezen a földi küzdőtéren, a hit versenypályáján. Végig, egészen a célig, és a cél a lélek üdvössége. Sok földi cél van. Mennyi szép nagy tervet szövünk mi már gyermekkortól, s aztán 20-30 év után visszanéz a meglettebb korú ember, talán már kissé megfáradtan és csalódottan állapítja meg, hogy bizony nem minden valósult meg, és sok minden csak terv maradt. Aztán már nincs is hozzá lendülete, energiája, a külső körülmények sem megfelelőek ahhoz, hogy elérje azokat a bizonyos kitűzött célokat.

De a legszebb földi célok is egy idő után a hátunk mögött maradnak. Egy azonban a legfontosabb, és erre kellene összpontosítanunk minden energiáinkkal és teljes figyelmünkkel, hogy elérjük a hitünk célját, a lélek üdvösségét. Nyilván ez nem a mi saját emberi erőfeszítésünknek lesz a jutalma, hanem a Jézus Krisztusba vetett élő reménységnek, a belé vetett hitnek a válaszáképpen Isten megelőlegez minket most, földi életünk idején azzal, hogy érezzük szívünkben az örök élet kezdetét. De ez nem olyan érzés, ami becsaphat minket, mert ezt az érzést Ő munkálja ki bennünk. Ez kapcsolatban van az üdvbizonyossággal, amiről Pál apostol így beszél élete végén: „Tudom, kinek hittem, és tudom, hogy el van téve nekem az örök élet koronája.” Tudom! Vagy, ahogy az ószövetségi nagy hitvalló Jób mondta, sok-sok megpróbáltatása, vesztesége, betegsége, szenvedése ellenére: „Tudom, az én Megváltóm él, és utoljára az én porom fölött megáll.”

Tudom! Testvérek, ez a tudás messze felülmúl minden tudományt, messze lekörözi minden emberi bölcsességet és értelmet. Minden intellektuális teljesítményt messze felülmúl annak a tudása, hogy én kié vagyok, kinek hiszek, és hogy az én Megváltóm él. Ezt pedig onnan tudom elsősorban, hogy engem élő reménységre szült újjá. S az, akiben eddig a reménytelenség lakott, most élő reménységre jutott. Az, aki szomorú ábrázattal és csüggedt szívvel bandukolt az emmausi tanítványokhoz hasonlóan az úton, most a Jézus Krisztussal való találkozás nyomán átváltott mennyei kibeszélhetetlen és dicsőült öröme. Ők ennek az örömnak a birtokában képesek voltak még aznap este Jeruzsálembe menni, megtenni a sötét, veszélyes utakon gyalogosan a 15 km távolságot, csak hogy a dicsőült öröm birtokában eljussanak a többi tanítványhoz, és együtt örvendezzenek annak, aki él.

Ez nem a halál utáni bizonytalan valami, hanem annak az Üdvözítőnek a hittel való megragadása, aki elhozta mennyei örökségként ide ennek az előlegét, amiből most gazdagon élhetünk. Mi nem légvárakat építünk, nem hallucinálunk, mikor ezt az élő reménységet valljuk és hisszük, mert egy élő, rendíthetetlen fundamentumra, a feltámadt Jézus Krisztusra építünk. Ennek drága következményeként állunk szilárdan, és örülünk kibeszélhetetlen örömmel.

Az igehirdetés elején feltett kérdésre, hogy mi a haszna Jézus feltámadásának, a húsvét ünneplésének, gondolom, világos a válasz, egyértelmű a felelet. Ez a haszon: van élő reménységem, van mennyei örökségem, ami biztosabb, mint a földi örökség. Az a haszna, hogy elértem hitem célját. Vagy úgy, ahogy mondta Thomas Watson: „Az nem biztos, hogy holnap fölkelek még az ágyamból, de az holtbiztos, hogy kikelek a síromból.” Ez igen! A lélek üdvössége, ez az élő reménység, a kipróbált hit vallomása. S boldog, akit méltatott Isten arra, hogy ezzel őt megajándékozza. Ámen.

Esketési prédikációvázlat a magyarországi homiletikai irodalomból

Dr. Boross Géza

Lásd, hited tőle mit várhat!*

Légy hű mindhalálig!

13.

Alapige: Jelenések 2,10

Nagy útra indultok. Fontos az útravaló. Ahogyan az édesanya katonafiának, a feleség munkába induló férjének, úgy takarja bele most a szívetekbe Isten Lelke útravalónak ezt a néhány drága szót: Légy hű mindhalálig, és néked adom az életnek koronáját! Mi van ebben a néhány szóban?

1. Először az a világos figyelmeztetés, hogy **Isten** a házastársaktól elsősorban hűséget kíván. Ám gondolkozzék a modern világ a házasságról úgy, ahogyan akar; Isten, a házasság „feltalálója” (konstruktőre) nagyon is tudja, hogy a legfontosabb alkatrész a hűség! Az tehát, hogy ti mostantól kezdve se barátokért, se új szerelemért, se karrierért, semmiért a világon el ne hagyjátok. Úgy vigyázzatok egymásra, mint az ókori katona Pompei városára: hamu, majd tűzeső hullott a városra, de a katona őrhelyén maradt. A hűség a szeretet becsülete!

2. Ámde Igénk azt is érzékelteti, **miért kívánja éppen ezt annyira az Isten?** Azért, mert Őreá is ez a jellemző: **Hűséges** Isten az Úr. S Jézus Krisztus óta immár azt is tudjuk, hogy **mindhalálig**. Egészen a keresztfának haláláig. Ez a hűség vezetett, őrzött, segített titeket is mindidáig. Ebben bízzatok!

3. Végül is azonban tanácsol: legyetek ti is hűségesek Istenhez, mert csak így maradhattok hűségesek egymáshoz! Ne szégyelljétek, hogy Őhozzá tartoztok! Ne most legyetek itt (először és) utoljára a templomban! Forgassátok odahaza is a Bibliát! Az énekeskönyvet! Boruljatok le imádságban reggel és este az Úr előtt! Látni fogjátok, milyen hűséges az Úr! Csakugyan néktek adja az élet koronáját, a keserűség, széthullás, kárhozat és pokol töviskoronája helyett.

Légy hű mindhalálig!

* Dr. Boross Géza: *Lásd, hited tőle mit várhat!* Esketési igehirdetési vázlatok. (Budapest, Kálvin tér) 1958–1963. Dunántúli Református Egyházkerület Tudományos Gyűjteményei, Pápa 2010.

A Genezáret partján

(Lelkigondozói rovat lelkipásztorok részére)

Gyökössy Endre

X.

Van embered! *

Akarsz-e meggyógyulni? – kérdezi Jézus a harmincnégy éve beteg embertől.

– Nincs emberem – feleli neki a beteg.

Ha meggondoljuk, hogy az Emberfiának feleli ezt, aki ott áll, fölője hajolva, össze kell szoruljon a szívünk. De az igazán szomorú az, hogy sokan még ma is így érzik ezt. – Jaj, mi cselekedte, jaj, ki cselekedte ezt velünk, hogy „hallván ne halljuk és látván ne lássunk”?! Ki cselekedte velünk azt, hogy így megkeményedett a mi szívünk?

És a harmincnégy éve beteg embernek még csak nem is kellett magát Jézushoz vitetnie, hanem az kereste fel őt. – Ez ma is így van. Ne higgyük, hogy mi keressük fel Őt, ha pl. elmegyünk a templomba! Nem kereshetted volna, ha Ő nem keresne. Sőt, nem kereshetnéd, ha már meg nem talált volna. Mert ebben a keresésben mindig Isten a kezdeményező. Jézus Krisztuson keresztül lép ki szüntelen Isten a világmindenség „kereteiből”, és Jézus Krisztuson keresztül indul szíved felé. Miért? Mert szeret! *Mert úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.* (Jn 3,16)

Nagyon rossz, komisz, de nagyon szeretett gyermekére jött egyszer valaki hozzám panaszkodni és tanácsot kérni. A beszélgetés végén róla, a panaszkodó szülőről is szó esett és Isten szeretetéről is. Elmondottam neki ezt az Igét, az evangéliumok evangéliumát. Keserűen ingatta a fejét és szinte gúnyosan kérdezte: – „Ezt” a világot szereti az Isten? Na ne tessék mondani! Ezt a világot?

Csendesen visszakérdeztem: – Ezt, pont ezt a gyermeket szereti, testvérem, aki miatt hozzám jött?

Elhomályosuló szemmel rám nézett és nem szólt semmit, de láttam a szemén, hogy megértett. Hogy van „annak ellenére” való szeretet! Van tékozló szeretet: és ez az Isten szeretete Jézus Krisztusban: irántunk. Mert nemcsak tékozló fiú van – hadd merjem ki mondani: van „tékozló apa” is. Aki úgy tékozolja szeretetét, hogy egyik fiának elébe fut, a másiknak utána fut.

Egy őszinte szavú, kedves hívemmel arról beszélgettünk, milyen a jó prédikáció. Ő ezt mondta: – Vannak szenvedő, bűnös lelkek, aki nem elégszenek meg a tejnek italával, udvarias beszéddel. Én magam is ilyen vagyok. Kemény, ostromzó, a bűnöket felbolygató, szívet tépő, kemény szavakat várok, amik térdre roskadni kényszerítenek...

Hát én nem tudom, tudnék-e szívet tépő, térdre roskasztóbb szót, Igét mondani, mint a Jn 3,16-ot. Lehet-e szívet tépőbb valami, mint amikor Isten szinte kitépi a szívét, elibénk és értünk adja: Fiában, a Jézus Krisztusban?! Aki ettől a szívet tépő szeretettől nem roskad térdre, azt bizonyára senki mélyen zengő, prófétai hangú prédikátor nem tudja térdre roskasztani.

* Gyökössy Endre: *Akarsz-e meggyógyulni?* Szent Gellért Kiadó és Nyomda, Budapest.

Egy fejét egyre inkább ivásra adó fiatalember már második napja itta keresetét a kocsmában. Érte ment az apja és kemény szavakkal ostromozva hívta haza. A fiú csak ennyit mondott: – Hagyjon békén, a magamét iszom.

Az apa üzent a fiú konfirmáló lelkészéért, akire régebben hallgatott a fiú. A pap elment a kocsmába, kemény szavakkal intette és a kárhozatra emlékeztette volt konfirmandusát. A fiú csak annyit felelt: – Ne fárasztasz magát, tiszteletes úr, nem is való nekem más hely, csak a kárhozat.

Végül nyílt az ajtó, és a kishúga lépett be a pálinkaszagú helyiségbe. Szó nélkül átölelte bátyja nyakát, borostás arcához szorította arcát és megcsókolta. A fiú húga hajába temette arcát, és zokogni kezdett. Aztán megfogta a kezét és hazaindultak.

Nos: Jézus Krisztus Isten csókja a mi dühös, durva, kemény, bűnös arcunkon. Isten csókja, nem pedig Isten ostora. Ne akarjunk hát bűneinkre ostromozást, mert ilyen „eszköze” nincs Neki.

Valaki egyszer megkérdezte: miért nem Isten maga jött a mi megváltásunkra, miért „csak” küldött valakit? – A kérdés feltevése téves, mert *Ő maga jött egyszülött Fiában*. Egy németalföldi festő úgy festette le Jézus szenvedését a kereszten, hogy az égből lenyúlik egy kéz, és az is át van verve Jézus keze mögött. Jézus Krisztusban értem és érted szenved az Isten.

Egy iskolában, ahol megalakult a diákkormányzat, a diákok szabályzatot hoztak, hogy aki meglopja a másikat, azt szíjjal megverik. Egyszer egy púpos fiú ellopta a másik vacsoráját. Amikor kiderült, hogy ki volt a tolvaj, körülvették és felszólították, hogy vesse le a kabátját, mert a törvénynek eleget kell tenni. Az szinte vinnyogva könyörgött, hogy csak azt ne tegyék vele, mert rettegve félt, hogy csúnya nyomoréksága akkor teljes egészében láthatóvá válik. Ekkor előlépett az, akit meglopott és megkérdezte:

– Van-e arra szabály, hogy más nem veheti magára a büntetést?

– Arra nincs – mondták kissé tétován a fiúk.

– Nos, akkor verjete meg engem – mondtotta és levette kabátját. S míg verték, a kis púpos átélte élete legnagyobb megrázkódtatását – és megértett valamit: nem attól törik össze a szív, hogy engem vernek, korbácsolnak, hanem attól, ha miattam mást büntetnek, aki ezt önként vállalja.

Aki hisz őbenne. Ez a szó: *aki* – Isten szélesre kitért karja. Olyan szélesre kitért karja, hogy belefér az ég, a föld, a világmindenség, és beleférsz te is. Igen, te is, akit ma arra indított a Lélek, hogy kezvedbe vedd ezt a könyvet.

Egyszer keserű gúnyjal és fojtott lázadással azt mondtotta valaki: – Ki vagyok én? Egy nagy senki, semmi! Akivel senki sem törődik!

Lelkipásztora elibe nyitotta ezt az Igét, mint ahogy én is itt: – Íme, mégis valaki vagy... Olyan nagyon is valaki vagy, hogy érted szenvedett és halt meg az Istennek Fia: Jézus Krisztus. Valaki vagy, aki hihet Isten egyszülött Fiában.

Ám ebben a pár szóban igazán ez a szó hangsúlyos: *Őbenne*. Mert valamiben, valakiben mindenki hisz. Ha másban nem: önmagában. Ha másban nem, abban, hogy „nincs igazság ezen a földön” (ahogy mondani szokták). Még az ördögök is hisznek – mondja az Ige (Jak 2,19). Nem, nem elég hinni! *Őbenne hiszel-e?* Ez a kérdés, ez a döntő kérdés! *Őbenne*, Jézus Krisztusban, az érted szenvedőben? Megváltódban?

Hogy aki hisz őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen. Ebben a sorban mindig azt szoktuk hangsúlyozni: *Örök*. Márpedig ki szeretne örökké úgy élni, ahogy él? Ki szeretne örökké bűnben, félelemben, fojtott haraggal, felemás élettel, beteg képzeletvilággal élni, örökké élni? Isten mentsen engem, hogy örökké ilyen Gyökössy Endre maradjak, mint amilyen vagyok, elég, túlságosan is elég erre a rövid életre is! De hogy *Életem legyen*, azt szeretném. Életem Jézus Krisztusban, már most, s egyszer az örökkéva-

lóságban – áldozata által megtisztított Életem, azt nagyon szeretném. Ha van imádságom magamért, családomért, a Nagy Családért, akkor ez az, hogy Életünk legyen!

Nos, ez az élet, ez az isteni Élet állt meg egyszer a harmincnégy éve beteg ember ágya előtt. És ez az Élet van most is mi közöttünk, hiszen megígérte: *Én titeketek vagyok minden napon a világ végezetéig.* (Mt 28,20) Ma is itt van Igéje és Szentlelke által. És ez az isteni élet, az élő Lélek ad ma nekünk is: parancsot, utasítást.

A parancs így hangzik: *kelj fel!* Te tétova, elgyöngült ember: *kelj fel!* Az utasítás ez: *vedd fel a te nyoszolyádat és járj!* Vedd csak fel – és járj... Amin eddig elhevertél, tétova, akarat nélküli életedet, negatív gondolataidat, félelmeidet, indulatos szívedet, felemás kereszténységedet vedd fel:

Hozd ide... Hozzám... De ne heverj rajta...

Járj!

Mozdulj ki ... MÉGIS! – Nos, jöjj!

V. Sipos Ida

Húsvét

Az Úr halott. Nagy csönd a tájon
Mint tompa élettelen álom
És jönnek a szent asszonyok,
És hoznak drága kenetet
És hoznak drága könnyeket,
Virágorcákon harmatot.

De ah! Szavok sikolt remegve
Nincs már a holt a mély üregbe,
A zároló kő sincsen ott...
Jajukra angyal szó felel meg:
Holtak közt élőket mit kerestek?
Ő nincsen itt, feltámadott!...

Oh, boldogok ti szentek, látók,
Már öleltétek a Megváltót,
Nem féltitek a bús halált.
A temető rózsás liget
Honnan szebb élet integet,
Keservetek gyönyörre vált.

Oh, mi Urunk! Sírok közt járunk
Mi is, siratva árvaságunk,
Mint egykor a szent asszonyok
De a holtak közt Élőt keresünk
Szégyen porába bárha éltünk –
Hisszük! szerelmed ránk ragyog.

Hisszük, megnyíl a sírok szája
Megváltó szíved nagy csodája
Megrontja a halálígát,
S minden halálon aki győzött,
Előlkünk ő el nem rejtőzött,
Jézus kibontja zászlaját...

Alkalmi prédikációk

Esketési igehirdetés

Szilágyi Balázs

Szatmárnémeti-Láncos

Jézussal együtt a házasságban is

Alapige: Márk 4,38–41

Kedves ifjú pár! Szeretett testvéreim!

„Bizonyára egyike a legszebb dolgoknak ez árnyékvilágban a házasság” – írja Mikszáth Kálmán *A tót atyafiak* című novellájában. Akik kiegyensúlyozott, kölcsönös tiszteletben és nem utolsósorban szeretet által átitatott házasságban élnek, azok tudják, hogy nagy írónk megállapítása minden tekintetben helytálló.

Kedves menyasszony és vőlegény, a ti drága szüleitek, nagyszüleitek és még sok barát és ismerős ebbe a táborba tartozik. Így velük együtt valamennyiünk szívében túlcserdülő öröm van, amikor titeket is a házasság útjára látunk lépni. Csak bátorítani tudunk titeket, s jókívánságaink is arra valók most, hogy biztos léptekkel induljatok el a házasság útján.

Emberi jókívánságaink tömkelege mellé mennyei Atyánk drága igei útavalóját is megkapjátok, amit ebben az örömteli órában kíván elhelyezni lelki tarisznyátokba. Azt hiszem, nem tévedek, ha azt mondom, minden emberi jókívánság és ajándék nem ér fel azzal, amit Isten ad nektek életetek e fontos stációján. Ezekben a fennkölt pillanatokban szívetek minden rezdülésével forduljatok az Úr felé, szívleljétek meg, amit nektek mond személyesen, mert szükségetek lesz rá a közös úton, amelyre most indultok.

Bibliai történetünk szintén egy elindulással kezdődik. A tanítványok beszállnak egy hajóba s elindulnak a tengeren a túlsó part felé. De nem egyedül lépnek be a hajóba, ugyanis *velük tart Jézus* is.

Az a tény, hogy ti megismertétek, megszerettétek egymást és elhatároztátok, hogy innentől kezdve együtt folytatjátok az életet, mindenképpen örömdolog. Mindezt megvalósulva látni kettőtök kapcsolatában igen nagy boldogsággal tölti el szüleiteket, testvéreiteket, az egész családot, valamint barátaitokat s voltaképpen az egész gyülekezetet. Valóban csodálatos érzés az egymásra találás pillanata, akik ezt már átérték, tudják, hogy miről beszéltek.

De vajon tudjátok-e, hogy ez kinek köszönhető, mert hogy nem a véletlennek, az egész biztos.

Isten gyermekeinek az életét a Szentlélek vezeti, a kormányrúd az Ő kezében van (Róm 8,14). Ti Isten gyermekei vagytok, következésképpen mindketten a Lélek irányítása alatt álltok, aki igényt tart egész életetekre.

Így volt ez a múltban is, amikor egymástól függetlenül folyt az életetek. Imádságos szívvel mondunk köszönetet Istennek azért a sok-sok áldásért, amit eddig tapasztaltatok, ki-ki a maga családjában. „Mid van ugyanis, amit nem kaptál volna?” (1Kor 4,7) – kérdezzük mi is Pál apostollal együtt, azaz semmi nincs, ami ne Istentől származna. Tőle vannak a szülők, akik gazdag szeretetükkel öleltek körül és neveltek benneteket, tőle vannak a testvérek, akikkel jó volt együtt eltölteni ezeket az éveket, megosztani velük sok-sok örömet, de nehézséget is. Tőle kaptátok a bölcsességet az élet útvesztőiben való eligazodáshoz, neki köszönhetitek azt is, hogy külön életutaitok egyszer csak csodálatos

módon találkoztak egymással. Ő gyújtotta lángra szívetekben az egymás iránt érzett szel­relmet, ezért lehettek most itt az Úr színe előtt. Mindent neki köszönhettek, mert Ő anyyira szeretett titeket, hogy még mielőtt megfogantatok és megszülettetek volna, már szerepeltetek az Ő tervében.

Isten csodálatos gondviselése nemcsak idáig volt érvényben, Ő veletek akar lenni a házaselet útján is. Boldog házasság nem létezik Jézus nélkül! Legyen Ő az a szent harmadik, akit mindig szívesen láttok kettőtök közösségében! Őreá sohasem lehettek féltékenyek, mert nem azért ékelődik közétek, hogy szétválasszon, hanem csakis azért, hogy még jobban, még szorosabban egymáshoz kössön titeket.

Érzitek-e, hogy mennyire nélkülözhetetlen számotokra ez a Jézus, hogy nélküle valóban semmit sem cselekedhettek, főleg azt nem, ami javatokra válik?

Életetek hajóján haladva ama túlsó part felé, az örök élethez közeledve biztonságot kölcsönöz az a tudat, hogy mellettetek tudhatjátok az Urat. De, míg ez a bizonyos hajó csendes vizeken halad, annak egyik rejtett zugában tartózkodó Jézust alighanem észre sem veszi az ember. Úgy gondolja, nincs is rá szüksége, boldogul egyedül is. Az élet napos oldalán járó ember általában nem igazán törődik Istennel. Megvan nélküle is. Pedig a régi bölcsesség is úgy tartja, a háborúra békeidőben kell felkészülni. Nem akkor, amikor már bekövetkezett a baj!

Az életnek, mint tudjuk, nem csupán napos oldala van. A tanítványok sem élvezheték sokáig a csendes, békés hajókázást, ugyanis ezt az idilli állapotot csakhamar felváltotta a vihar megjelenése. A szörnyű hullámok láttán a tanítványokon félelem lesz úrrá, pánikhangulat alakul ki köztük. Az is megfordul a fejükben, hogy talán ez itt a vég.

Az üzenet örök érvényű: ha jól meggy dolgoztok, ne feledkezzetek meg Istenről, hanem ápoljátok vele a kapcsolatot minden időben, hogy amikor nemszeretem napok jönnek, ne essetek kétségbe, mint a tanítványok. Sok talajvesztett embert lehet látni a világon. Ti ne legyetek sose ilyenek!

Kedves menyasszony és vőlegény! Isten csak akkor lehet veletek minden napon a világ végezetéig (Mt 28,20), ha állandó kapcsolatra, imádságban közösségre törekedtek vele. Ne jellemezze felszíniesség ezt a kapcsolatot, mert az nem segít a bajban. Aki Istentől táplálkozik, lélekben vele töltökezik fel. Annak van miből merítenie a bajban, nem érzi magát elhagyatottnak és bízik Isten szabadításában. A házasság útja sem mindig sima, nem zökkenőmentes, a legharmonikusabb kapcsolatokban is számolni kell a nehézségekkel. A ti házasságotokban is minden bizonnal lesznek kritikus pillanatok, amikor azt gondoljátok majd, hogy zsákutcába kerültetek és nem tudjátok, hogyan tovább. A hívő ember élete a világban zajlik, amelyről a mi Urunk megmondta: Vigyázzatok és imádkozzatok, hogy kísértésbe ne essetek! Vannak gonosz erők, amelyek a boldog házasság tönkretételén fáradoznak. Ezzel nektek is tisztában kell lennetek. Nem ünneprontó akarok lenni, csupán figyelmeztetni akarlak titeket, hogy a Gonosz meg ne ejtsen benneteket, amit Isten felépített benneteket, le ne rontsa, tönkre ne tegye.

Alapigénk tanúsága szerint a bajba jutott tanítványoknak *eszükbé jut* Jézus. Kétségesen kiáltás ez. Nem annyira a hit cselekedete, mint inkább az emberi tehetetlenség kifejezője. Azé a magatartásé, amelyik csak a legutolsó lehetőségként számol Isten segítségével. Az ilyen ember utolsó szalmaszálként kapaszkodik az Úrba, mert nincs más kiútja. Mint utolsó lehetőség jön csak számításba Jézus. A tanítványoknak nincs valami nagy bizalmuk Jézus iránt. Azt hiszik, hogy az alvó Jézus nem képes megtartani őket.

Lesznek idők, amikor nehéz helyzetbe fogtok kerülni és nem érkezik azonnali segítség, amikor úgy gondoljátok, hogy Isten megfélekezett rólatok. Nem értitek, miért ké­sik, miért nem lép közbe, hol van? Ilyenkor a legtöbb, amit tehettek, hogy kitarotok

Isten mellett, állhatatosak maradtok a könyörgésben és vártok az Úr szabadítására, amely bizonyosan megérkezik.

A tanítványok kétségbeesett kiáltására is *megjött a segítség*. Az álmából felköltött Jézus „megdorgálá a szelet, és monda a tengernek: Hallgass!” Szavára elül a vihar, mindenütt ismét visszatér a béke és nyugalom, a tanítványok fellélegezhetnek: megmenekültek. A hajó csendesen halad tovább.

Egyedül Isten tudja lecsendesíteni az emberi élet viharait is. Itt a földön semmi sem tökéletes, a házasság sem az. Ezzel számolnotok kell nektek is! De azzal is számolhatok, hogy Istennél minden bajunkra van orvosság. Lehet, hogy néha nagyon keserű a gyógyszer, viszont nélkülözhetetlen a gyógyuláshoz.

Lassan tovább fogtok menni innen, elindultok a nagy közös útra, a házasságba. Arra kérünk titeket, engedjétek magatokkal Jézust is. Ő ott akar lenni a ti házasságotok hajójában is. Reá mindig számíthattok. Áldását bőven akarja kiárasztani reátok is! Éljetek mindenkor az Ő segítségével, hogy majd egykor vele együtt révbe jusson életetek, az Ő dicsőségében! Ámen.

Temetési igehirdetés

Kovács József

Szatmárhegy

Mit keresitek a holtak közt az élőt?

Alapige: Lukács 24,5–6

Ez a kérdés és kijelentés először egy temetőben, egy sírkertben hangzott el. Aztán ez a kérdés és kijelentés átkerült a templomokba, onnan az otthonokba, mint húsvéti verses köszöntő, s most ezen a gyászistentiszteleten a kör bezárul: visszakérül a temetőbe. Így kíséri végig ez az Ige az ember életének útját.

Első alkalommal a Jézust gyászoló családtagoknak, hozzátartozóknak szóltak ezek az anyagi biztatások. „A hétnek első napján” ugyanis ezek a drága hozzátartozók, hűség követők indultak a sírhoz, hogy a végtisztességet megadják, elsirassák drága halottukat, Jézust. Gyászoló szívvel indultak, és ebben a nagy fájdalomban hangzik a vigasztaló anyagi felszólítás: ne keressétek őt a halottak között, hiszen feltámadt, ahogy a világ erre ígéretet kapott!

E koporsó mellett, itt és most, a gyász fájdalmában újból hangzik a család és a végtisztességet tévő gyülekezet felé a kérdés és felszólítás: „Mit keresitek a holtak között az élőt?” Emlékezzetek!

Furcsa vigasztalás ezt az Igét hallgatni e koporsó mellett! Hiszen itt állunk a halál birodalmának kapujában. Itt állunk a halál tényével szemben! Itt fekszik a koporsóban az, aki nekünk rokonunk, ismerősünk, jó barátunk, gyülekezeti tagunk! Az orvos megállapította a halál beálltát, a hatóságok is meggyőződtek erről, hiszen a temetésre minden engedélyt megadtak! Nincs többé az, akit szerettünk! Itt állunk gyászruhában a ravatalozóban, megjelentek a búcsúzni óhajtok. Átadjuk őt a halottak birodalmának. Átadjuk e koporsót a sok szép koszorú, üzenőszalag, énekszó és imádság kíséretében az enyészetnek, hogy porrá váljon.

„Emlékezzetek!” Mint hozzátartozói, emlékezzetek gyermek-, ifjú- és felnőtt korára! Mint rokonok, emlékezzetek a sok boldog családi eseményre, amelyekben ott volt a há-

zasságkötés, kereszteleés, konfirmáció. Mint munkatársak, gondolatok szorgalmára, barátságos, segítőkész jóságára! Mint családtagok, emlékezzetek a betegséggel való küzdelmére! Emlékezzetek arra, ami nemrég történt! Fájdalmas feladat ez: látni hozzátartozótok szenvedését, látni, hogyan romlik tovább állapota a gyógyszeres kezelések és műtét ellenére. Látni, hogy épül le fokozatosan – minden odaadó gondoskodás, szeretettel teljes fáradozás, szolgáló szeretet ellenére. Bármit megtettetek volna, hogy köztetek maradjon, csak ne kelljen most így szemlélni őt a koporsóban! Így tapasztaltátok meg elmúlását. A fájdalom csak fokozódott, amikor bekövetkezett a vég, és értesítették a rokonokat, ismerősöket: halottunk van, elvesztettük azt, aki kedves, és aki élhetett volna még. Fájdalmas dolog volt intézkedni, megbeszélni és tanácsot kérni a lelkesi hivatalban, egyeztetni a temetkezési vállalkozóval, koporsót, koszorút választani, vásárolni, hogy a végtisztességet megadjátok.

Itt és most úgy álltok, kedves hozzátartozók, mint akik tudják: el kell indulni a végső nyughely felé, a koporsót sírba kell helyezni, rá kell tenni a földet és végül virágkoszorúkkal kell betakarni.

Az Ige azonban felemeli síró tekinteteket, és a reményteljes jövőt nyitja meg számotokra! Egy olyan vigasztalást vés szívetekbe, amely ez egész világból kitörölhetetlen, és amely a hívő embernek adatik: eljön az idő – amit Krisztus már teljesített –, hogy nem fogjuk a holtak között keresni hozzátartozóinkat. Emlékezzetek, mint beszélt a drága Mester! „Én vagyok a feltámadás és az élet! Aki hisz énbenem, ha meghal is, él!” (Jn 11,25)

Nem a csendes temető, nem a fejfa határozza meg szívünk gondolatait, hiszen eljön a mi Urunk által a feltámadás és a boldog viszontlátás, az örök élet reménységében. Krisztus megparancsolja angyalainak, hogy fújják meg a feltámadás harsonáit, s akkor előjönnek romolhatatlanságba öltözött kedveseink. Isten eltörli az enyészet hatalmát, minden erőt. Az Úr letöröl minden könnyet, eltöröl minden bánatot, minden halált, minden gyászt, s megállunk Isten király-bírói széke előtt, hol Krisztusunk könyörög érettünk, Isten népe tagjaivá tesz, hogy szeretteinkkel az Úr látásában gyönyörködjünk.

Tekintetek hát az „itt és most” fájdalmain túl a jövőbe, melyet megadott számunkra a mi Urunk Jézus Krisztus. Ámen.

A lapot alapította: D. dr. Csiha Kálmán és Nagy László
Főszerkesztő: Jenei Tamás
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa
400079 Cluj/Kolozsvár, str. I. C. Brătianu/Király u. 51.
Tel: 0264-592453; Fax: 0264-595104; Email: belmisszio@reformatus.ro

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza

Készült az Erdélyi Református Egyházkerület
Misztótfalusi Kis Miklós Sajtóközpontjának nyomdájában
Felelős vezető: Dávid Zoltán
Műszaki szerkesztő: Bálint Lajos
Olvasószerkesztő: Salamon Emese
Számítógépes szedés, tördelés: Nagy Andrea
ISSN 0254-4458



Rónay György

A hét első napján, amikor még sötét volt

(Részletek)

[...]

Ezen az éjszakán nem aludt Mária, az anyja
sem, s a másik Mária sem Magdalából.
És Lázár sem aludt Betániában, ő azon
tűnődött, hogy vajon merre járhat
barátja, a Halálon Diadalmas.
Időnként az ajtó felé tekintett, mint aki várja,
hogy belépjenek.
Később kiment a ház elé, föltámadt szemét összehúzta,
de semmit sem látott a vaksötétben. Egy
szentjánosbogárnyi fényt se.

Péter a cenákulum küszöbén ült és
harmadnapja zokogott.
János Mária kezét simogatta.
A többiek hallgattak komoran.
Csak Mária, a magdalai készítgette gyolcsait
s a balzsamot, és egy
kis amforát a gyolcs közé dugott, hogy legyen mivel
meglocsolja lábait, ha netán mégis
szembejön az úton.

[...]

Mária Magdalából énekelt. Ó, élet, élet,
halál méhéből született, halál gubójából kikelt!
Másodszor lett első napunk, új teremtés
legelső napja, lángolj!
hajnali fény, örömünk fénye, világolj!
hajnali harmat, kegyelem harmata, csillogj!
énekeljete madarak! lombosodjatok lombok!
füvelljete füvek! fuvalljatok fuvalmak!
megjött az én Jegyesem, megjött akire vártam,
jön koszorúsan a réten, hóharmatnál is
fehérebb a napsugárban!
nyomában édesség terjeng, körülötte ragyogás!

Rab vagyok, válts ki hamar, mert elemészt a vágyakozás!